

poradnik BIBLIOTEKARZA

Luty

2/2000

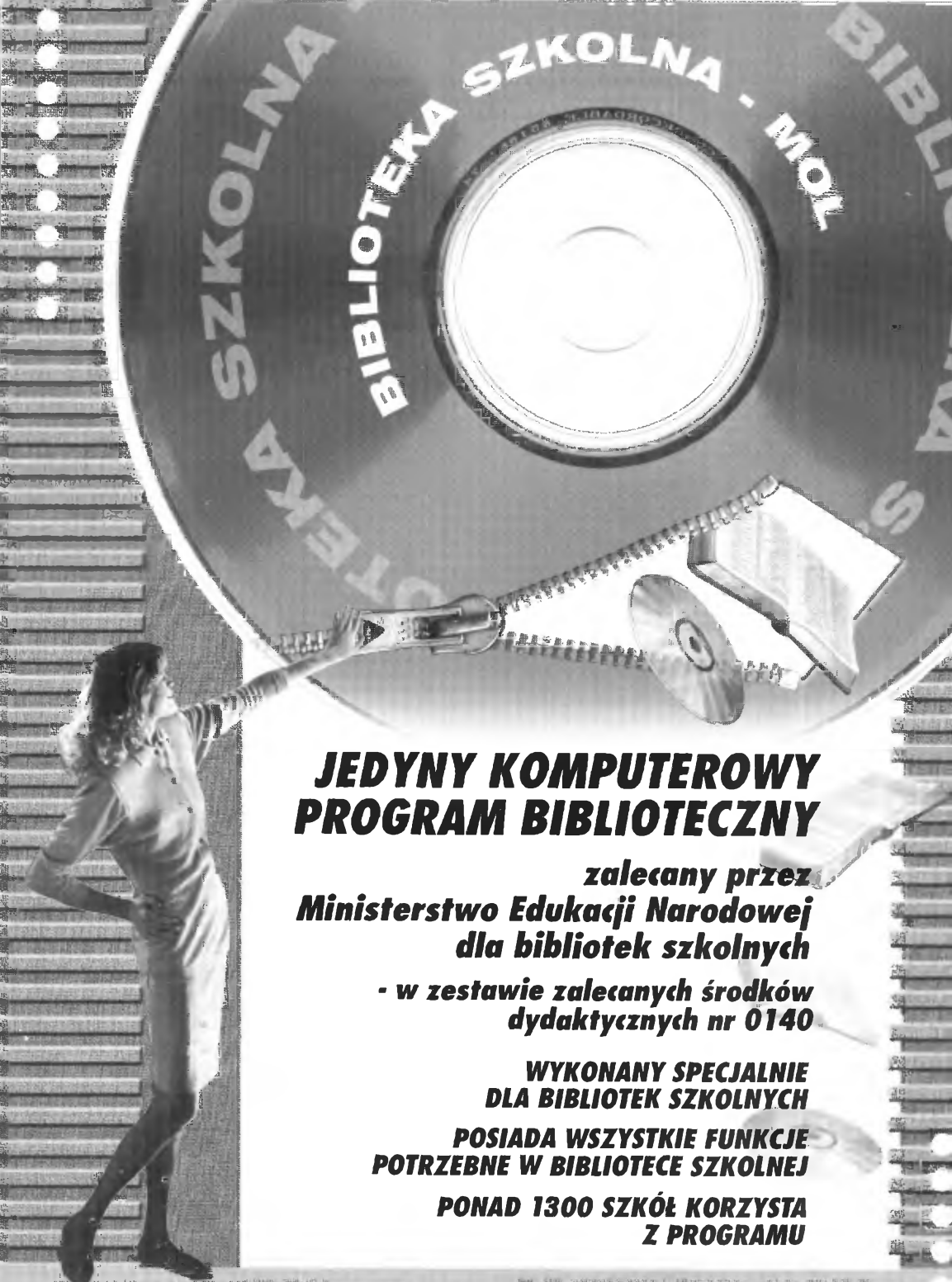
- Rola bibliotek we współczesnym świecie
- Anonimowe biblioteki
- Józef Korpała – bibliotekarz – uczoney
- Laureaci Literackiej Nagrody Nobla

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

INDEKS 369594

ISSN 0032-4752

JEDYNY KOMPUTEROWY PROGRAM BIBLIOTECZNY

**zalecany przez
Ministerstwo Edukacji Narodowej
dla bibliotek szkolnych**

**- w zestawie zalecanych środków
dydaktycznych nr 0140**

**WYKONANY SPECJALNIE
DLA BIBLIOTEK SZKOLNYCH**

**POSIADA WSZYSTKIE FUNKCJE
POTRZEBNE W BIBLIOTECE SZKOLNEJ**

**PONAD 1300 SZKÓŁ KORZYSTA
Z PROGRAMU**

UWAGA!

NOWY ADRES:

MOL Sp. z o.o.

81-340 Gdynia ul. Hryniewickiego 10
tel./fax (058) 661 15 83, 620 39 53
e-mail: mol@mol.com.pl

VULCAN

OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE

51-657 Wrocław, ul. Kazimierska 15
tel. (071) 348 01 01, fax (071) 348 01 03

Poradnik Bibliotekarza – spis treści za rok 1999 (liczba pierwsza oznacza numer, druga stronę)

Od redaktora

1-2, 7/8-2, 9-2, 10-2, 11-2, 12-2

PROBLEMY • DOŚWIADCZENIA • OPINIE

Andrzejewska Jadwiga	
– Biblioteki szkolne, publiczne i pedagogiczne w zreformowanym systemie edukacji	1-3
Białkowska Barbara	
– Czarodziejka dzieciństwa Ewa Szelburg-Zarembina	10-5
Biliński Lucjan	
– Komu potrzebna jest dziś biblioteka powiatowa?	11-3
– Zmiany w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych	11-10
Bilska Grażyna	
– Biblioteka użyteczna	7/8-3
– Krok do przodu	12-3
Budyńska Barbara	
– Biblioteki publiczno-szkolne	10-3
Drzewiecki Marcin	
– O kształceniu bibliotekarzy nowego stulecia. Uwagi własne	11-7
– Odpowiedź na tekst Z. Żmigrodzkiego <i>Cienie i blaski „rozdroża”</i>	4-9
– Szkolnictwo bibliotekarskie w Polsce na rozdrożu	1-8
Falkowska Elżbieta	
– Biblioteka pedagogiczna wobec przemian społecznych i edukacyjnych	6-7
Figiel Teresa	
– Blaski i cienie komiksu w aspekcie czytelnictwa dziecięcego	5-7
Gawińska Maria, Warząchowska Bogumiła	
– Przygotowanie absolwentów szkół średnich do korzystania z biblioteki naukowej	7/8-8
Głomska Janina	
– Reforma edukacyjna w bibliotece szkolnej	9-9
Gwiazdowska Elżbieta	
– Jak skomputeryzować bibliotekę szkolną? Wskazówki praktyczne	2-11
Herman Maria	
– Baza zbiorów audiowizualnych w Powiatowej Bibliotece Publicznej w Sieradzu	12-8
– Komputeryzacja bibliotek samorządowych	7/8-11
Kaczor Barbara	
– Jak nas widzą... czyli biblioteka w oczach czytelników. Badania ankietowe	3-9
Kempa Andrzej	
– Nasz poprzednik (w 80. rocznicę „Bibliotekarza”)	4-10
– Początki „Poradnika Bibliotekarza”	10-8
Kisilowska Małgorzata	
– Czytelnicy oceniają... Ankieta „Poradnika Bibliotekarza” (współpraca Jadwiga Chruścińska)	10-11
Krajewska Anna	
– Biblioteki publiczne usytuowane na terenie szkół	12-5

Kula Izabela	
– Działalność wychowawcza bibliotekarza, czyli o możliwościach wykorzystania dialogu i dramy w bibliotece dla dzieci	5-5
Lenartowicz Maria	
– O katalogowaniu książek wielotomowych. Uwagi metodyczne	3-6
Majcher Anna	
– Biblioteki powiatowe w świetle monitoringu	11-6
Ochmański Mikołaj	
– Parę słów o nowoczesności	7/8-6
„Poradnik Bibliotekarza” od kuchni, czyli małe who’s who	10-15
Stachowska-Musiał Ewa	
– Znaczenie i organizacja działań profilaktycznych w bibliotece	2-7
Starego Romana	
– Skontrum w skomputeryzowanej bibliotece szkolnej	9-12
Ścibor Eugeniusz	
– Transformacja Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej	6-2
Turkiewicz Ryszard	
– Dwudziestowieczny (niestety) sposób bycia	5-2
Walczevska-Klimczak Grażyna	
– Czy pedagogika zabawy potrzebna jest bibliotekarzom?	3-2
Wołosz Jan	
– Co po reformie?	2-2
Zybert Elżbieta Barbara	
– Biblioteki pedagogiczne u progu reformy administracyjnej kraju... i co dalej?	4-2
– Biblioteki szpitalne w świetle międzynarodowych przepisów bibliotecznych	9-3
Zmigrodzki Zbigniew	
– Cienie i blaski „rozdroża”	4-8

WYWIADY

Kuźmińska Krystyna	
– 23 lata z <i>Poradnikiem Bibliotekarza</i> . Z Władysławą Wasilewską rozmawia...	1-11

RELACJE

Bieleń Zdzisław	
– O bibliotekach i czytelnictwie w Lublinie	12-9
Biliński Lucjan	
– Bibliografia regionalna i narodowa w perspektywie zmian	3-14
– Zbiory zabytkowe w bibliotekach publicznych	1-17
Binkiewicz-Kołodziej Danuta	
– Z Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich na Węgrzech. Cz. 1	6-10
– Z Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich na Węgrzech. Cz. 2	7/8-12
Budyńska Barbara	
– Forum czytelnicze VI	9-14
Chruścińska Jadwiga	
– Biblioteki publiczne przed wejściem Polski do Unii Europejskiej	10-19
Czajkowski Franciszek	
– Wnioski z Ogólnopolskiego Seminarium w Toruniu	4-14
Czerniak Ewa	
– Polscy nauczyciele – bibliotekarze zwiedzają biblioteki duńskie	12-12
Gosiewski Jan	
– Ustawodawstwo biblioteczne w systemie regionalnym i federacyjnym	9-15
Kulak Anna	
– Walory edukacyjne literatury dziecięcej. Ogólnopolskie seminarium w Białymstoku	10-18
Kuźmińska Krystyna	
– Biblioteka Jasnogórska	4-15
– Oczekiwania i rzeczywistość bibliotek powiatowych	5-9
Mackiewicz Joanna	
– Biblioteka Polska w Paryżu. Francuzi i książki	7/8-14

Paszek Anna	
– 80 lat Centralnej Biblioteki Wojskowej	11-13
Pawlicka Elżbieta	
– Dzień Bibliotekarza w Łodzi	10-16
Stachowska-Musiał Ewa	
– Jeleniogórskie Dni Książki i Biblioteki – w wydaniu podwójnym jubileuszowym	1-16
– Ochrona i konserwacja zbiorów bibliotecznych. IV Forum SBP	2-12
Surniak Genowefa	
– Miejsce biblioteki w rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami	4-12
Szlachta Wiesława, Wójcikiewicz Magdalena	
– Rewalidacyjna i terapeutyczna funkcja książki i biblioteki w zakładach opieki zdrowotnej i społecznej	12-10
Wasik Maria	
– Dzieci a mass media. Ogólnopolskie seminarium w Zielonej Górze	3-13

KOMUNIKATY

Budyńska Barbara	
– Polskie Towarzystwo Czytelnicze	4-16
– Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy	4-18
Górska Elżbieta (oprac.)	
– Rola bibliotek we współczesnym świecie. Komunikat z Leuven	1-27
Hrycyk Krystyna	
– Biblioterapeuta. Biuletyn Informacyjny Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego	2-22
List otwarty SBP „Do wszystkich, którym nie jest obojętny los bibliotek”	9-17
Puszczewicz Barbara	
– Pakiety multimedialne Powszechnej Wideoteki Edukacyjnej	5-13
– Powszechna Wideoteka Edukacyjna	6-13
– Stanowisko w sprawie podatku VAT na książki i prasę	9-18
– Uchwała ZO SBP w Tarnowie w sprawie wprowadzenia podatku VAT na książki	12-14

RECENZJE

Białkowska Barbara	
– Nowy „Wykaz działów katalogu rzeczowego dla bibliotek dziecięcych”	5-14
Bieńkowska Krystyna	
– O biblioterapii w szkole	6-18
Bilska Grażyna	
– Spojrzenie na Ostrołękę. Pamiętnik Bibliotekarza	6-18
Chruścińska Jadwiga	
– Książki, które pomogą w pracy, które warto przeczytać!	2-21, 3-17, 5-17, 6-17, 7/8-19, 9-25, 11-15, 12-14
Kubów Stefan	
– Bibliotekarskie lektury z różnych półek	1-19
– „Bibliotekarstwo” – oczekiwany podręcznik	12-16
– Nowe książki z oficyny SBP	7/8-20
Primke Robert	
– O jeleniogórskich księżniczkach	2-20
Zybert Elżbieta Barbara	
– Kompendium współczesnego bibliotekarstwa [Z. Żmigrodzki, <i>Bibliotekarstwo</i>]	4-23

KSIĄŻKA

Chruścińska Jadwiga	
– Jubileusz nestora księgarstwa polskiego – Tadeusza Hussaka	12-24
– Wydawnictwo przyjazne nauczycielom [Wydawnictwo Innowacje]	6-21
Kieltyk Izabela	
– Czy Tabu – to „tabu”	11-18
Kisilowska Małgorzata	
– Książki dla dzieci – oferta wydawnictwa „Wilga”	5-19

– O przyjaźni i tolerancji	12-20
– V Targi Wydawnictw Katolickich	6-19
Lewandowicz Grażyna	
– Pięćdziesiąt numerów „Guliwera”	12-18
Skomro Marian	
– Rok Condratowski	4-24
<i>Świat książki dziecięcej</i>	
Błaszczyk Lidia	
– Coś dla miłośników sztuki [J. M. Parramon, <i>Jak rysować i malować kredkami</i> ; J. M. Parramon, <i>Jak powstaje kolor</i> ; S. G. Olmedo, <i>Jak malować pastelami</i> ; <i>Postacie</i> ; <i>Rysunek</i> ; <i>Rozpoznanie stylów</i>]	7/8-26
– Dziecko i śmierć [J. Gaarder, <i>W zwierciadle, niejasno</i>]	4-26
– Horror w fabryce słodczy [R. Dahl, <i>Karol i fabryka czekolady</i>]	3-19
– Jeszcze jeden tajemniczy ogród [P. Pearce, <i>Północ w tajemniczym ogrodzie</i>]	12-19
– Kanon literacki dla dzieci [<i>Don Kichote Miguela de Cervantesa</i> – opow. przez M. Burgana, <i>Terier z Notre Dame</i> powieść Wiktora Hugo – opow. przez M. J. Friedmana, <i>Frankenstein Mary Wollstonecraft Shelley</i> – opow. przez M. Burgana]	5-18
– Książd Jan Twardowski dzieciom [Ks. J. Twardowski, <i>Dwa osiołki</i>]	9-26
– Kubuś Puchatek jest dobry na wszystko [Kubuś Puchatek zaprasza na piknik, Kubuś Puchatek zaprasza na podwieczorek i małe conieco, <i>Notesik Kubusia Puchatka</i> , <i>Etykietnik towarzyski</i> <i>Kubusia Puchatka</i> , <i>Mały poradnik Kubusia Puchatka</i> , <i>Pokrzepnik fizyczny Kubusia Puchatka</i> , <i>Mały ponurnik Kłapouchego</i>]	6-22
– Sny i marzenia ludzkości [N. Philip, <i>Ilustrowana księga mitów</i> ; N. Philip, <i>Ilustrowana księga baśni</i>]	10-22
– Trudne dorastanie [S. E. Hinton, <i>Trudne dorastanie</i>]	1-29
– Wojna i miłość [H. Popławska, <i>Szkaplerz wandejski</i>]	2-17
– Zaprzyjaźnijcie się z Mysią [L. Cousins, <i>Mysia na basenie</i> ; <i>Mysia idzie spać</i> ; <i>Mysia na placu zabaw</i>]	11-17
Gruda Ewa	
– Anioł, miłość i tajemnica [D. Terakowska, <i>Tam, gdzie spadają Anioły</i>]	9-26
– Coś mrocznego [A. Cieślak, <i>Księżniczka Przedwiośnia</i>]	11-17
– Liryczna bajeczka o współczesnej dziewczynce [C. M. Gaité, <i>Kapturek na Manhattanie</i>]	12-19
– O małej foce i wielkim uczuciu [M. Domagalik, <i>Serce na sznurku</i>]	2-18
– Pan Huczek – w Finlandii Panem Huu zwany [H. Makela, <i>Pan Huczek</i>]	4-27
– Powrót Rosemary Sutcliff [R. Sutcliff, <i>Czarne okręty pod Troją</i>]	7/8-27
– Szukajcie tego, co w górze [U. Marc, <i>Nie tak, jak u zbójców...</i>]	6-23
– Trochę teatru [D. Gellner, <i>Deszczowy król</i>]	10-23
– W zaciśnym kocim domku... [T. Trojanowski, <i>Kocie historie</i>]	1-29
– Wierne stare pamiętniki [K. Walkiewicz, <i>Okładka w motyle, czyli tajemnice Kasi</i> ; E. Zienkiewicz, <i>Dzieciaki ze skraju miasta</i>]	3-20
– Znowu lato w Osadzie [K. Siesicka, <i>Peażał sentymentalny</i>]	5-18
<i>Kalejdoskop</i>	
Klukowski Bogdan	
– Boję się roku 2000	9-28
– Co słyhać we francuskiej Narodowej?	3-18
– Drogie biblioteki narodowe	1-31
– Jak z człowieka robi się pisarza	5-21
– Międzynarodowe Targi Książki we Frankfurcie	12-22
– Pięćdziesiątka za regalem	10-25
– Światowy Dzień Książki	2-16
– Walka o życie (w branży książkowej)	6-20
– Znowu targi w Warszawie	7/8-25
<i>Salon Wydawców BN</i>	
Chruścińska Jadwiga	
– Milion czytelników w Klubie „Świat Książki”	11-16
Kisilowska Małgorzata	
– Propozycje edytorskie Wydawnictwa Dolnośląskiego	6-24
– Wydawnictwo bardzo Literackie	12-21
– Wydawnictwo nie tylko wojskowe (Bellona)	9-30
– Wydawnictwo WAM księży jezuitów	7/8-23

– „Znak” czasu	4-25
Salon Pisarzy BN	
Kisilowska Małgorzata	
– Adam Ziełiński – Galicjanin	10-22
– Poeta zakorzeniony w języku	12-21
– Spotkanie z Marianem Grześczakiem	7/8-23
– Tadeusz Różewicz w Salonie Pisarzy Biblioteki Narodowej	5-23
– Zygmunt Kubiak – między chrześcijaństwem a antykiem	9-30

BIBLIOTEKA • ŚRODOWISKO

Bajus Kazimiera, Stempniak Grażyna	
– Wielokierunkowa edukacja uczniów w warunkach współpracy biblioteki szkolnej z biblioteką publiczną	6-27
Bekasińska Irena, Szatan Bożena	
– Pisarz malujący słowem świat – szkolna wystawa nt. życia i twórczości A. Mickiewicza	1-22
Bieleń Zdzisław	
– Promocja gminy	1-21
Biliński Lucjan	
– Biblioteki publiczne w obchodach 200. rocznicy urodzin A. Mickiewicza	5-23
Chruścińska Jadwiga	
– Laureaci konkursu polszczyzny pięknej, bogatej i skutecznej o „Gęsie Pióro” Mikołaja Reja w Bibliotece Narodowej	3-25
Filipińska Jadwiga	
– Praca z czytelnikiem w warunkach szpitalnych	2-23
Firek Irena	
– Edukacja regionalna	4-28
Joško Mirosława	
– Europejska współpraca bibliotek publicznych	9-32
Kaszyński Stanisław	
– Święto książki w Kołodziejowie	4-30
Kędzierska Teresa	
– „Spotkania” z Karen Blixen	7/8-33
Koźmińska-Wójtowicz Maria	
– Konkursy literackie znajdują uznanie młodych czytelników	3-14
Kubów Stefan	
– Nowa biblioteka naukowa we Wrocławiu	2-24
Ławrynowicz Roman	
– Europejska współpraca WBP w Olsztynie	11-19
Madej Anna	
– Uśmiechnięta czarodziejka [o Joannie Papuzińskiej]	10-29
Marcinek-Drozdalska Anna	
– Światowy Dzień Książki w Koszalinie	7/8-30
Michalska Jagoda	
– Twórczość literacka młodzieży	10-26
Niedziela Stanisława	
– Chotomalnia '99	12-25
Piasecka Anna	
– „Lato z książką” – kalejdoskop różnorodności regionalnych	7/8-34
Rant-Tanajewska Marianna	
– Książka regionalna w bibliotece szkolnej	10-28
Ratyna Małgorzata	
– Pierwszaki czytelnikami. Relacja z uroczystości pasowania uczniów klas I na czytelników	9-31
Sekuła Honorata	
– Inne oblicze biblioteki dziecięcej	7/8-32
Turkiewicz Ryszard	
– Biblioteka Ikara – biblioteka dla wszystkich	7/8-28
Tyws Andrzej	
– Biblioteka pod Atlantami. Kalejdoskop jubileuszowy	6-25
– Tora w wałbrzyskiej Galerii Książki	6-26

WARSZTATY CZYTELNICZE

Antas Grażyna	
– „Laurka pełna radości”. Scenariusz uroczystości z okazji Dnia Edukacji Narodowej	9-34
Barańska Krystyna	
– „Pytasz się, synu, gdzie jest i jaka?” Program poetycko-muzyczny z okazji Święta Niepodległości	10-30
– Różne są rzeczy ukryte w króciutkim wyrazie żal. Scenariusz pożegnania uczniów klasy VIII	5-27
Biłska Grażyna	
– Laureaci Literackiej Nagrody Nobla. Kalendarz rocznic 1999	1-23
Chramęga Regina	
– Redagujemy jednodniówkę z okazji Roku Słowackiego	6-30
Drozdowska Józefa	
– HIV-AIDS. Zestawienie bibliograficzne w wyborze	3-21
Granosik Jadwiga	
– Polskie parki narodowe. Lekcja biblioteczna dla szkół ponadpodstawowych	12-27
Gutowska Magdalena	
– Lekcje przedmiotowe... Zestawienie bibliograficzne w wyborze	2-30
Kasica-Kołomyjska Barbara	
– Pan Cogito wg Zbigniewa Herberta. Scenariusz imprezy literackiej	2-26
Kotara Joanna	
– Czy znasz utwory Ewy Szelburg-Zarembiny?	6-28
Orzeł Danuta	
– W 150 rocznicę śmierci F. Chopina. Montaż słowno-muzyczny	11-22
Paszek Krystyna	
– „Rwane prosto z krzaka”. Montaż poetycki poświęcony twórczości ks. Jana Twardowskiego	7/8-39
Piś Olga	
– Wpływ tytoniu na organizm człowieka. Lekcja biologii w bibliotece szkolnej	1-26
Rek Małgorzata, Głowacka-Działak Izabela	
– Dni Oświaty, Książki i Prasy. Scenariusz konkursu czytelniczego	7/8-37

BIBLIOGRAFIA

Bzdawka Urszula	
– Reforma polskiego szkolnictwa. Zestawienie bibliograficzne	9-19
Kochowska Wanda	
– Bibliografia bibliotekoznawstwa i informacji naukowej za rok 1997. Cz. 1. Bibliotekarstwo	4-19
– Bibliografia bibliotekoznawstwa i informacji naukowej za rok 1997. Cz. 2. Nauka o książce	6-14
– Bibliografia bibliotekoznawstwa i informacji naukowej za rok 1997. Cz. 2. Nauka o książce (c.d.)	7/8-16
– Bibliografia bibliotekoznawstwa i informacji naukowej za rok 1997. Cz. 3. Czytelnictwo	9-23
Surniak Genowefa	
– Biblioterapia. Bibliografia zalecająca (wybór)	7/8-18
<i>Asertywność w bibliotece</i>	
Bit Lidia	
– Asertywność, czyli koniec gry	12-29
– Czytaj i rób co chcesz?	1-33
– „Ja” – terytorium osobiste i „My” – terytorium społeczne	3-28
– O sztuce odpoczywania	7/8-43
– Półka wyobrażeń	4-31
– Świat uczuć	9-38
– Tajemnica lewej kieszeni	5-31
– Twoja praca: czy ją lubisz, tolerujesz, czy się w niej doskonalisz?	2-31
– Zgoda na siebie	10-33
– Zmiana, sens i stres	11-27
– Żyj i pozwól żyć	6-32

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Kościów Janina	
– Anna Bednarowska (1906-1998)	5-32
– Krystyna Przedpelska-Swoboda (1953-1998)	4-33
Kotecka Lucyna	
– Po prostu Adam [o Adamie Szumskim]	7/8-45
Krelowska Danuta	
– Pożegnanie Ryszarda Dorożyńskiego	2-33
Sklenarska Ewa	
– Jadwiga Kurlowicz (1948-1999)	11-29
Wąsiewska Barbara	
– Liber Amicus – przyjaciel książki [o Wandzie Chachulskiej]	9-40
Wesołowska Janina	
– Wspomnienie o Bogumile Krassowskiej	2-19

PRAWO BIBLIOTECZNE

Biliński Lucjan	
– Co korzystający z komputerów wiedzieć powinien?	5-33
Kuźmińska Krystyna	
– Czas pracy w niedzielę, święta i dodatkowe dni wolne od pracy	12-31
– Obsługa specjalnych grup użytkowników w bibliotekach	9-16
– Odpowiedzi na listy	5-34
– Prawo biblioteczne	6-31
– Zwolnienia bibliotek od podatków	10-34

INFORMACJE • KOMUNIKATY • DONIESIENIA

Bieleń Zdzisław	
– Wystawa „Znak Polaków – Orzeł Biały”	3-30
Budzynowski Ryszard	
– Filia nr 2 MBP w Otowcku już od roku w nowym obiekcie	9-41
Bulanda Helena	
– „Krajobrazy słowa”	5-35
Chilińska Maria, Twardak Grażyna	
– I Słubickie Spotkanie Bibliotekarzy i Księgarzy	7/8-46
Chruścińska Jadwiga	
– Biblioteka Narodowa ma już 71 lat!	5-35
– „Biblioteki na przełomie wieków” – Cedzyna '99	7/8-48
– Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy doskonalili nauczycieli i bibliotekarzy	9-41
– Jan Paweł II w medalierstwie i książce	7/8-48
– Jubileusz czasopism bibliotekarskich	12-32
– Kondycja bibliotekarskich czasopism SBP	10-35
– Kradzież inkunabułów w Bibliotece Jagiellońskiej	12-33
– Książka polska w Szwecji	1-35
– Najwybitniejsi pisarze stulecia	10-37
– O wojewódzkich bibliotekach publicznych w zreformowanym systemie administracyjnym	
– tym razem w Rzeszowie	7/8-47
– Ogólnopolskie spotkanie bibliotekarzy w Łodzi	1-35
– Piękno Japonii w fotografii	11-33
– Posiedzenie Prezydium ZG SBP	12-32
– 150-lecie urodzin Wiktora Gomulickiego	2-35
– Świat książek '99. Targi Wydawnictw, Poligrafii i Wyposażenia Bibliotek	12-33
– Świat książki – milion domowych bibliotek	10-36
– Targi Książki Szkolnej EDUKACJA '99 mają już swoją renomę	4-34
– Wokół Jorge Luise'a Borgesa. 100 rocznica urodzin	12-33
Czeriak Ewa	
– Duńscy bibliotekarze szkolni w Pruszkowie	10-36

Galuszka Władysława	
– Uroczystość jubileuszowa w GBP w Dębowcu	7/8-47
Gdańska Marta, Wróbel Elżbieta	
– Nowy Oddział Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich	5-35
IKAR '99	11-32
Janusz Maria	
– VII Gminny Konkurs Czytelniczy w Grybowie	12-34
Jędrowiak Danuta	
– Wrocławskie obchody Dnia Bibliotekarza i Bibliotek	7/8-46
Jóźwik Waldemar	
– Towarzystwo Przyjaciół Wąglan promuje poezję	5-36
– KAPSA. Biuletyn Informacyjny RG i RO Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich w Warszawie	12-32
Kisilowska Małgorzata	
– „Czytelnik” – w Salonie Wydawców	2-35
– Günter Grass – tegorocznym laureatem literackiej Nagrody Nobla	11-33
– Konkurs literacki im. Szaloma Asza	6-34
– NIKE '99 dla Stanisława Barańczaka	11-32
– Papiież Jan Paweł II w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego	7/8-48
– PIW gościem Salonu Wydawców BN	3-30
– Spojrzenie na Prusa i jego bohaterów	6-34
– W MBP w Nowej Rudzie rozstrzygnięto konkurs poetycki „O laur kosmicznego koperku”	9-40
– Współczesna polska sztuka książki [wystawa w Bibliotece Narodowej]	9-41
– Wystawa ilustracji francuskich książek dla dzieci w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy	7/8-47
Kleczkowska-Ochmańska Hanna zob. Ochmańska Hanna	
Kurach Danuta	
– Zakończenie roku szkolnego w PSBZ	10-37
Łaskarzewska Hanna	
– „Wspólne dziedzictwo”, „Straty kultury polskiej” – promocja publikacji	6-34
Nagórska Izabela	
– Działalność kulturalno-oświatowa niepełnosprawnych	7/8-47
– Jubileusz Dzielnicowej Biblioteki Publicznej Łódź-Górna	3-30
– Jubileusze łódzkich bibliotek	9-41
– MBP w Ozorkowie – „Ja i mój świat”	4-34
– Sekty i ruchy religijne w WiMBP w Łodzi	1-35
Ochmańska Hanna	
– E scientia et amicitia	12-33
– 10. Krajowe Targi Książki '99	10-37
– Międzynarodowe Targi Edukacji i Nauki w Warszawie	4-34
Radej Henryk	
– „A to Polska właśnie”	7/8-48
Stachowska-Musiał Ewa	
– Wielka przeprowadzka w BUW-ie	11-32

CZYTELNICY PISZĄ...

Żmigrodzki Zbigniew	
– Kto dąży do likwidacji?	11-31
W sprawie połączenia WBP w Katowicach z Biblioteką Śląską	11-29

TWÓRCZOŚĆ BIBLIOTEKARZY

Czachorowska Anna	
– *** [Czy nie cudownie...]	9-39
Drozdowska Józefa	
– Dotykam	12-17
Kotula Andrzej	
– Wiersz dla Pani Krysi [dla Krystyny Przedpelskiej-Swobody]	4-33
Lechowski Jan	
– *** [spotykaliśmy się w bibliotece...]	3-29

Nowak Kazimiera	
– Czuję Cię życie	5-12
Szczepaniak Agnieszka	
– *** [O najciekawszą książkę pytasz mnie?]	9-29

DODATKI DO „PORADNIKA BIBLIOTEKARZA”

Kisiłowska Małgorzata	
– Spis treści „Poradnika Bibliotekarza” za rok 1998	nr 3
Kuźmińska Krystyna	
– Warto studiować bibliotekoznawstwo i informację naukową. Krótki informator dla kandydatów na studia (współpraca Jadwiga Chruścińska)	nr 6

NASI AUTORZY

Andrzejewska Jadwiga	1-3	Gruda Ewa	1-29, 2-18, 3-20, 4-27, 5-18, 6-23,
Antas Grażyna	9-34		7/8-27, 9-26, 10-23, 11-17, 12-19
Bajus Kazimiera	6-27	Gutowska Magdalena	2-30
Barańska Krystyna	5-27, 10-30	Gwiazdowska Elżbieta	2-11
Bekasińska Irena	1-22	Herman Maria	7/8-11, 12-8
Białkowska Barbara	5-14, 10-5	Hrycyk Krystyna	2-22
Bieleń Zdzisław	1-21, 3-30, 12-9	Janusz Maria	12-34
Biełkowska Krystyna	6-18	Jędrowiak Danuta	7/8-46
Biliński Lucjan	1-17, 3-14, 5-23, 33, 11-3, 10	Joško Mirosława	9-32
Bilska Grażyna	1-23, 6-18, 7/8-3, 12-3	Jóźwik Waldemar	5-36
Binkiewicz-Kołodziej Danuta	6-10, 7/8-12	Kaczor Barbara	3-9
Bit Lidia	1-33, 2-31, 3-28, 4-31, 5-31, 6-32, 7/8-43, 9-38, 10-33, 11-27, 12-29	Kasica-Kołomyjska Barbara	2-26
Błaszczuk Lidia	1-29, 2-17, 3-19, 4-26, 5-18, 6-22, 7/8-26, 9-26, 10-22, 11-17, 12-19	Kaszyński Stanisław	4-30
Budyńska Barbara	4-16, 9-14, 10-3	Kempa Andrzej	4-10, 10-8
Budzynowski Ryszard	9-41	Kędzierska Teresa	7/8-33
Bulanda Helena	5-35	Kiełtyk Izabela	11-18
Bzdawka Urszula	9-19	Kisiłowska Małgorzata	2-35, 3-30, dod., 4-25, 5-19, 23, 6-19, 24, 34, 7/8-23, 47, 48, 9-30, 40, 41, 10-11, 22, 11-32, 33, 12-20, 21
Chilińska Maria	7/8-46	Kleczkowska Hanna	4-34
Chramęga Regina	6-30	Klukowski Bogdan	1-31, 2-16, 3-18, 5-21, 6-20, 7/8-25, 9-28, 10-25, 12-24
Chruścińska Jadwiga	1-2, 35, 2-21, 35, 3-17, 25, 4-34, 5-17, 35, 6-17, 21, 7/8-2, 19, 47, 48, 9-2, 25, 10-2, 19, 35, 36, 37, 11-2, 15, 16, 32, 33, 12-14, 24, 32, 33	Kochowska Wanda	4-19, 6-14, 7/8-16, 9-23
Czachorowska Anna	9-39	Kościów Janina	4-33, 5-32
Czajkowski Franciszek	4-14	Kośmińska-Wójtowicz Maria	3-14
Czeriak Ewa	12-12	Kotara Joanna	6-28
Drozdowska Józefa	3-21, 12-17	Kotecka Lucyna	7/8-45
Drzewiecki Marcin	1-8, 4-9, 11-7	Kotula Andrzej	4-33
Falkowska Elżbieta	6-7	Krajewska Anna	12-5
Figiel Teresa	5-7	Krełowska Danuta	2-33
Filipińska Jadwiga	2-23	Kubów Stefan	1-19, 2-24, 7/8-20, 12-16
Firek Irena	4-28	Kula Izabela	5-5
Gawińska Maria	7/8-8	Kuś Anna	10-18
Głomska Janina	9-9	Kurach Danuta	10-37
Głowacka-Działak Izabela	7/8-37	Kuźmińska Krystyna	1-11, 4-15, 5-9, 34, 6-31, dod., 9-16, 10-34, 12-31
Gosiewski Jan	9-15	Lechowski Jan	3-29
Górska Elżbieta	1-27	Lenartowicz Maria	3-6
Granosik Jadwiga	12-27	Lewandowicz Grażyna	12-18
		Łaskarzewska Hanna	6-34

Lawrynowicz Roman	11-19	Sekuła Honorata	7/8-32
Mackiewicz Joanna	7/8-14	Sklenarska Ewa	11-29
Madaj Anna	10-29	Skomro Marian	4-24
Majcher Anna	11-6	Stachowska-Musiał Ewa	1-16, 2-7, 12, 11-32
Marcinek-Drozdalska Anna	7/8-30	Starego Romana	9-12
Michalska Jagoda	10-26	Stempniak Grażyna	6-27
Nagórska Izabela	1-35, 3-30, 4-34, 7/8-47, 9-41, 10-37	Surniak Genowefa	4-12, 7/8-18
Niedziela Stanisława	12-25	Szatan Bożena	1-22
Nowak Kazimiera	5-12	Szczepaniak Agnieszka	9-29
Ochmańska Hanna	12-33	Szlachta Wiesława	12-10
Ochmański Mikołaj	7/8-6	Ścibor Eugeniusz	6-2
Orzeł Danuta	11-22	Turkiewicz Ryszard	5-2, 7/8-28
Paszek Anna	11-13	Twardak Grażyna	7/8-46
Paszek Krystyna	7/8-39	Tyws Andrzej	6-25, 26
Pawlicka Elżbieta	10-16	Walczevska-Klimczak Grażyna	3-2
Piasecka Anna	7/8-34	Warzachowska Bogumiła	7/8-8
Piś Olga	1-26	Wasik Maria	3-13
Primke Robert	2-20	Wąsiewska Barbara	9-40
Puszczewicz Barbara	5-13, 6-13	Wesołowska Janina	2-19
Radej Henryk	7/8-48	Wolosz Jan	2-2
Rant-Tanajewska Marianna	10-28	Wójcikiewicz Magdalena	12-10
Ratyna Małgorzata	9-31	Zybert Elżbieta Barbara	4-2, 23, 9-3
Rek Małgorzata	7/8-37	Żmigrodzki Zbigniew	4-8, 11-31

MAŁGORZATA KISIŁOWSKA

Ukazuje się od maja 1992 r.

Notes

wydawniczy

W każdym numerze:

- zapowiedzi wydawnicze Centrum Informacji o Książce
- największy w kraju, liczący około 1000 tytułów zestaw nowości wydawniczych
- noty o nowych książkach
- bestsellery - cykliczna analiza wyników sprzedaży
- publicystyka poświęcona problemom ruchu wydawniczego
- kronika: co słychać w branży?
- problemy bibliotek
- nowe media

Adres redakcji: ul. Pereca 13/19 m 713, 00-849 Warszawa
www.notes-wydawniczy.pl e-mail: redakcja@notes-wydawniczy.pl

**MIESIĘCZNIK
WYDAWCÓW,
KSIĘGARZY,
BIBLIOTEKARZY,
HURTOWNIKÓW**

**I WSZYSTKICH
ZAINTERESOWANYCH
RYNKIEM KSIĄŻKI**

oferujemy prenumeratę i reklamę

tel./fax (0-22) 624 84 24

W IV kwartale 1999 r. w naszym wydawnictwie ukazało się kilka bardzo interesujących książek, które polecamy Waszej uwadze:

- Jerzy MAJ – **Elementarz MAK-a dla bibliotekarzy.** Książka niezbędna dla wszystkich bibliotekarzy, którzy posługują się MAK-iem. Str. 204, cena 30 zł (wraz z dyskiecią)
- Elwira ŚLIWIŃSKA – **Internet. Skrypt dla studentów kierunków humanistycznych.** Tytuł trochę mylący. To książka dla wszystkich początkujących internautów, zawierająca mnóstwo ciekawych przykładów i ćwiczeń. Str. 192, cena 30 zł
- Małgorzata CZERWIŃSKA – **Pismo i książka w systemie L. Braille'a w Polsce. Historia i funkcje rewalidacyjne.** Pierwsze tak wyczerpujące, przedstawienie tego problemu. Praca pionierska. Str. 172, cena 20 zł
- Pr. zbiorowa pod red. M. LENARTOWICZ A. PALUSZKIEWICZ – **Hasła osobowe, korporatywne, tytułowe.** Jest to 4 tom samodzielnej serii FO-KA. Problematyka ta jest bardzo aktualna. Str. 136, cena 20 zł
- Pr. zbiorowa – **Entuzjastki bibliotekarstwa dziecięcego.** Obszerny tom wydany w serii „Bibliotekarze polscy we wspomnieniach współczesnych”. Przedstawione są w nim sylwetki najwybitniejszych bibliotekarek polskich zajmujących się bibliotekarstwem dla dzieci. Str. 196, cena 25 zł
- Pr. zbiorowa pod red. Jana WOŁOSZA – **Funkcje ponadlokalne bibliotek publicznych – poziom wojewódzki.** Jest to pokłosie ciekawej konferencji, która odbyła się w Rzeszowie, a głównym problemem było określenie roli i funkcji bibliotek stopnia wojewódzkiego. Str. 140, cena 23 zł
- Wiesław GLIŃSKI – **Model sieci informacyjnych.** Uprawianie tzw. zawodów humanistycznych jest dziś utrudnione bądź wręcz niemożliwe bez znajomości i umiejętności używania współczesnych środków technicznych by móc poruszać się w świecie nadmiaru wszystkich informacji. Dlatego książka ta przydatna będzie dla wszystkich, którzy się zajmują informacją naukową i komputeryzacją. Str. 140, cena 25 zł
- Małgorzata KISIŁOWSKA – **Skamandrycy w fonografii i fotografii.** Poradnik dla bibliotekarzy i nauczycieli. Na przykładzie bardzo znanej grupy literackiej autorka przedstawiła problemy opracowania i wykorzystywania zbiorów audiowizualnych. Dużo ciekawych, mało znanych zdjęć. Ciekawa książka dla wszystkich! Str. 164, cena 25 zł
- red. E. B. ZYBERT – **Miłość, przyjaźń, agresja, alkoholizm.** Problemy wieku młodzieńczego (i nie tylko). Poradnik bibliograficzny. Jest to już drugi poradnik, którego zadaniem jest nieść pomoc w sytuacjach trudnych i tragicznych. Bardzo przydatna książka dla bibliotekarzy i pedagogów. Str. 176, cena 24 zł
- red. Lucjan BILIŃSKI – **Ewidencja materiałów bibliotecznych. Prawne regulacje.** Broszura zawiera rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie zasad ewidencji materiałów bibliotecznych oraz komentarz L. Bilińskiego. Niezbędna w każdej bibliotece. Str. 24, cena 5 zł
- Anna PALUSZKIEWICZ – **Format USMARC rekordu kartoteki haseł wzorcowych. Zastosowanie w centralnej kartotece haseł wzorcowych.** Tytuł mówi wszystko o zawartości. Jest to 5 tom z serii FO-KA. Str. 74, cena 15 zł

Zamówienia prosimy kierować:

Wydawnictwo SBP, ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-335 Warszawa

Drodzy Czytelnicy!

W wielu bibliotekach znajduje się książka wydana przez PWN w 1972 r. pt. „**Słownik pracowników książki polskiej**”. Słownik ten jest podstawowym materiałem do historii książki polskiej i ludzi, którzy ją tworzyli i upowszechniali. W 1986 r. wydany został SUPLEMENT do tego słownika zawierający 550 nowych biogramów. Prace nad zbieraniem nowych biogramów były dalej prowadzone na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w wyniku czego powstał II SUPLEMENT tegoż słownika. Wydawcą tego SUPLEMENTU będą: Wydział Filologiczny UŁ i Wydawnictwo SBP. Książka ukaze się w I połowie 2000 r. **Ogłaszamy subskrypcję na II Suplement SŁOWNIKA PRACOWNIKÓW KSIĄŻKI POLSKIEJ.**

Orientacyjna cena ok. 30 zł.

WYDAWNICTWO SBP

Zamówienie

Zamawiam egz. II SUPLEMENTU „SŁOWNIKA PRACOWNIKÓW KSIĄŻKI POLSKIEJ”, który zostanie wydany przez Wydawnictwo SBP w I połowie 2000 r.

ADRES:

.

.

.

pieczętka i podpis
osoby upoważnionej

Skseruj, wypełnij i wyślij na adres:
Wydawnictwo SBP, ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-335 Warszawa

Poradnik BIBLIOTEKARZA nr 2 (599), 2000

W NUMERZE

Od redaktora	2
PROBLEMY • DOŚWIADCZENIA • OPINIE	
Joanna Skrzypkowska	3 Rola bibliotek we współczesnym świecie
Lucjan Biliński	8 Anonimowe biblioteki
<i>Polemiki</i>	
Juliusz Wasilewski	10 Raczej sukces niż upadek
Janusz Nowicki	11 Po co te armaty?
RELACJE	
Małgorzata Ramutkowska	13 Konferencja PLACCAI. Biblioteki publiczne jako centra kultury i informacji
Elżbieta Pawlicka	15 Szwedzi w bibliotece wojewódzkiej w Łodzi
RECENZJE	
Jadwiga Chruścińska	17 Książki, które pomogą w pracy, które warto przeczytać!
SYLWETKI	
Halina Fleszar	18 Józef Korpała – bibliotekarz – uczonec
KSIAŻKA	
<i>Salon pisarzy</i>	
Małgorzata Kisilowska	20 Janina Katz – Polka z Danii
<i>Świat książki dziecięcej</i>	
Lidia Błaszczyk	20 „Spotkaj się z dziećmi” – wystawa i seminarium poświęcone szwedzkiej literaturze dla dzieci
Ewa Gruda	21 Muzeum Książki Dziecięcej i... dzieci
BIBLIOTEKA • ŚRODOWISKO	
Ewa Czerniak	23 Biblioteka Szkolno-Pedagogiczna w Pruszkowie
Krystyna Karwas	24 Jak najefektywniej wykorzystać lekturę...
Zdzisław Bieleń	25 Gminna Biblioteka Publiczna w Garbowie (pow. Lublin) otrzymała imię Bronisława Pietraka
WARSZTATY CZYTELNICZE	
Grążyńska Bilka	26 Laureaci Literackiej Nagrody Nobla. Kalendarium rocznic 2000
<i>Internet w bibliotece (2)</i>	
Seweryn Dobrzelewski	28 Poznajemy przeglądarkę
<i>Z żalobnej karty</i>	
Elżbieta Frankiewicz	31 Józefa Balcerek (1927-1999)
<i>Poezja</i>	
Anna Czachorowska	31 * * *
INFORMACJE • KOMUNIKATY • DONIESIENIA 32	
<i>Dodatek</i>	Spis treści za rok 1999 (oprac. Małgorzata Kisilowska)

droży czytelnicy

Kolejny numer „Poradnika” magicznej daty 2000 poświęcony jest w znacznej mierze problematyce szwedzkiej. Na jesieni ubiegłego roku w poszczególnych miastach Polski odbywały się uroczyste Dni Szwecji – ze specjalnie przygotowanymi na tę okazję wystawami, prelekcjami, koncertami muzycznymi, spotkaniami literackimi, a nawet... degustacjami kulinarnymi. Słowem każdy obywatel Polski miał możliwość uczestniczenia w licznych imprezach kulturalnych i otarcia się o kulturę naszego północnego sąsiada. Również i bibliotekarze włączyli się aktywnie do promocji kultury i bibliotekarstwa szwedzkiego, tym bardziej, iż współpraca między naszymi krajami z roku na rok zacieśnia się i owocuje wspólnymi, udanymi przedsięwzięciami.

Przykładem takiego współdziałania była sesja poświęcona czytelnictwu dzieci i młodzieży, zorganizowana przez WiMBP im. marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi – w październiku 1999 r. W czasie tej narady bibliotekarze szwedzcy zaprezentowali stosowane w swoich bibliotekach formy pracy z czytelnikiem najmłodszym. W tym zakresie Szwecja ma duże i bogate doświadczenie. Praca z najmłodszym czytelnikiem (do lat 4) nie należy do mocnych stron bibliotekarstwa polskiego, aczkolwiek coraz więcej na ten temat zaczynamy mówić. Idea pracy z czytelnikiem najmłodszym warta jest gruntownego przeszczepienia na polski grunt.

Nieco inny charakter miała wystawa i seminarium pt. „Spotkaj się z dziećmi”, zorganizowane 16.12.1999 r. przez Bibliotekę Publiczną m. st. Warszawy – Bibliotekę Główną Województwa Mazowieckiego. Celem tych dwóch imprez była prezentacja szwedzkiej książki dla dzieci. Literatura szwedzka – ku zaskoczeniu Szwedów – nie jest obca polskim czytelnikom. Jej znajomość jest ogólnie dobra, a takie nazwiska jak: Selma Lagerlöf, Astrid Lindgrén, Towe Jansson brzmią dla Polaków nader swojsko. Natomiast znacznie gorzej jest z recepcją literatury polskiej w Szwecji, która ogranicza się wyjątkowo do lektury kilku utworów Henryka Sienkiewicza. Może wzajemne kontakty kulturalne przyczynią się do zmiany sytuacji w tym zakresie i zachęcą czytelników szwedzkich do czytania twórczości polskich pisarzy. Wiele zależy od promocji polskiej literatury.

Polecam czytelnikom „Poradnika” także relację z międzynarodowej konferencji PLACCAI pt. „Biblioteki publiczne jako centra kultury i informacji” zorganizowanej przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Olsztynie na przełomie września i października ubiegłego roku w Starych Jabłonkach k. Olsztyna – w ramach współpracy polsko-szwedzkiej. Program PLACCAI jest odpowiedzią na nowe wyzwania, akcentującym nową rolę biblioteki jako centrum kulturalnego i informacyjnego w społeczeństwie lokalnym. Podsumowanie realizacji programu wypadło korzystnie dla obu stron, a zwłaszcza dla bibliotek województwa warmińsko-mazurskiego.

Problematykę międzynarodowej współpracy bibliotek publicznych – w szerokim kontekście różnych działań i inicjatyw europejskich oraz ich roli w społeczeństwie informacyjnym prezentuje artykuł Joanny Skrzypkowskiej – głównego krajowego koordynatora programu PubliCA nt. „Roli bibliotek we współczesnym świecie” (w cyklu Integracja z Unią Europejską). Wciąż żywej i zarazem istotnej dla polskiego bibliotekarstwa problematyki fuzji różnego typu bibliotek dotyczy artykuł Lucjana Bilińskiego pt. „Anonimowe biblioteki”, czyli rozważania o bibliotekach publicznych, łączonych z ośrodkami kultury. Ten aktualny temat będzie przedmiotem głębszej penetracji w czasie lutowej konferencji SBP „Biblioteki publiczne – realia i warunki rozwoju”. Czytelnicy zainteresowani kulisami działalności wydawniczej SBP prześledzą chętnie opinie polemiczne na ten temat pióra Juliusza Wasilewskiego i Janusza Nowickiego.

Kończąc omawianie lutowego numeru zwracam się do czytelników „Poradnika” z prośbą o nadsyłanie do redakcji tekstów dotyczących działalności środowiskowej waszych bibliotek. Sądzę, że realizujecie Państwo wiele ciekawych inicjatyw i przedsięwzięć, które warto upowszechnić i promować na łamach ogólnopolskiego czasopisma.

JADWIGA CHRUSCIŃSKA

Rola bibliotek we współczesnym świecie¹

Integracja
z Unią Europejską

JOANNA SKRZYPKOWSKA

Rola i poziom rozwoju europejskich bibliotek publicznych są zróżnicowane. Mimo to każda z nich – duża czy mała, nowoczesna czy tradycyjna – stanęła przed wyzwaniami, jakie niesie szansa zaistnienia w społeczeństwie informacyjnym.

Biblioteki publiczne jeszcze do niedawna raczej oszczędnie uczestniczyły w programach 13. Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej (DG XIII/E-4)². W 1984 r. Parlament Europejski zwrócił uwagę na rolę bibliotek w państwach Wspólnoty Europejskiej i wezwał Komisję Europejską do podjęcia działań w tej dziedzinie. Podstawowym celem zainicjowanego wówczas Programu Bibliotecznego (Libraries Programme) było zmobilizowanie środowiska bibliotekarskiego do podjęcia ścisłej współpracy, wymiany doświadczeń oraz do edukacji. Było to niezbędne do rozpoczęcia procesów modernizacji bibliotek i świadczonych przez nie usług oraz wspierania rozwoju podstawowej infrastruktury bibliotecznej.

W 1992 r., w trakcie uruchamiania drugiej edycji Programu Bibliotecznego Komisji Europejskiej dostrzeżono, że uczestnictwo bibliotek publicznych w owym programie jest znikome, zwłaszcza jeśli się weźmie pod uwagę ich liczbę i znaczenie na terenie Europy, szczególnie w porównaniu do bibliotek akademickich.

¹ Tytuł artykułu zaczerpnięto z raportu na temat „Roli bibliotek we współczesnym świecie”, przygotowanego w ramach prac Komisji Kultury, Młodzieży Edukacji i Środków Komunikacji Parlamentu Europejskiego, a wydanego pod red. E. Górskiej staraniem Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy – Biblioteki Głównej, dzięki dotacji MKiS. (*Rola bibliotek we współczesnym świecie*. Warszawa 1998).

² 13. Dyrekcja Generalna – jedna z komórek organizacyjnych Komisji Europejskiej zajmująca się sprawami związanymi z telekomunikacją, informatyką i innowacjami. Por. *Komisja Europejska*, [W:] Fontaine P., Malosse H.: *Słownik instytucji i terminów Unii Europejskiej*. Warszawa 1997, s. 72-75.

W 1993 r. podjęto decyzję o rozpoczęciu specjalnych działań na rzecz bibliotek publicznych, takich jak: badania, warsztaty oraz zakrojone na skalę europejską wspólne akcje.

Niewątpliwie najciekawszą inicjatywą było studium nt. „Biblioteki publiczne i społeczeństwo informacyjne” opracowane przez specjalne konsorcjum powołane z ramienia 13. Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej³.

Podczas kolejnych edycji Ramowego Programu Badań, w latach 1991-1993 i 1995, do realizacji wielu projektów badawczych włączyły się biblioteki publiczne Belgii, Danii, Finlandii, Niemiec, Grecji, Irlandii, Holandii, Portugalii, Szwecji i Wielkiej Brytanii. Uczestnicy owych projektów rekrutują się także z innych grup bibliotek (np. akademickich i specjalnych czy też z rad bibliotecznych), a także są dostawcami serwisów i systemów.

W latach 1996-1997 uczestniczyłam, wraz z przedstawicielami środowisk bibliotekarskich z dziesięciu państw kandydujących do wejścia do Unii, w pracach Międzynarodowego Zespołu Doradczego, utworzonego w ramach Programu Bibliotek Regionalnych Open Society Institute (OSI) z siedzibą w Budapeszcie⁴. Doświadczenia zebrane w trakcie prac zespołu stały się bazą dla pomysłu rozszerzenia projektu PubliCA, przeznaczonego dla bibliotek publicznych na obszarze Europy Środkowej i Wschodniej, jako jednej z propozycji przyjętych do realizacji w 1997 r. w ramach Programu Bibliotecznego 13. Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej.

Projekt PubliCA zainicjowano w państwach Unii Europejskiej w 1995 r., jego koordynatorem jest Centrale Openbare Bibliothek w Leuven (Belgia), a partnerami biblioteki publiczne z Danii, Finlandii, Grecji, Irlandii, Portugalii i Wielkiej Brytanii. Ideą projektu stało się

³ *Public Libraries and the Information Society*. Luksemburg 1997.

⁴ Programowi poświęciłam dwa artykuły opublikowane w „Bibliotekarzu” 1997 nr 3 s. 26-27 i 1998 nr 1 s. 20-22.

wspieranie rozwoju i wzbogacanie serwisów bibliotek publicznych, które stanowią niewyczerpane źródło zasobów informacyjnych.

Główne cele programu PubliCA to:

– stymulowanie wspólnego uczestnictwa bibliotek publicznych w Programie Bibliotecznym, a tym samym tworzenie nowych serwisów, zgodnie z oczekiwaniami społeczeństwa informacyjnego oraz integrowanie ich z tradycyjnymi formami usług,

– przekonanie Komisji Europejskiej o pełnym wykorzystywaniu przez biblioteki publiczne osiągnięć innych projektów unijnych,

– likwidacja różnic pomiędzy bibliotekami publicznymi państw członkowskich Unii, osiągnięta dzięki:

– przekazywaniu wiedzy o możliwościach i efektach Programu Bibliotecznego i odpowiednich strategiach szkolenia,

– zbieraniu, wzbogacaniu i upowszechnianiu odpowiedniej informacji ekonomicznej i organizacyjnej, pomagającej bibliotekom publicznym w wyborze oraz implementacji technik, narzędzi i produktów niezbędnych w procesie harmonizowania form usług.

W sferze działań projektu znalazło się również stworzenie stałego forum europejskich bibliotek publicznych, zapewnienie podstaw dla organizowania ich działalności i tworzenia przez biblioteki programów oraz pełnienie roli doradczej w procesie ich przygotowywania.

Rozszerzenie programu PubliCA objęło państwa Europy Środkowej i Wschodniej starające się o wejście do Unii. Pierwszym jego etapem było seminarium zorganizowane w dniu 22 sierpnia 1998 r. w Leuven (Belgia)⁵, poświęcone przede wszystkim dyskusji nad raportem „Rola bibliotek we współczesnym świecie”⁶. Został on, przypomnę, przygotowany w ramach prac Komisji Kultury, Młodzieży Edukacji i Środków Komunikacji Parlamentu Europejskiego, a jego myślą przewodnią jest podkreślenie wzrastającej roli bibliotek w zapewnianiu nieograniczonego dostępu do wiedzy⁷. Kadra kierownicza uczestnicząca w seminarium reprezentowała biblioteki publiczne z 23 krajów europejskich.

W dniach 26 i 27 lutego 1999 r. w Szentendre pod Budapesztem odbyło się kolejne spot-

kanie koordynatorów akcji PubliCA, zorganizowane przez jej konsorcjum. Polskę reprezentowały dwie osoby: Sylwia Błaszczyk (WBP Katowice) oraz, jako koordynator krajowy, Joanna Skrzypkowska (Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy – Biblioteka Główna).

W pierwszym dniu obrady koncentrowały się wokół zagadnień związanych z przeszłością, stanem aktualnym oraz przyszłością akcji PubliCA, konstrukcją i aktualizacją jej strony internetowej⁸, działaniami zmierzającymi do rozwinięcia projektu na obszarze Europy Środkowej i Wschodniej, rolą i zadaniami koordynatorów krajowych; planowaną na październik br. konferencją w Kopenhadze, na którą m.in. zaproszone będą osoby mające wpływ na działalność bibliotek publicznych, oraz możliwościami uzyskania dotacji w ramach 5. Ramowego Projektu Komisji Europejskiej. Omówiono także zorganizowane dzień wcześniej szkolenie poświęcone prawidłowemu pisaniu próśb o grant.

W drugim dniu PubliCA została zaprezentowana jako akcja realizowana pod patronatem 13. Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej. Ogłoszono nazwy centrów doskonalenia, finansowanych częściowo przez konsorcjum PubliCA, a częściowo z zasobów OSI. Koordynatorzy krajowi, wybrani w każdym z dziesięciu państw kandydujących do Unii Europejskiej, mogą ubiegać się o dofinansowanie wyjazdów szkoleniowych w lokalnych przedstawicielstwach OSI; oni także są odpowiedzialni za nabór kandydatów.

Rima Kupryte z OSI przedstawiła aktualną politykę i strategię fundacji, omawiając nowy projekt pod nazwą „Biblioteki jako centra informacji”, natomiast koordynatorzy krajowi zaprezentowali sytuację w poszczególnych państwach w zakresie rekrutacji do centrów doskonalenia oraz możliwości finansowania udziału w kursach.

Ustalono, że szkolenia nie będą obejmować tematyki, w zakresie której uczestnicy mogą dokształcać się we własnych państwach. Przedstawiciele poszczególnych centrów doskonalenia, po omówieniu przygotowanych wstępnie programów kursów, zostali zobowiązani do jak najszybszego uzupełnienia ich informacją o danej bibliotece i środowisku, które obsługuje, wysokości kosztów pobytu i udziału w szkoleniu, liczbie przewidywanych uczestników oraz ostatecznej dacie składania aplikacji.

⁵ Osoby zainteresowane odsyłam do artykułu E. Górskiej *Seminarium w Leuven „Bibliotekarz”* 1998 nr 12 s. 26.

⁶ Por. przypis 1 do niniejszego artykułu.

⁷ W dniu 23 października 1998 r. Parlament Europejski obradujący w Strasburgu przyjął sprawozdanie prawie jednogłośnie (na 67 głosów 59 było za).

⁸ Adres internetowy <http://www.croydon.gov.uk/publica>

Szkolenia te, zaplanowane na jesień 1999 r., zrealizowano w tzw. centrach doskonalenia (Centres of Excellence), utworzonych w bibliotekach w Aarhus (Dania), Berlinie (Niemcy), Helsinkach (Finlandia), Lublanie (Słowenia) i Trondheim/Haram (Norwegia) oraz w konsorcjum Information North (Wielka Brytania). Były to jedno- lub dwutygodniowe intensywne kursy obejmujące zapoznanie się z bibliotekami na danym obszarze, zajęcia praktyczne, warsztaty, a także wizyty w instytucjach znaczących dla bibliotek publicznych. Tematyka szkoleń związana jest z zastosowaniem aplikacji telematycznych w bibliotekach, współpracą regionalną i lokalną, szkoleniem personelu, marketingiem, serwisami bibliotecznymi oraz z prawodawstwem wspierającym biblioteki publiczne. Kursy są przeznaczone dla tych, którzy planują wprowadzenie zmian w organizacji pracy i formach usług bibliotek, zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym. Wszyscy uczestnicy zostaną zobowiązani do upowszechniania w poszczególnych krajach wiedzy zdobytej w trakcie kursów – w formie seminariów, warsztatów, publikacji, pokazów itp.

Spotkanie zakończyło się omówieniem działań marketingowych i promocyjnych, które w przyszłości mogą mieć zastosowanie w upowszechnianiu wiedzy zdobytej przez uczestników szkoleń, oraz dyskusją.

Pod koniec marca 1999 r. przedstawiciele byłych i obecnych bibliotek wojewódzkich otrzymali ostateczne wersje programów szkoleniowych wraz z kwestionariuszem. Osoby zainteresowane uczestnictwem w kursach zostały zobowiązane do przesłania wypełnionej aplikacji do krajowego koordynatora projektu. Wnioski, po przeprowadzeniu ich komisyjnej oceny, będą przekazane do właściwych centrów doskonalenia.

Niewątpliwie należy w tym miejscu powiedzieć kilka słów na temat specjalnego spotkania poświęconego problematyce europejskich bibliotek publicznych, które odbyło się w dniu 8 marca 1998 r. w Luksemburgu. Jego organizatorami byli 13. Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej oraz konsorcjum programu PubliCA. Uczestnicy spotkania zajmowali się zagadnieniami związanymi z:

- analizą potrzeb użytkowników,
- integracją tradycyjnych i elektronicznych serwisów bibliotecznych,
- uświadomieniem użytkownikom, jakie nowe możliwości daje społeczeństwo informacyjne,

- upowszechnianiem informacji o projektach i ich rezultatach za pomocą Internetu, broszur, notatek prasowych, raportów, artykułów w czasopismach fachowych, konferencji itp.,

- rozpowszechnianiem i ułatwianiem dostępu do nowych form usług bibliotecznych,
- ustalaniem priorytetów w dziedzinie rozpowszechniania udoskonalień,

- oraz zapoznani się z programami realizowanymi pod egidą Unii Europejskiej w bibliotekach publicznych. Są to:

- ILIERS – Integrated Library Information Education and Retrieval System (Zintegrowany biblioteczny system informacyjno-edukacyjno-wyszukiwawczy).

- CHILIAS – Children in Libraries: improving multimedia virtual library access and information skills (Dzieci w bibliotekach: usprawnianie dostępu do biblioteki wirtualnej oraz podnoszenie umiejętności korzystania z informacji).

- VERITY – Virtual and electronic sources for information skills training (Zasoby informacyjne i elektroniczne w doskonaleniu kwalifikacji informacyjnych).

- LISTED – Library Integrated System for Telematics-based Education (Zintegrowany system biblioteczny edukacji opartej na zastosowaniach telematyki).

W projekcie biorą udział partnerzy z Wielkiej Brytanii, Irlandii, Danii, Portugalii i Hiszpanii, a w połowie 1999 r. włączyły się trzy instytucje węgierskie (dwie biblioteki publiczne i wyższa szkoła techniczna). Takie rozszerzenie projektu na Europę Środkową miało na celu:

- zaadaptowanie istniejących serwisów sieciowych do wykorzystania na Węgrzech,

- przetestowanie w dwóch miejscach połączeń internetowych,

- szkolenie personelu w zakresie pomocy użytkownikom w korzystaniu z nowych rozwiązań,

- obserwację reakcji użytkowników – czytelników i personelu bibliotecznego.

Efektom tych działań były: analiza i opublikowanie wyników; prezentacja serwisu; rozpowszechnianie rezultatów.

Do najważniejszych zagadnień rozważanych w trakcie realizacji projektu należą: wspieranie samokształczących się dorosłych (szczególnie osoby niepełnosprawne, bezrobotne itp.), szkolenie personelu bibliotecznego w zakresie świadczenia dla nich usług oraz badania rynku i prawodawstwa autorskiego.

Oczekuje się, że projekt LISTED uczyni lokalną bibliotekę publiczną bramą do kształcenia ustawicznego.

- DERAL – Distance Education in Rural Areas via Libraries (Nauczanie na odległość w bibliotekach publicznych na obszarach wiejskich).
- LIBERATOR – Libraries in European Regions – Access to Telematics and Other Resources (Biblioteki w regionach Europy – dostęp do zasobów telematycznych i innych źródeł).

Omówiono także programy takie jak np. EXPLOIT – Pan-European Exploitation of the Results of the Libraries Programme (Wykorzystanie efektów Programu Bibliotecznego na płaszczyźnie paneuropejskiej), czyli łączące poza bibliotekami publicznymi inne typy bibliotek, stowarzyszenia bibliotekarskie oraz środowiska współpracujące na co dzień z bibliotekarzami.

Ostatnia sesja poświęcona była prezentacji form polityki wybranych państw (Finlandii, Hiszpanii, Irlandii i Włoch) w stosunku do bibliotek publicznych.

Jan Van Vaerenberg zapewnił, że PubliCA, zgodnie z przyjętym programem, będzie się starać o inicjowanie działań zmierzających w kierunku harmonizowania zarówno wszelkich projektów Unii, jak i funkcjonowania bibliotek publicznych za pomocą:

- promowania wymiany doświadczeń,
- akcji równoległych, związanych np. z zagadnieniami prawa autorskiego,
- zapewnienia dostępu i rozpowszechniania informacji poprzez Internet i krajowe kontakty.

Co przygotowała Komisja Europejska dla bibliotek Europy Środkowej i Wschodniej?

Przed wszystkim częściowo lub całkowicie sfinansowano szereg działań, by upowszechnić rezultaty i korzyści płynące z programu Telematyka dla Bibliotek⁹, a stało się to możliwe dzięki finansowaniu w ramach programu współpracy międzynarodowej (INCO) zainicjowanego w tym celu.

We wrześniu 1996 r. w postanowieniach konferencji Unii Europejskiej w Pradze nt. rozwoju społeczeństwa informacyjnego w krajach Europy Środkowej i Wschodniej wezwano do eksperymentalnych działań w wielu dziedzinach życia społecznego – niestety, początkowo biblioteki nie znalazły się w kręgu tych

poczynañ. Dzięki staraniom grupy osób związanych z 13. Dyrekcją Generalną Komisji Europejskiej i z EBLIDA¹⁰ oraz grupy bibliotekarzy z tego regionu, biblioteki zostały włączone jako kolejny obszar działania w LISKAT¹¹. LISKAT nie dysponuje pieniędzmi, lecz zamierza stworzyć osłonę dla współpracy bibliotek na linii Unia Europejska – Europa Środkowa i Wschodnia, aby pomóc bibliotekom w krajach ubiegających się o członkostwo w Unii w zakresie modernizacji ich infrastruktury oraz rozwijaniu nowych usług w transferze odpowiedniego *know how*, rezultatów projektów i działań finansowanych przez Komisję Europejską, szkoleniach personelu i utrzymaniu tempa rozwoju sieci lokalnych partnerów. Aby ułatwić realizację założeń LISKAT-u, proponuje się organizowanie akcji „uświadamiających” (dni informacji, konferencje) oraz szkoleń (seminaria, warsztaty).

Ważną inicjatywą Unii Europejskiej wspierającą biblioteki publiczne w krajach Europy Środkowej i Wschodniej był wspomniany już Projekt Rozwoju Bibliotek Publicznych (Public Libraries Development Project – PLDP), realizowany w latach 1995-1997 i finansowany z PHARE-owskiego Programu Partnerstwa Unii Europejskiej. To co ujawnił projekt PLDP oraz inne projekty proponowane przez UE dowodzi, że biblioteki publiczne dysponują ogromnym potencjałem ukształtowania wśród użytkowników zwyczajów poszukiwania informacji. W wielu miejscach właściwie nie ma konkurencyjnych instytucji informacyjnych, a społeczeństwo gotowe jest korzystać z bibliotek publicznych, gdy zostaną wprowadzone do nich nowe formy usług.

W grudniu 1996 r. Komisja Europejska ogłosiła Call for Proposals dla wszystkich głównych sektorów programu aplikacji telematycznych. Wiele programów, których propozycje przesłano do Komisji, włączyło jednego lub kilku partnerów z krajów Europy Środkowej i Wschodniej kandydujących do wejścia do Unii Europejskiej. Projekty przyjęte do realizacji proponują włączenie partnerów – stowarzyszenia bibliotekarskie, biblioteki, ośrodki informacji, a niekiedy instytucje rządowe i pozarządowe – ze wszystkich 10 państw kandy-

⁹ Telematyka – zastosowanie techniki komputerowej, telekomunikacji i multimediów w różnych dziedzinach wiedzy.

¹⁰ EBLIDA – European Bureau of Library, Information and Documentation Associations (Europejskie Biuro Stowarzyszeń Bibliotekarskich, Informacyjnych i Dokumentacyjnych, Holandia).

¹¹ Libraries in the Information Society: Know How, Awareness, Training (Biblioteki w Społeczeństwie Informacyjnym Know How, Wiedza, Szkolenie).

dackich. W niedługim czasie rozpocznie się, lub już się rozpoczęła, realizacja następujących programów współpracy na płaszczyźnie pan-europejskiej:

- CECUP – Central and Eastern European Copyright User Platform (Środkowo- i wschodnioeuropejska platforma użytkowników prawa autorskiego).

Projekt rozpoczął się w czerwcu 1998 r.; uczestniczą w nim stowarzyszenia bibliotekarskie z Bułgarii, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Węgier, a ich działania koordynuje EBLIDA. Główne cele projektu to:

1. Pomoc bibliotekarzom państw Europy Środkowej i Wschodniej w uświadomieniu sobie konsekwencji wynikających ze stosowania prawa autorskiego do serwisów elektronicznych, w oparciu o wyniki uzyskane dzięki wcześniej realizowanym projektom – ECUP (European Copyright User Platform) i ECUP+.

2. Przedyskutowanie z bibliotekarzami i właścicielami praw autorskich użytkowników do korzystania z serwisów elektronicznych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej oraz ustanowienie w porozumieniu z właścicielami praw zasad udzielania licencji.

3. Przekazanie informacji na temat utworzenia na tym obszarze tzw. European Focal Point, odpowiadającego na zapytania i udzielającego informacji o prawodawstwie autorskim Unii Europejskiej.

4. Wzmocnienie pozycji bibliotek Europy Środkowej i Wschodniej w dyskusji z odpowiednimi organizacjami nad prawem autorskim w poszczególnych krajach.

Projekt określi specyfikę problematyki prawa autorskiego w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, wywoła dyskusję na temat praw użytkowników serwisów elektronicznych oraz podniesie poziom wiedzy w tym zakresie. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich reprezentowane jest przez Marię Janowską (Biblioteka Narodowa). Aktualnie w poszczególnych krajach uczestniczących w projekcie organizowane są warsztaty wprowadzające w zagadnienia prawa autorskiego w aspekcie świadczenia usług elektronicznych. Najwcześniej zorganizowały warsztaty takie kraje jak: Litwa, Łotwa, Słowenia. W pozostałych krajach odbyły się one do końca września 1999 r. (najpóźniej – bo we wrześniu – zorganizowano warsztaty w Polsce). Zorganizowano również dwa posiedzenia grupy sterującej projektem CECUP. Pierwsze z nich – w październiku 1998 r. w Lublanie – było poświęcone dyskusji nad raportem o stanie ustawodawstwa i praktyki prawa autorskiego w poszczególnych krajach uczestniczących (raport ten został przekazany Komisji Europejskiej). Drugie posiede-

nie odbyło się w marcu 1999 r. w Bratysławie i dyskutowano na nim nad wspólnym stanowiskiem CECUP w sprawach digitalizacji i wykorzystywania już zdigitalizowanych dzieł nie-współczesnych oraz zasad uczciwego postępowania przy licencjonowaniu zasobów elektronicznych. Kolejne posiedzenie grupy sterującej odbyło się w czerwcu ubiegłego roku w Sofii, jego celem był wybór reprezentantów właścicieli praw autorskich, którzy mogą być partnerami przy uzgadnianiu wspólnego stanowiska bibliotek i właścicieli praw autorskich w wyżej wymienionych sprawach:

- DEDICATE – Distance Education Information Courses through Networks (Kursy informacyjne – kształcenie na odległość w sieciach rozległych).
- EXCEL – EDILIBE Extension to CEE Libraries (Rozszerzenie projektu EDILIBE na kraje Europy Środkowej i Wschodniej). Początek – lipiec 1998 r.
- LIBECON/2000 – Millenium Study – Library Economics in Europe (Studium Tysiąclecia – ekonomika biblioteczna w Europie).
- ONE 2 – OPAC Network in Europe (Sieć OPAC w Europie).
- PRIDE – People and Resources Identification for Distributed Environments (Określanie ludzi i zasobów dla instytucji różnych typów).

Jak widać, pojawia się coraz więcej możliwości uczestnictwa w przemianach, w których głównym kryterium jest chęć zastosowania szybkich oraz efektywnych działań. Transformacja bibliotek publicznych i wyeksponowanie ich roli w społeczeństwie informacyjnym może wydawać się celem bardzo trudnym do osiągnięcia, lecz dzięki zaakceptowaniu potrzeby zmian, udziałowi w projektach proponowanych przez Unię Europejską lub korzystaniu z efektów owych projektów staje się to realne. Jeśli potrzeba zmian zostanie zaakceptowana i nowe formy usług bibliotecznych będą rozwijać się w zgodzie z tempem narzucającym przez ciągle zmieniające się społeczeństwo informacyjne, to biblioteki publiczne niewątpliwie bardzo szybko staną się instytucjami, bez pomocy których lokalne społeczności nie będą mogły sprawnie funkcjonować.

Joanna Skrzypkowska pracuje w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy – Bibliotece Głównej Województwa Mazowieckiego

Bibliografia:

1. *Public Libraries and the Information Society: proceedings.* [1996].
2. Malosse H., Fontaine P.: *Słownik instytucji i terminów Unii Europejskiej.* Warszawa 1997.
3. *Public Libraries Development Project: Cluj seminar conference proceedings.* Bukareszt [1996].
4. Szaniawski J.: *Duży słownik informacyjny (angielsko-polski).* Warszawa 1997.

Anonimowe biblioteki

LUCJAN BILIŃSKI

Wśród bibliotek publicznych połączonych z ośrodkami kultury wiele placówek jest wyraźnie zakonspirowanych. Trudno zrozumieć komu zależało na tym, aby biblioteka przedłużyła swój byt tylko jako jeden z działów ośrodka kultury. Kto na tym zyska? – ośrodek kultury, który rozszerzył swój stan posiadania (a może nawet istnienie, bo niczym się do tej pory nie wyróżniał), czy biblioteka, zyskując bezpośredniego opiekuna? Przez ten zabieg organizacyjny tracą wszyscy, a przede wszystkim środowisko obsługiwane dawniej i teraz przez bibliotekę publiczną, a nie przez dział ośrodka kultury zajmujący się *upowszechnianiem czytelnictwa*.

Jeżeli istnieje uzasadnienie ekonomiczne dla połączenia ośrodka kultury z biblioteką, to dlaczego nie odbywa się to na zasadzie zachowania pełnej autonomii placówek?

Każdy działacz kultury wie, że jeśli dokonuje się połączenia biblioteki z ośrodkiem kultury, to odbywać się to może nie ze względów merytorycznych a organizacyjno-ekonomicznych. Niekiedy przeważa pogląd, że o tym decydują też (a niekiedy wyłącznie) względy personalne. Czy ośrodek kultury straciłby chociaż odrobinę splendoru, jeśli na jego murach zawisłby szyld: Gminna Biblioteka Publiczna przy Ośrodku Kultury w...? Myślę, że tylko by zyskał. Dlaczego więc Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Toszku w woj. śląskim, odszedł od tej zasady, chociaż jego władze stwierdzają, iż obecna forma organizacyjna uzasadniona jest względami ekonomicznymi (czytaj: tylko ekonomicznymi), a nie merytorycznymi? Pomimo to biblioteka znajdująca się w strukturze Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Toszku nosi nazwę **Dział Bibliotek**. Po co ta konspiracja? Nazywajmy rzeczy po imieniu. To tylko w podziemnym ruchu wydawniczym dawano w książce inną okładkę, nieadekwatną do treści, bo miało to wówczas uzasadnienie.

Przykład Toszka nie należy wcale do najbardziej jaskrawych rozwiązań organizacyjnych. A oto inne przykłady z Mazowsza: Statut Ośrodka Kultury Gminy Grodzisk Mazowiec-

ki, nadany uchwałą nr 100/XVIII/91 z dnia 25 września 1991 r. w sposób następujący określa zadania Ośrodka:

1) organizowanie spektakli, koncertów, występów i odczytów,

2) gromadzenie książek, wydawnictw, kaset, płyt, ich udostępnianie oraz sprzedaż.

Zadanie Ośrodka przedstawiono łącznie w 14 punktach (ostatni dotyczy świadczenia usług gastronomicznych), ale nas interesuje punkt drugi, ponieważ w nim kryje się najprawdopodobniej działalność zintegrowanej z Ośrodkiem Biblioteki. Chociaż wiele szczegółów związanych z tą Biblioteką umieszczono w jej regulaminie organizacyjnym, to jednak nie wpływają one z postanowień statutu, który jest aktem dla Ośrodka i jego agend najważniejszym.

Na uwagę zasługuje również Statut Ośrodka Kultury w Górze Kalwarii, nadany uchwałą nr 84/XIII/95 Rady Miejskiej w Górze Kalwarii z dnia 25 kwietnia 1995 r. W statucie tym działalność biblioteczna występuje jako zadanie Ośrodka w zakresie: *zaspokajania i rozwijania potrzeb czytelniczych* (§ 9 pkt 4 statutu); *czytelnictwa* (§ 10 pkt „e”) oraz *organizowania czytelnictwa i udostępniania materiałów bibliotecznych* (§ 11 pkt „b”).

Można odnieść wrażenie, że dla władz samorządowych nazwa własna biblioteki jest rzeczą wstydlivą, pomija się ją w sposób totalny.

Pod względem formalno-prawnym sprawa nazw ma bardzo istotne znaczenie. Trzeba np. udowodnić, że powołanie Działu Bibliotek w Ośrodku Kultury jest spełnieniem wymogu wynikającego z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. mówiącego, że *gmina organizuje i prowadzi co najmniej jedną bibliotekę publiczną wraz z odpowiednią liczbą filii i oddziałów oraz punktów bibliotecznych*. Tak niewiele trzeba, aby rozproszyć te wątpliwości przez nadanie bibliotece autonomii i proponowanej już nazwy: Gminna Biblioteka Publiczna przy Ośrodku Kultury w... Sądzę, że nie byłoby wówczas wątpliwości czy ta biblioteka wchodzi do ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Nie trzeba być za bardzo ortodoksyjnym i przywiązywać większego znaczenia do semantyki niż do przyjmowanych form organizacyjnych. Zgodziłbym się z poglądem, że dla przyznania spełnienia wymogu określonego w cytowa-

nym już art. 19 ust. 2 nie ma znaczenia samodzielność organizacyjna biblioteki lub jej brak, ale ma znaczenie to czy interesująca nas biblioteka jest biblioteką, czy tylko działem ośrodka kultury.

Dlaczego więc tak się dzieje, że tych podstawowych zasad nie przestrzega się przy łączeniu biblioteki z ośrodkami kultury?

Myślę, że są to wyraźne zaniedbania mające swój początek w momencie integrowania biblioteki z ośrodkiem kultury. Na podstawie art. 13 ust. 4. połączenie, podział lub likwidacja biblioteki *wchodzącej w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej* (a wszystkie biblioteki publiczne wchodzi do tej sieci), *następuje po zasięgnięciu przez organizatora opinii jednostki sprawującej nadzór merytoryczny nad działalnością biblioteki*. Przepis ten stosuje się odpowiednio do filii bibliotecznej.

W związku z tym należałoby się dowiedzieć, czy w każdym przypadku organizator biblioteki mającej być połączoną prosi o opinię na ten temat bibliotekę sprawującą nad nią nadzór? Drugie pytanie to – jakich spraw dotyczy ta opinia: czy tylko aktu połączenia, czy także zasad dalszego funkcjonowania tej biblioteki? Niedopuszczalne jest opiniowanie wniosku o połączenie bez znajomości nowego statutu połączonych placówek.

Przypomnijmy, że zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r., *organizator obowiązany jest na 3 miesiące przed dniem wydania aktu o połączeniu lub podziale biblioteki podać do publicznej wiadomości informację o swoim zamiarze wraz z uzasadnieniem. Obowiązek ten dotyczy również zmiany statutu biblioteki w części dotyczącej zakresu działania i lokalizacji filii oraz oddziałów*.

Młode, niedawno powołane samorządy mogą nie znać tych wszystkich niuansów natury prawno-organizacyjnej, ale powinna je znać biblioteka sprawująca nadzór merytoryczny nad przekształcaną biblioteką, ale czy ją ktoś o to pyta?

A może raczej miał jeden z posłów, który w niedawnej interpelacji poselskiej stwierdził m.in.: *gminne biblioteki publiczne w wielu gminach straciły w radnych swych sprzymierzeńców, a niejednokrotnie radni, a zarazem zarządy gmin podejmują próby oszczędzania*

na bibliotekach gminnych, łącząc filie gminnych bibliotek z bibliotekami szkolnymi, zaniebdują i ograniczają zakupy nowych pozycji bibliotecznych. Jego zdaniem sposoby likwidacji bibliotek publicznych są różne, ale do najbardziej „twórczych” należą:

- *przenoszenie bibliotek publicznych do szkół, gdzie biblioteki te stają się szkolnymi, czyli w istocie poza uczniami nikt z nich nie korzysta,*

- *likwidacja filii,*

- *redukcja stanowisk pracy w bibliotekach,*

- *włączanie bibliotek do „kołchozów” o nazwie „Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji”, a tam biblioteki na zrozumienie swoich potrzeb przez decydentów nie mają żadnych szans.*

Opinia ta potwierdza przypuszczenie, że zmiana formy organizacyjnej biblioteki jest nie tylko zagrożeniem dla zachowania jej tożsamości, ale może być także wstępnym etapem na drodze do jej likwidacji.

Zarząd miasta czy gminy postępujący w ten sposób będzie rozliczony przez władze samorządowe następnej kadencji, które będą musiały odtworzyć to, co zostało bezprawnie zlikwidowane przez poprzedników. Istnienie biblioteki publicznej jest przecież wymogiem wynikającym z art. 19 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Jednak z doświadczenia wiemy, że nie zawsze to co zostało zlikwidowane uda się bez uszczerbku odtworzyć, a ponadto powstaje pytanie: kto za to będzie płacił, czy tak jak zawsze my wszyscy, podatnicy?

Z uwagi na to, że zmieniły się regulacje prawne dotyczące funkcjonowania instytucji kultury, powinny być odpowiednio zmodyfikowane obowiązujące jeszcze, prawie archaiczne, ich statuty. W szczególności za podstawę ich uchwalenia należy wziąć ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 110, poz. 721 i od stycznia 1999 r. zmiany wynikające z Dz. U. z 1997 r. Nr 141, poz. 943 i z Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668) oraz ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539 i od 1 stycznia 1999 r. zmiany wynikające z Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668).

Przy okazji przyjmowania nowych statutów lub nowelizowania starych należałoby bezwzględnie przypilnować, aby:

1. W przypadku połączenia, podziału lub likwidacji biblioteki publicznej, a także jej filii, organizator zasięgnął opinii jednostki sprawującej nadzór merytoryczny nad tą biblioteką. Z uwagi na to, że jeszcze nie we wszystkich województwach powstały biblioteki powiatowe, taką opinię powinna przedstawić właściwa wojewódzka biblioteka publiczna. Bez opinii

aprobowanej zamiar połączenia, podziału lub likwidacji biblioteki, nie mogą być podejmowane decyzje w tej sprawie.

2. Jeżeli połączenie biblioteki z inną instytucją kultury jest ekonomicznie uzasadnione a merytorycznie nie będzie to szkodliwe, to taka decyzja może być zaaprobowana, pod warunkiem zachowania pełności biblioteki, najlepiej w formie jej pełnej autonomii.

Polemiki

Działalność wydawnicza
SBP

Raczej sukces niż upadek

W jubileuszowym numerze „Poradnika” (10/99) dyrektor wydawnictwa SBP, Janusz Nowicki, w krótkiej jubileuszowej notce z rozbrajającą skromnością stwierdził, że udało mu się „podnieść z upadku” działalność wydawniczą Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. J. Nowicki pracuje w SBP bodajże od 1990 r., a więc należy rozumieć, że mówiąc o „upadku” miał na myśli sytuację w latach osiemdziesiątych. Puszczanie takich opinii ot tak sobie, na zasadzie królika wyjętego z kapelusza, bez żadnej analizy, bez odniesień do warunków działania, wydaje mi się nie na miejscu. Falszuje bowiem rzeczywistość, szkodzi Stowarzyszeniu, deprecjonuje wysiłki władz SBP z tamtego okresu i autorów ówczesnie wydawanych książek, jest zwyczajnie nieuczciwe.

Nie można przykładać jednej miary do działalności wydawniczej prowadzonej obecnie i w okresie tzw. PRL. To tak jakby właściciel dzisiejszego sklepu spożywczego, stojąc między szesnastoma gatunkami żółtego sera, a siedmioma rodzajami sypki dowartościowywał się mówiąc, że jego poprzednik kilkanaście lat temu miał na regałach tylko ogórki w słoikach i ocet. Przecież mamy do czynienia z dwiema różnymi rzeczywistościami. Dzisiaj prowadzenie działalności wydawniczej jest czystą przyjemnością, dawniej było drogą przez mękę. Męka ta zaczęła się na warszawskim Krakowskim Przedmieściu, w siedzibie Ministerstwa Kultury i Sztuki. Tam z około rocznym wyprzedzeniem należało złożyć (do zatwierdzenia) roczny plan wydawniczy. Książki nie zatwierdzonej nie można było wydać. Tak się składa, że plany wydawnicze Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich zatwierdzał departament, którym w latach osiemdziesiątych kierował wspomniany wyżej Janusz Nowicki. Nie wszystkie zamierzenia wydawnicze SBP były przez dyr. Nowickiego zatwierdzane.

Żeby wydać książkę, trzeba mieć papier. Młodszym czytelnikom może to się wydawać idiotyczne, ale w czasach PRL papier był tylko „na przydział”. Przydział SBP otrzymywano również z Ministerstwa Kultury i Sztuki. Zatwierdzenie książki wcale nie musiało oznaczać otrzymania przydziału na papier. Czasem dyr. Nowicki, owszem, pozwalał wydawać książkę, ale nie dawał na nią przydziału papieru, więc książka nie mogła się ukazać. Żeby było weselej – otrzymanie przydziału na papier wcale nie oznaczało gwarancji uzyskania tego papieru fizycznie (czasami papieru brakowało), a wówczas książka „spadała” na następny rok.

Kolejnym etapem wydawniczej drogi przez mękę było umieszczenie książki w drukarni. Drukarnie były państwowe, zavalone robotą, miały swoich potężnych państwowych klientów, a na poczynania wydawnicze organizacji społecznej patrzyły albo podejrzliwie, albo z lekceważeniem. Maszynopisy miesiącami leżały w składzie (robionym wówczas nie gdziekolwiek, gdzie zmieści się komputer, lecz na linotypach), ginąc coraz głębiej pod bardziej pilnymi pracami. Żeby je jakoś wydostać na powierzchnię, trzeba było systematycznie jeździć do drukarni z koniakami, szukać „dojść” itp.

We wspomnianej na początku jubileuszowej notce J. Nowicki nazywa „Poradnik Bibliotekarza” swoim „ukochanym dzieckiem”. Otóż trzeba powiedzieć, że do ojcostwa w stosunku do „Poradnika” może się poczuwać czy też aspirować wiele osób. Niektórzy ojcowie zaczynają późno kochać swoje dzieci. W latach 80. niewiele brakowało, by „ukochane dziecko” przestało istnieć, bo w tamtym okresie MKiS przydziałało na czasopisma SBP taką ilość papieru, która wystarczała na 2-3 numery w roku. To, że SBP obchodzi 50-lecie „Poradnika”, zawdzięczamy tylko temu, że działacze Stowarzyszenia wywodzący się z bibliotek wojskowych zdołali „po znajomości” umieścić czasopisma SBP w planie wydawniczym Wydawnictwa „Czasopisma Wojskowe” i w ten

sposób „podłączyć” oba miesięczniki do rządzących się swoimi prawami zasobów papieru dla wojska. Było to bardzo kosztowne, bo wojsko brało sowiłą prowizję, ale pozwoliło czasopismom przetrwać.

Oceniając działalność wydawniczą SBP w latach osiemdziesiątych (i wcześniejszych) nie można zapominać o tego rodzaju niuansach. Żeby wydać książkę, zdobyć na nią papier, załatwić drukarnię itp., trzeba się było dobrze nagimnastykować.

Analizując działalność wydawniczą pod względem ilościowym trzeba o uwarunkowaniach tamtego okresu pamiętać. Obecnie nie jest trudno wydawać dużą liczbę tytułów, zwłaszcza gdy na wiele z nich dostaje się pieniądze z zewnątrz. W latach 80. dotacje do publikacji SBP należały do rzadkości. Na zdecydowaną większość publikacji Stowarzyszenie musiało wyłożyć pieniądze z własnej kasy, a potem swój produkt sprzedać, by mieć środki na działalność statutową i na następne publikacje. Dlatego każdą inicjatywę wydawniczą prześwietlano ze wszystkich stron, szczegółowo recenzowano. **Znaczna część obecnych publikacji Stowarzyszenia w latach osiemdziesiątych nie miałyby szans na wydanie pod szyldem SBP albo ze względu na brak zgody MKiS, albo zbyt niski poziom merytoryczny, albo brak szans na samofinansowanie się.**

Zanim zacniemy mówić o upadku działalności wydawniczej SBP w latach osiemdziesiątych, popatrzmy też na wydawane wówczas tytuły i ich nakłady. Zdecydowanej większości wydawanych wówczas książek nikt rozsądny nie może zarzucić niskiego poziomu. Wspomnę publikacje (z drugiej połowy lat osiemdziesiątych): Jana Wołosza – na temat zarządzania biblioteką; Jerzego Maja – na temat organizacji przestrzennej i wyposażenia bibliotek; *Vademecum konserwacji książki* Jerzego Wierzkowskiego; *Przepisy katalogowania...* Marii Lenartowicz; *Podstawy pracy z czytelnikiem* Jacka Wojciechowskiego; *Tablice UKD; Wzory tablic i foliogramów do przysposobienia czytelniczego i informacyjnego* Jadwigi Andrzejewskiej; podręcznik *Bibliotekarstwo* pod red. Zbigniewa Żmigrodzkiego (przygotowany w tamtym okresie). Książki te znalazły trwale miejsce w piśmiennictwie fachowym (ile i które z obecnie wydawanych przez SBP publikacji zajmą podobną pozycję – czas pokaże), świadczy o tym m.in. wysokość ich sprzedaży. Nakłady 10 000 egz. nie należały wówczas do rzadkości, a niektóre pozycje sprzedawano w nakładach do 40 000 egz. Przypomnę też, że w latach osiemdziesiątych sprzedawany nakład „Poradnika Bibliotekarza” dochodził do 25 000 egz. (obecnie ok. 10 000). Życzę dzisiaj wydawnictwu SBP takiego „upadku”.

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich prowadziło samodzielną działalność wydawniczą przez cały trudny okres tzw. PRL. Wydawało książki sys-

tematycznie, nie korzystając w zasadzie z żadnych znacniejszych dotacji lub ułatwień (przeciwnie). Były to w zdecydowanej większości książki potrzebne i ważne dla całego środowiska. Niewiele jest organizacji społecznych (w sferze kultury chyba nie ma żadnej), które takim osiągnięciem mogłyby się poszczycić. Nie znam też żadnej organizacji społecznej, która przez cały okres powojenny zdołała nieprzerwanie samodzielnie, poza monopolem państwowych concernów prasowych lub państwowych wydawnictw, wydawać swoje czasopisma. Jeżeli nawet takie organizacje były, to na pewno można je policzyć na palcach jednej ręki (i to stolarza, który z reguły nie ma wszystkich palców). Dlatego bez względu na to, czy w jakimś roku SBP wydało o jedną czy dwie książki więcej lub mniej, trzeba generalnie z dzisiejszej perspektywy stwierdzić, że działalność wydawnicza SBP w pierwszym 55-leciu po wojnie była wielkim sukcesem tej organizacji. Mówienie o upadku jest nie na miejscu.

Dzisiejsze wydawnictwo SBP nie podniosło z żadnego upadku działalności wydawniczej Stowarzyszenia, lecz dzięki sprzyjającym warunkom zewnętrznym, operatywności oraz sprawności organizacyjnej (m.in. J. Nowickiego) rozwinęło ilościowo tę działalność. Nie zapominajmy jednak, że rozwój ten był możliwy m.in. dzięki wcześniejszemu dorobkowi, zaufaniu czytelników i autorów, wypracowanemu kanałom dystrybucji itp.

Odcinanie się od tradycji i dorobku nie jest działaniem rozsądnym. Próby zrywania z tradycją, dekretowanie, że oto „zaczynamy od nowa” jest czasem silną pokusą. Ale tego tak naprawdę nie da się zrobić. Pięć czy dziesięć lat i tak jest tylko epizodem w długiej, kilkudziesięcioletniej historii wydawnictw SBP i w ten sposób będzie oceniane. Czy nam się to podoba, czy nie.

JULIUSZ WASILEWSKI

Juliusz Wasilewski jest redaktorem naczelnym miesięcznika „Biblioteka w Szkole”

Po co te armaty?

Pan Juliusz Wasilewski czuje się obrażony. Na podstawie jednozdaniowej notki w jubileuszowym numerze „Poradnika Bibliotekarza”, w której zaprezentowano osoby aktualnie pracujące przy wydawaniu czasopisma wyciąga nieuprawniony wniosek, iż zdanie to dotyczy oceny działalności wydawniczej SBP w latach 80. Przypomnijmy to zdanie: *Wspólnymi siłami wszystkich pracujących w Biurze SBP osób udało się nam podnieść z upadku i rozwinąć działalność wydawniczą na znaczną skalę.*

Pracę w SBP rozpocząłem w 1990 r. Dyrektorem Biura był właśnie J. Wasilewski. Sytuacja wówczas, tzn. w 1990 r. była następująca: opóźnienia w wydawaniu miesięczników wynosiły ok. 2 miesiące, kasa SBP niemal pusta, teka wydawnicza – pusta, w drukarni od pół roku leżała niedokończona praca prof. J. Wojciechowskiego *Podstawy pracy z czytelnikiem*. Jak miałem nazwać taką sytuację? Ocena ta dotyczy wyłącznie stanu, jaki był w 1990 r. Tyle i nic ponadto.

Nad działaniami, które miały przywrócić Stowarzyszeniu warunki do działalności statutowej i gospodarczej, pracowało wówczas codziennie całe ówczesne kierownictwo SBP, na czele z prezesem Stanisławem Czajką. Widocznie J. Wasilewski nie wierzył w możliwość poprawy sytuacji w SBP, gdyż wkrótce ewakuował się z Biura na pole własnej działalności gospodarczej.

I na tym wyjaśnienia należałoby skończyć gdyby nie to, że J. Wasilewski w wyimaginowanej polemice ze mną wyważa drzwi otwarte, a także w wielu miejscach mija się z prawdą. I tak:

1. Byłbym skrajnym idiotą (za jakiego się nie uważam) gdybym negował dorobek naszych poprzedników – co imputuje mi J. Wasilewski. Jest rzeczą oczywistą, że w państwie niedoborów (a takim była PRL) uzyskanie czegokolwiek wymagało wielu trudów, zachodów, a często nieformalnych działań. Znam to lepiej niż się J. Wasilewskiemu zdaje, dlatego z całym szacunkiem odnoszę się do tych wszystkich dokonań wydawniczych, które realizowano w SBP nie tylko w latach 80.

2. Pan J. Wasilewski był łaskaw przedstawić moją pracę w Ministerstwie Kultury i Sztuki w sposób nieprawdziwy. Nieprawdą jest, że Departament, którym kierowałem zatwierdzał plany wydawnicze. Departament merytoryczny opiniował, a zatwierdzał Departament Książki i Wydawnictw (nazwy się zmieniały). Nieprawdą jest, że Departament przydzielał papier – robił to ten sam Departament Książki i Wydawnictw.

Widocznie jednak nie wszyscy byli tego zdania co J. Wasilewski, gdyż Zarząd Główny SBP przyznał mi w owym czasie (chyba za te „prześladowania”?) Złotą Odznakę SBP. Każda forma polityki kulturalnej niesie za sobą ograniczenia i korzyści. Trudności wydawnicze SBP (wszystkich stowarzyszeń) rekompensowane były w PRL-u pewnymi przywilejami. Warto wiedzieć, że SBP miało w Ministerstwie Kultury i Sztuki STAŁA DOTACJĘ na działalność. Niewielką, ale stałą. Ponadto MKiS wysyłało na swój koszt przedstawicieli SBP na kongresy i sympozja międzynarodowe oraz opłacało za nasze Stowarzyszenie składki dewizowe w organizacjach, do których SBP należało. Można tego dzisiaj nie cenić, ale warto o tym wiedzieć.

3. Pan J. Wasilewski w całym swoim tekście rzekomo cytując mój tekst zmienia „my” na „ja”. „Wspólnymi siłami wszystkich pracujących w Biu-

rze SBP osób udało się nam...”. Pan J. Wasilewski pisze tak: „Janusz Nowicki... stwierdził, że udało mu się...”. Ja piszę „Ukochane dzieci to „Poradnik Bibliotekarza” i „Bibliotekarz”. Pan J. Wasilewski: „...p. Nowicki nazywa „Poradnik Bibliotekarza” swoim ukochanym dzieckiem”. Proszę zauważyć, że w swoim tekście w „Poradniku” słowo „dzieci” ująłem w cudzysłów dając do zrozumienia, że obecnie najwięcej troski i wysiłku poświęcamy czasopiśmom. Zatem „dzieci” to *licentia poetica*. Jeśli już mówimy o rodzicach „Poradnika” to trzeba stwierdzić, że przez 23 lata prawdziwą MATKĄ tego pisma była Redaktor Naczelna Władysława WASILEWSKA. Jej to „Poradnik” zawdzięcza najwięcej. Jeśli piszę o opóźnieniach dwumiesięcznych w wydawaniu tego pisma, to nie obciąża to szanowanej za kompetencje i pracowitość, lubianej za otwartość i życzliwość Szanownej Pani Władysławy.

Żadną miarą nie poczuwam się do ojcostwa naszych czasopism, a szczególnie „Poradnika”. Natomiast J. Wasilewski zbudował na słowie „ojcostwo” złośliwy komentarz. Symptomatyczne jest, że pisząc o ratowaniu egzystencji „Poradnika” w latach 80. nie wymienił nazwiska człowieka, którego działania miały decydujący wpływ na uratowanie pisma. Był to płk Józef Lewicki, który potrafił i w sferach wojskowych i ministerialnych „wychodzić” prawie każdą sprawę.

4. Nieprawdą jest – jak pisze J. Wasilewski – że podręcznik *Bibliotekarstwo* pod red. Z. Żmigrodzkiego był w tym czasie przygotowany. Nie był. Dopiero w 1993 r. w wyniku wielu rozmów i działań udało się namówić prof. Z. Żmigrodzkiego do skompletowania nowego zespołu autorskiego i stworzenia tekstu, który wydaliśmy w 1994 r.

5. Nie oceniałem i nie oceniam wartości wydawanych w latach 80. książek. Niektóre z nich do dzisiaj (końcówki nakładów) są sprzedawane. Natomiast J. Wasilewski robi to, co mnie zarzuca: ocenia (jednym zdaniem) wydawane obecnie książki, negując wartość „znacznej części obecnych publikacji Stowarzyszenia...”. Na szczęście znane nam opinie środowiska naukowego i bibliotekarzy są diametralnie inne. Zdaniem J. Wasilewskiego wydawanie książek dzisiaj to prawie rozrywka. Bez komentarza.

Z ostatnim akapitem tekstu J. Wasilewskiego zgadzam się całkowicie. Myślę, że w obecnie przygotowywanej *Historii SBP* znajdzie się miejsce dla autora Juliusza Wasilewskiego, który opisał dobrze sobie znane okresy działalności wydawniczej tak, by ocalić od zapomnienia wszystkich, którzy na tej niwie dla SBP pracowali. Nie ukrywam, że jednak wolalbym, aby takie opracowanie napisała red. Władysława Wasilewska, gdyż robi to – jak zawsze – z obiektywizmem.

Szkoda, że tekst J. Wasilewskiego jest polemiką z imputowanymi mi poglądami. W armacie, którą Pan wytoczył były ślepe naboje. Pudło, panie Juliuszu.

JANUSZ NOWICKI

Janusz Nowicki jest dyrektorem Wydawnictwa SBP

Konferencja PLACCAI

Biblioteki publiczne jako centra kultury i informacji

MAŁGORZATA RAMUTKOWSKA

Magiczna data roku 2000 skłania do refleksji nad modelem bibliotekarstwa, jaki chcielibyśmy widzieć na progu nowego tysiąclecia. Rzecz jednak nie tylko w magii, ale w nowej rzeczywistości, w jaką biblioteki zostały rzucone. Reforma administracyjna kraju i przejęcie instytucji kultury przez samorządy, gwałtowne zwiększenie mobilności zawodowej społeczeństwa i łącząca się z tym potrzeba przekwalifikowania oraz ustawicznego kształcenia, wreszcie wchodzenie naszego kraju w struktury europejskie stawia przed bibliotekami publicznymi nowe wyzwania. Instytucje te muszą każdego dnia przekonywać o swej niezbędności dla środowiska lokalnego, uzasadniać potrzebę utrzymywania przez samorządy, które powinny rozumieć, że biblioteki są nieodłącznym elementem krajobrazu dynamicznie zmieniającego się współczesnego społeczeństwa.

Idea programu PLACCAI jest odpowiedzią na nowe wyzwania. Skrót ten przetłumaczony z języka angielskiego oznacza *Biblioteki publiczne jako centra kultury i informacji*. Placówki biblioteczne w takim kształcie potrzebne są zarówno lokalnemu środowisku czytelniczemu, jak i władzom samorządowym.

W dniach 29 września – 1 października 1999 r. w Starych Jabłonkach k. Olsztyna odbyła się międzynarodowa konferencja, która stanowiła podsumowanie realizowanego od listopada 1998 r. we współpracy z bibliotekami w Szwecji programu PLACCAI – *Public Libraries as Centres for Culture and Information*. Dzięki realizacji programu zmieniło się spojrzenie wielu bibliotekarzy, uczestników bezpośrednich spotkań z pracownikami bibliotek szwedzkich, uczestników warsztatów, inspirujących do szerszego, innego niż dotychczas patrzenia na swoje instytucje i najbliższe środowisko.

Aplikacja programu nakładała również na realizatorów obowiązek przedstawienia i spopularyzowania

jego założeń. Zaproszenie na konferencję skierowano do wielu reprezentantów bibliotekarstwa polskiego i krajów nadbałtyckich. Skorzystało z niego 110 bibliotekarzy, w tym przedstawiciele z Estonii, Litwy, Łotwy, Luksemburga, Niemiec, Rosji, Szwecji oraz Polski (bibliotek publicznych wojewódzkich, miejskich i gminnych) oraz reprezentanci samorządów województwa warmińsko-mazurskiego.

Realizacja programu była możliwa dzięki regionalnej współpracy szwedzko-polskiej. Konkretnie – Sejmiku Województwa Halland i Biblioteki Województwa Halland z jednej strony oraz Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Zarządu Gminy Jonkowo, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bartoszczach i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Morągu, a także Samorządowego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Jonkowie z drugiej strony.

W dużej części program finansowany był ze środków Unii Europejskiej (PHARE), dla której biblioteki publiczne są bardzo ważnym narzędziem propagowania zasad demokratycznych oraz wiedzy o instytucjach unijnych, a także informacji o krajach Unii Europejskiej, służącej wzajemnemu poznaniu i współpracy. Nie dziwi więc obecność na konferencji Iana Pigotta z XIII Dyrektoriatu Generalnego Komisji Europejskiej, który w swym wystąpieniu przypomniał m.in. o szczególnej roli bibliotek w systemie informacji, przytaczając zapisy Rezolucji Parlamentu Europejskiego dotyczące dostępności wydawnictw multimedialnych.

Ants Viirman ze Szwedzkiego Stowarzyszenia Władz Lokalnych, z wykształcenia bibliotekarz, zwrócił uwagę na rolę bibliotek w przygotowaniu społeczności lokalnej do uczestnictwa w procedurach demokratycznych, podkreślając kluczową rolę reprezentujących właściwy poziom fachowy i etyczny pracowników księżnic w tym procesie. Prelegent podkreślał jednocześnie rolę społeczności lokalnych, które poprzez wybierane przez siebie władze wspierają rozwój bibliotek, w pełni rozu-

miejąc ich znaczenie i przydatność. Zrozumienie to, tworzone przez naturalne uczestnictwo w procesie czytelnym, buduje się od najmłodszych lat, na co zwracała uwagę Grażyna Lewandowicz z Biblioteki Narodowej w swym referacie *Małe dziecko w bibliotece*. Idea pracy bibliotekarza z najmłodszymi, podpatrzona u skandynawskich bibliotekarzy, warta jest przeszczepienia na nasz grunt.

Druga część konferencji poświęcona była podsumowaniu realizacji programu PLACCAI na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Czynie to kolejno dyrektorzy zaangażowanych placówek: Roman Ławrynowicz z Olsztyna, Krystyna Łunio z Bartoszyc, Elżbieta Rzepka z Morąga i Józef Szkandera z Jonkowa. Środki PHARE pozwoliły na zakup sprzętu komputerowego oraz dostęp do zasobów Internetu. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie udostępniła swój serwer na stronie www i konta e-mail uczestniczących w programie bibliotek, ułatwiając dostęp do informacji o różnym zasięgu – lokalnym, regionalnym, krajowym, globalnym. Oczywisty interes samorządu w utrzymywaniu tego typu informacji w sieci komputerowej, do której dostęp zapewniają biblioteki, zaowocować powinien wsparciem finansowym komputeryzacji i wyposażenia placówek. Informacje rozpowszechniane w ten sposób powinny być ujęte wg jednego standardu, co ułatwiałoby dostęp i przetwarzanie. Marcin Majdecki zaprezentował przygotowany przez pracowników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie model internetowej bazy danych przeznaczonej dla informacji lokalnych, nie tylko dotyczących kultury, ale także historii regionu, środowiska naturalnego i ekologii, zagadnień prawno-administracyjnych, gospodarki i usług, turystyki, informacji o życiu politycznym, o pracy urzędów i parafii, o szkolnictwie, służbie zdrowia i wiele innych.

W trakcie konferencji pojawiła się także propozycja projektu wirtualnej biblioteki powiatowej, którą zaprezentował Andrzej Szeniawski – sekretarz powiatu olsztyńskiego. Idea ta wywołała dyskusję. Rozpoczął ją, obecny w trzecim dniu konferencji, wiceminister kultury i sztuki Jacek Weiss.

Wydaje się, iż internetowa strona www nie może zastąpić fachowego zespołu instruktorów realnej, a nie wirtualnej biblioteki powiatowej, do powołania której zobowiązuje starostwa ustawa. Biblioteki powiatowe stanowią bowiem istotne ogniwo między placówkami gminnymi a bibliotekami stopnia wojewódzkiego w strukturze ogólnokrajowej sieci bibliotecznej.

Miłym akcentem stało się wystąpienie Kerstin Grum, dyrektorki Biblioteki Województwa Halland, która z wielkim uznaniem mówiła o dokonaniach polskich bibliotek. Osiągnięcia te nabierają podwójnej wartości z uwagi na warunki, w których się dokonały. Ostatnim akcentem konferencji był apel uczestników do władz wszystkich szczebli o wsparcie dla bibliotekarstwa, który przytaczam obok w całości.

Małgorzata Ramutkowska pracuje
w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie

Informacje o realizacji programu PLACCAI oraz materiały z konferencji znajdują się na stronie internetowej <http://www.placciai.pl>

Już trzecie stulecie biblioteki publiczne służą swoim narodom zgromadzonymi w nich bogactwami wieków i pokoleń.

Biblioteki publiczne należą do najbardziej demokratycznych instytucji, może z nich bezpłatnie korzystać każdy człowiek.

We wszystkich krajach demokratycznych biblioteki publiczne są powszechnie dostępnym źródłem informacji potrzebnej do uczestnictwa w życiu społecznym, warsztatem dla ludzi zdobywających wiedzę, zwłaszcza tych, którzy zmieniają kwalifikacje i obszary działania.

We współczesnej cywilizacji rozwijającej nowe sposoby przekazywania wiedzy biblioteki publiczne, łącząc nowe technologie z utrwaloną pozycją społeczną, są najlepszym miejscem do zdobywania, utrwalania, aktualizowania i wzbogacania wiedzy.

Stan bibliotek publicznych w niektórych krajach nie pozwala im w pełni odpowiadać na oczekiwania użytkowników i zaspokajać ich zapotrzebowania. Przeszkodę stanowią: przestarzałe zbiory, brak nowoczesnego wyposażenia, niski status materialny bibliotekarzy, skromne budżety na działalność.

Przekonani o doniosłej roli bibliotek jako ważnego ogniwa funkcjonowania demokratycznych państw, świadomi licznych zagrożeń w rozwoju bibliotekarstwa uczestnicy międzynarodowej konferencji „Biblioteki publiczne jako centra kultury i informacji” apelują do władz wszystkich szczebli o:

1. *Zapewnienie bibliotekom publicznym odpowiedniego statusu oraz warunków materialnych do gromadzenia i udostępniania dziedzictwa kulturalnego, a także wspomagania procesu kształcenia ustawicznego.*
2. *Stworzenie możliwości wprowadzania nowoczesnych technik i technologii, dostępu do Internetu i sieci informatycznych.*
3. *Wsparcie organizacyjne i kadrowe w tworzeniu sieci bibliotek publicznych, dostępnej dla wszystkich obywateli, niezależnie od ich wykształcenia lub statusu społecznego.*
4. *Umożliwienie bibliotekom organizowania informacji lokalnej oraz kontaktów z innymi krajami i ich kulturą.*
5. *Pomoc w upowszechnianiu informacji o Unii Europejskiej.*

Apel został przyjęty w dniu 1.10.1999 r. przez uczestników międzynarodowej konferencji bibliotekarskiej „Biblioteki publiczne jako centra kultury i informacji” realizowanej w ramach programu PLACCAI, w dniach 29.09-1.10.1999 r. w Starych Jabłonkach k. Olsztyna. Na konferencji reprezentowane były kraje: Szwecja, Rosja, Estonia, Litwa, Łotwa, Luksemburg, Niemcy i Polska.

Szwedzi w bibliotece wojewódzkiej w Łodzi

ELŻBIETA PAWLICKA

W dniach od 5 do 12 października 1999 r. obchodzone w Łodzi Dni Szwecji. Partnerskim województwem dla Łodzi jest województwo szwedzkie Örebro.

Örebro jest znacznie mniejsze od regionu łódzkiego, ale podobnie jak Łódź, jest środkowym węzłem komunikacyjnym. Łączy północ z południem i wschód z zachodem Szwecji, stanowi też atrakcyjny region kulturowy.

W ramach Dni Szwecji zaprezentowano w Łodzi sztukę i muzykę szwedzką a także filmy, zorganizowano zawody sportowe, paradę samochodów volvo i motocykli żużlowych, a nawet propagowano kuchnię szwedzką. Koordynatorem – organizatorem Dni Szwecji był Wydział Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miasta Łodzi.

Dla nas bibliotekarzy najistotniejsza była sesja naukowa, która odbyła się w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi.

Sesję poświęcono czytelnictwu dzieci i młodzieży. Poza bibliotekarzami z Łodzi i województwa mieliśmy zaszczyt gościć m.in. Mari Anne Waltz, sekretarza kulturalnego ambasady Królestwa Szwecji, Gerde Engman – wojewodę Örebro, Marię Kusielczuk – redaktora naczelnego „Gazety dla Niewido-

mych” (jednocześnie tłumacza) oraz dwie prelegentki – Marian Riedman i Elizabeth Elofson – bibliotekarki. Ze strony polskiej obecne były władze województwa i miasta.

W słowie wstępnym dyr. Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej Elżbieta Pawlicka przypomniała tradycje i działalność Biblioteki na rzecz dzieci i młodzieży oraz pierwszą w Polsce bibliotekę dla dzieci, która powstała w 1922 r. jako filia Miejskiej Biblioteki w Łodzi.

Elżbieta Pawlicka wspomniała o codziennej działalności biblioteki na rzecz czytelników najmłodszych (ferie i wakacje z książką dla przedszkolaków i młodzieży szkół podstawowych), mówiła o zajęciach fakultatywnych młodzieży licealnej, o działalności biblioteki także na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, wymieniła liczne wojewódzkie konkursy twórczości artystycznej i literackiej dla dzieci i młodzieży.

W bibliotece zaprezentowano wystawę „Jesień '99”, na której pensjonariusze domów pomocy społecznej przedstawili dzieła rąk własnych.

Referaty ze strony polskiej wygłosiły: dyr. Dzielnicowej Biblioteki Publicznej Łódź-Górna Iwonna Szymczak i kierownik 1 RBP Łódź-Śródmieście Anna Kalużna.

Omówiona została działalność i doświadczenia łódzkich bibliotek na rzecz dzieci i młodzieży, w tym młodzieży niepełnosprawnej oraz młodzieży uzależnionej.

Wysłuchaliśmy trzech referatów szwedzkich bibliotekarek, z których dowiedzieliśmy się, jakie formy pracy prowadzą w tym zakresie biblioteki szwedzkie. A jest to bogata i wszechstronna działalność prowadzona z wielką pasją i z dużym już doświadczeniem. (Takie doświadczenia przekazywali też Szwedzi na ciekawej konferencji PLACCAI zorganizowanej przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Olsztynie).

Zupełną nowością dla naszych bibliotekarzy była praca bibliotek na rzecz czytelników najmłodszych i dzieci do lat czterech.

Bibliotekarze kontaktują się z rodzicami dziecka, które ma się urodzić. Organizują dla nich zajęcia, uczą ich potrzeby kontaktu z książką, ale także wierszyków dla dzieci, śpiewu kołysanek i różnych dziecięcych piosenek.

Po urodzeniu dziecka zjawia się w jego domu bibliotekarz. Ofiarowuje (specjalnie dobrane) książeczki najpierw matce, a później dziecku. Bywa, że w domu dziecka odbywają się małe inscenizacje czynione przez bibliotekarza. Do tego celu zabiera on ze sobą walizkę z rekwizytami i inne potrzebne akcesoria.

Taką inscenizację pokazano łódzkiej publiczności. Elizabeth Elofson grała, śpiewała, przedstawiała. Prezentowała szwedzkie wyliczanki, piosneczki i wierszyki. Wtórowała jej część szwedzkiej delegacji.

Szwedzkie bibliotekarki wzbudziły wielkie zainteresowanie widzów. Spowodowało to ożywioną dyskusję, wywołało ciekawość bibliotekarzy z Łodzi i województwa łódzkiego, którzy zostali na sesję zaproszeni. Zadano Szwedkom wiele pytań, konfrontowano ich działania z naszymi możliwościami, także finansowymi.

Niestety, te ostatnie w znacznym stopniu ograniczają poczynania polskich bibliotek. Nie powinny być jednak wytłumaczeniem na wszystko. Może warto byłoby przynajmniej spróbować podjąć działania, jakie zaprezentowali nam Szwedzi.

Elżbieta Pawlicka jest dyrektorem
Wojewódzkiej i Miejskiej
Biblioteki Publicznej w Łodzi

7. Targi Książki Edukacyjnej EDUKACJA 2000

2-5 marca 2000 r., Warszawa, Pałac Kultury i Nauki

2 marca w Pałacu Kultury i Nauki rozpoczyna się 7. Targi Książki Edukacyjnej **EDUKACJA 2000**. O znaczeniu Targów świadczy fakt, iż uczestniczą w nich edytorzy reprezentujący nie tylko sektor książki edukacyjnej. W ubiegłym roku Targi odwiedziło ok. 35 tys. osób. 184 wystawców zaprezentowało 10 000 tytułów, w tym prawie 1000 nowości. Odbyło się ponad 100 imprez towarzyszących – spotkań autorskich, seminariów itp.

Honorowy Patronat nad EDUKACJĄ sprawują prezydent RP **Aleksander Kwaśniewski** oraz minister Edukacji Narodowej **Mirosław Handke**.

Celem targów jest zaprezentowanie możliwie pełnej oferty wydawniczej służącej szeroko pojętej edukacji – bez względu na poziom oraz kierunek wykształcenia. Stąd obecność podręczników szkolnych i akademickich, książek służących samokształceniu, słowników i encyklopedii, pomocy naukowych i publikacji elektronicznych, map, atlasów oraz czasopism. EDUKACJA 2000 jest szczególnie ważna ze względu na wprowadzoną reformę systemu edukacji. Po raz pierwszy zobaczyć będzie można najpełniejszy zestaw podręczników przygotowanych zgodnie z założeniami reformy.

Po raz kolejny wręczone zostaną Nagrody EDUKACJA dla wyróżnionych za szczególnie wybitne walory edukacyjno-poznawcze i poziom edytorski książek.

W dniach 3-4 marca br. odbędzie się największa impreza towarzysząca Targom 5. Warszawskie Prezentacje Szkół Ponadpodstawowych, Perspektywy dla Ośmioklasistów.

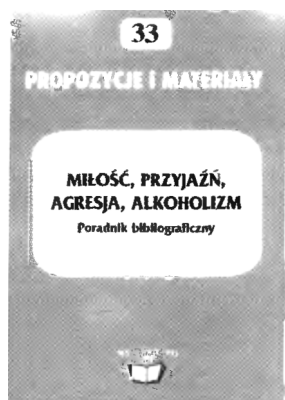
W czasie Targów po raz kolejny na bieżąco uaktualizowana będzie ich strona internetowa. Pod adresem www.targi.edukacja.pl znajdują się podsumowania dni targowych, serwis foto itp.

Rzecznikiem Prasowym Targów jest redaktor Jakub Frołow tel. 0-604-247-007, tel./fax 632-83-50, 632-43-44 e-mail: gamza@zigzag.pl

Książki, które pomogą w pracy, które warto przeczytać!

Ewidencja materiałów bibliotecznych. Prawne regulacje. Red. Lucjan Biliński. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 1999 – 24 s. Propozycje i Materiały; 32. Cena 5 zł.

Pełny tekst Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 5 listopada 1999 r. w sprawie zasad ewidencji materiałów bibliotecznych (Dz. U. z 20.11.1999 r., Nr 93, poz. 1077), uwzględniający zapis o ewidencji zbiorów w systemie komputerowym – długo oczekiwany przez nasze środowisko zawodowe. Broszura opatrzona jest również wstępem i uwagami nt. rozporządzenia o ewidencji autorstwa Lucjana Bilińskiego. Wydawnictwo niezbędne w pracy każdego bibliotekarza.

Miłość, przyjaźń, agresja, alkoholizm. Poradnik bibliograficzny. Praca zbiorowa pod red. Elżbiety Barbary Zybort. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 1999 – 176 s. Propozycje i Materiały; 33. *Książka pomaga w życiu.*

Kolejna pozycja z serii *Książka Pomaga w Życiu* – poświęcona tym razem zagadnieniom przyjaźni i miłości, agresji i alkoholizmu. Prezentuje publikacje, wraz z analizą treściową (obejmując literaturę popularnonaukową i piękną), dotyczące najbardziej istotnych w życiu człowieka problemów. Każdy dział składa się z wprowadzenia prezentującego dane zagadnienie, spisu bibliograficznego oraz indeksu autorskiego i tytułowego. Poradnik ten z pewnością pomoże bibliotekarzowi efektywnie zaspokoić zróżnicowane potrzeby obsługiwane środowiska czytelniczego. Niezbędny w każdej bibliotece.

Małgorzata Kisilowska: Skamandrycy w fotografii i fonografii. Problemy opracowania i wykorzystania zbiorów audiowizualnych. Poradnik dla bibliotekarzy i polonistów. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 1999 – 163 s. il. Propozycje i Materiały; 31.

Ta interesująca i nowatorska pod względem ujęcia i zawartości treściowej publikacja przedstawia stan zasobów oraz sposoby gromadzenia, opracowania i wykorzystania materiałów audiowizualnych z zakresu humanistyki w działalności naukowej, kulturalnej i oświatowej – na przykładzie dokumentacji fotograficznej i fonograficznej członków literackiej grupy „Skamander”, działającej w dwudziestoleciu międzywojennym w Polsce. Autorka, łącząc w swojej pracy teorię z praktyką dokumentacji audiowizualnej, omawia problemy terminologiczne oraz praktyczne tych wciąż marginalnie traktowanych przez biblioteki zbiorów, formułuje koncepcję krajowej sieci informacji foto- i fonograficznej środowiska literackiego. Pracę M. Kisilowskiej, napisaną przejrzystym i przystępnym językiem, polecam szerokiemu gronu bibliotekarzy, zajmujących się w pracy zawodowej dokumentami audiowizualnymi. Tego typu dokumenty gromadzi już większość bibliotek.

JADWIGA CHRUŚCIŃSKA

Józef Korpała

12 III 1905 – 23 V 1989

Bibliotekarz – uczoney

W maju 1999 r. minęła dziesiąta rocznica śmierci doc. dr. JÓZEFA KORPAŁY. W związku z tym w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie otwarto wystawę poświęconą tej znamienitej postaci. Józef Korpała był organizatorem i wieloletnim dyrektorem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, a także historykiem i teoretykiem bibliografii, bibliotekoznawcą, historykiem literatury, publicystą, działaczem społeczno-oświatowym. Wystawa przygotowana przez Dział Szkoleń i Promocji WBP miała na celu przypomnienie tej wielowymiarowej postaci, tak wielce zasłużonej dla polskiego bibliotekarstwa. Była udostępniona publiczności do stycznia 2000 r. w hallu wystawowym WBP w Krakowie.

Ekspozycji towarzyszyło wydanie (również przez WBP w Krakowie) publikacji *Józef Korpała (1905-1989). Bibliografia podmiotowo-przedmiotowa w wyborze*, w opracowaniu Haliny Fleszar. Edycja ta składa się z dwóch części. W pierwszej – podmiotowej – zarejestrowano ważniejsze publikacje z zakresu bibliografii, bibliotekarstwa, historii literatury, oświaty i wychowania, andragogiki. Część druga – przedmiotowa – uwzględnia następujące typy prac: źródła bibliograficzne, prace magisterskie, artykuły, informacje prasowe, wywiady, wspomnienia Autora. Poszukiwanie ułatwia indeks osób, miejsc i zagadnień.

Publikacja ta stanie się z pewnością pożytecznym narzędziem pracy dla bibliotekarzy, studentów i pracowników nauki.

Józef Korpała urodził się 12.03.1905 r. we wsi Damienice, w powiecie bocheńskim. Był synem Pawła Korpały, kolejarza i Marii z Kmieciaków.

W gimnazjum bocheńskim, do którego uczęszczał, działał aktywnie w kółku krajoznawczym i w harcerstwie.

W 1924 r. rozpoczął studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, które ukończył w 1929 r. Studiował polonistykę, a także historię, historię kultury, historię sztuki i socjologię. W okresie studiów działał w organizacji Starszego Harcerstwa, w Bratniej Pomocy Słuchaczy UJ, w Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej i w Związku Kół Polonistycznych. W 1927 r. wydał jednodniówkę Koła Starszego Harcerstwa pt. *Watra*.

Dzięki poparciu prof. Ignacego Chrzanowskiego, jeszcze jako student, rozpoczął pracę w charakterze wolontariusza w Bibliotece Jagiellońskiej, w Biurze Katalogowym (1926-1927). Poznał tam znakomych bibliotekarzy: Aleksandra Birkenmajera, Józefa Gryca, Adama Bara, Edwarda Kuntzego i Kazimierza Piekarskiego. Dzięki życzliwości tego środowiska został współpracownikiem czasopisma bibliofilskiego „*Silva Rerum*”, a także organu naukowego bibliotekarstwa polskiego „*Przeglądu Bibliotecznego*”. Pierwszą pracę z zakresu historii bibliografii pt. *Karola Sienkiewicza projekt kwartalnika bibliogra-*

ficznego opublikował w 1927 r. na łamach „*Silva Rerum*” (z. 8-9).

W 1927 r. został członkiem Związku Bibliotekarzy Polskich oraz Towarzystwa Miłośników Książki. W 1928 r., z inicjatywy prof. dra Fryderyka Papee, inspektora Biblioteki Polskiej Akademii Umiejętności, rozpoczął pracę w tejże Bibliotece w charakterze pomocnika bibliotekarza.

W 1929 r. zrezygnował z pracy bibliotekarskiej, a zaangażował się w prace dziennikarskie w dzienniku „*Dzień Pomorski*” w Toruniu. W czerwcu 1930 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie objął funkcję redaktora tygodnika Związku Strzeleckiego „*Strzelec*”, a w 1931 r. został instruktorem oświatowym w tymże Związku.

W czerwcu 1931 r. uzyskał doktorat filozofii na podstawie pracy *Kazimierz Brodziński jako krytyk i historyk literatury*, przygotowanej pod kierunkiem prof. Ignacego Chrzanowskiego. W tym samym roku zawarł związek małżeński z dr Franciszką Kalicińską, bibliotekarką Biblioteki Jagiellońskiej. Jednocześnie przeszedł z redakcji, na okres ponad 6-letni, do pracy społeczno-oświatowej w Związku Strzeleckim. Był też wówczas członkiem Instytutu Oświaty Dorosłych, współpracownikiem Poradni Bibliotecznej Związku Bibliotekarzy Polskich i Powszechnego Uniwersytetu Korespondencyjnego.

W 1937 r. powrócił do Krakowa i objął stanowisko kierownika Oddziału Oświaty Pozaszkolnej Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, które piastował aż do wybuchu wojny. Nawiązał ponownie kontakty ze środowiskiem bibliotekarskim i bibliofilskim. Podjął współpracę z redakcją wznowionego w 1938 r. miesięcznika „Silva Rerum”. Z tytułu obowiązków służbowych próbował zainteresować władze Krakowa problemem założenia miejskiej biblioteki publicznej. Starania te przerwał wybuch II wojny światowej. Lata okupacji przeżył w Krakowie, pracując zarobkowo w jednym z zakładów przemysłu spirytusowego na Dąbiu. Brał udział w tajnych pracach oświatowych. Napisał obszerną pracę o Kazimierzu Brodzińskim w epoce Królestwa Kongresowego, która pozostała w rękopisie.

Po zakończeniu wojny objął funkcję inspektora świetlic i uniwersytetów ludowych w Wydziale Oświaty Rolniczej Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego w Krakowie.

W 1945 r., za namową Adama Bara, zgłosił swoją kandydaturę na konkurs, ogłoszony przez Zarząd Miejski w Krakowie, na stanowisko dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej. W wyniku konkursu otrzymał nominację na to stanowisko w dniu 1 IV 1946 r. W latach 1946-1949 łączył pracę w organizowanej od podstaw Bibliotece z zajęciami dydaktycznymi na stanowisku adiunkta w Katedrze Oświaty i Kultury Dorosłych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Brał czynny udział w pracach Związku Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich. W 1948 r. był zastępcą redaktora naczelnego „Przeglądu Bibliotecznego”. Ogłosił wówczas obszerny artykuł programowy *Refleksje przed krajowym zjazdem bibliotekarzy* („Przegląd Biblioteczny” 1948 z. 3-4), w którym dał wyraz swoim poglądom na sprawy bibliotekarstwa.

W latach 1949-1951 prowadził wykłady i zajęcia z metodyki pracy świetlicowej w Sekcji Polonistyczno-Estetycznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej. W latach 1950-1952 prowadził zajęcia z pedagogiki bibliotecznej w Liceum Bibliotekarskim.

W 1951 r. został powołany na współpracownika Komisji Historii Literatury Polskiej Akademii Umiejętności. Z inicjatywy Instytutu Badań Literackich, po trzech latach pracy, ogłosił w 1953 r. pionierską publikację *Zarys dziejów bibliografii w Polsce*. Została ona przetłumaczona na język niemiecki i wydana w 1957 r. w Lipsku. Nowa, rozszerzona i poprawiona wersja tej książki, ukazała się w 1969 r. pt. *Dzieje bibliografii w Polsce*. Jest to największa praca naukowa J. Korpaly. W 1955 r. Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki przyznała autorowi *Zarysu dziejów bibliografii w Polsce* tytuł naukowego docenta.

Współpracował aktywnie ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich. Był członkiem zespołu opracowującego projekt pierwszej polskiej ustawy o bibliotekach, przewodniczącym Zarządu Okręgu SBP w Krakowie w latach 1951-1972, członkiem Zarządu Głównego SBP, wielokrotnym delegatem i aktywnym uczestnikiem komisji zjazdowych SBP. Brał udział w pracach Komisji Wydawniczej SBP.

Uczestniczył w Komisji Organizacyjnej Kongresu Kultury Polskiej w 1966 r. i wygłosił na nim referat o kulturotwórczej roli bibliotek w przemianach współczesnych. Zawarł tam rejestr cech nowoczesnego bibliotekarza.

W 1970 r. został powołany do komitetu redakcyjnego „Roczników Bibliotecznych”. Od tegoż roku był przez kilka lat członkiem Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Bibliotekarzy Dyplomowanych przy Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Techniki.

W ciągu prawie 30-letniego okresu pracy zawodowej (1946-1975) na stanowisku dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie zasłużył się jako twórca tej instytucji, jej organizator, pełen inwencji kierownik, nauczyciel i wychowawca kadr. Zorganizował od podstaw, znaczącą na mapie kulturalnej miasta i kraju, księżnicę miejską o statusie naukowym, pełniącą rolę regionalnego ośrodka informacyjno-bibliograficznego i metodyczno-szkoleniowego, a także zbudował rozległą sieć bibliotek filialnych, obejmującą teren całego miasta. Od 1 czerwca 1975 r. przeszedł na emeryturę, lecz nadal utrzymywał kontakty ze środowiskiem bibliotekarskim i naukowym, pisał i publikował.

Zainteresowania naukowe J. Korpaly koncentrowały się głównie wokół historii literatury, bibliografii, bibliotekarstwa, problematyki społeczno-oświatowej i kulturalnej. Spod jego pióra wyszło ponad 700 prac: książek, broszur i artykułów opublikowanych w różnych czasopismach i wydawnictwach zbiorowych.

Za swą działalność był wielokrotnie odznaczany i nagradzany. Otrzymał m.in. Złoty Krzyż Zasługi (1957); Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1961); Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1975); Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury” (1963); Honorową Odznakę Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (1968); Nagrodę im. Heleny Radlińskiej I stopnia (1979) za wybitne osiągnięcia w dziedzinie bibliotekoznawstwa i bibliotekarstwa.

Zmarł 23 V 1989 r. w Krakowie. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

HALINA FLESZAR

Nie zapomnij o prenumeracie!!!

Możesz to zrobić w „Ruchu” i na pocztce. Także u nas w Biurze ZG SBP można zaprenumerować na dowolny okres oraz skompletować numery z minionych miesięcy i lat.

BIBLIOTEKA NARODOWA

Salon Pisarzy

Janina Katz – Polka z Danii

Salon Pisarzy Biblioteki Narodowej każdorazowo proponuje swoim bywalcom spotkanie z gościem niezwykłym i jednocześnie ważnym dla polskiej literatury i kultury. Wyjątki od tej reguły nie zdarzają się, nie było go więc i tym razem. W piątek, 10 grudnia 1999 r., zebrani mogli powitać pisarkę Janinę Katz oraz Bogusławę Sochańską, tłumacza i kierownika Duńskiego Instytutu Kultury w Polsce. Kilka wierszy oraz fragmenty prozy przeczytała Sławomira Łozińska.

Niezwykłość tego właśnie *Salonu* polegała m.in. na tym, że był pierwszym spotkaniem autorskim pisarki zorganizowanym w Polsce. Autorka, od 1969 r. mieszkająca w Danii, wcześniej w kraju zajmowała się krytyką literacką. Jej recenzje drukowane były m.in. w „Miesięczniku Literackim”, „Tygodniku Powszechnym”, „Twórczości”.

Po wyjeździe, w nowych dla siebie warunkach, próbując do nich dostosować swoją wiedzę i umiejętności, tłumaczyła na duński utwory najlepszych polskich poetów i prozaików: Herberta, Różewicza, Szymborskiej, Konwickiego, Miłosza, Mrożka. Jest chyba jedną z niewielu osób tłumaczących teksty literackie z języka własnego, narodowego na obcy, jeszcze nie do końca znany. Współpracowała także z paryską „Kulturą” (prowadziła dział recenzji książek), Wolną Europą, Pulsem, BBC, w ostatnich latach również ze „Znakiem”.

Od 1990 r. zaczęła wydawać swoje własne poezje (tomiki *Córka mojej matki*, *Poza sezonem*, *Ciepłe miejsca*), opowiadania (*Szczęśliwa Żydówka i inne opowieści*) i dwie powieści, z których jedną ogłoszono najlepszą książką roku w Danii. Wszystkie one wykorzystują wątki autobiograficzne, opowiadają o trudnych losach Żydów – emigrantów marcowych. Pokazują bohaterów uwikłanych w przypadek i własną psychologię.

Teksty Janiny Katz powstają bezpośrednio w języku duńskim. Stanowi on doskonale narzędzie sformułowania wypowiedzi zgodnie z zamierzeniem autorki – prostej i oszczędnej w słowach, kreślącej obrazy bez narzucania ocen i wyroków.

Pozostaje nam mieć nadzieję, że książki Janiny Katz wkrótce ukąszą się już nie tylko we fragmentach w czasopiśmie literackich, ale będą dostępne na półkach księgarskich.

MAŁGORZATA KISIŁOWSKA

Świat książki dziecięcej

LIDIA BŁASZCZYK

EWA GRUDA

„Spotkaj się z dziećmi” – wystawa i seminarium poświęcone szwedzkiej literaturze dla dzieci

W dniu 16 grudnia 1999 r. w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy – Bibliotece Głównej Województwa Mazowieckiego odbyło się seminarium poświęcone szwedzkiej literaturze dziecięcej. Towarzyszyło ono wystawie „Spotkaj się z dziećmi” prezentującej szwedzką książkę dla dzieci. Całe to przedsięwzięcie podjęto z okazji odbywających się w tym czasie w Polsce Dni Szwecji. Seminarium i wystawę zorganizowali: Ambasada Szwecji w Warszawie, Instytut Szwedzki w Sztokholmie oraz Instytut Książki Dziecięcej w Sztokholmie przy współudziale Muzeum Książki Dziecięcej. (Muzeum jest jednym z Działów Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy).

BOEL WESTIN

Seminarium poprzedziło otwarcie wystawy. Najpierw krótkie wystąpienia ogłosili: Janina Jagielska, dyrektor Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy i Erland Ringborg, dyrektor Instytutu Szwedzkiego w Sztokholmie. Następnie Dana Rechowicz z Wydawnictwa Norstedts zaprezentowała wystawę uczestnikom i słuchaczom sesji. Po zakończeniu seminarium D. Rechowicz raz jeszcze nawiązała do wystawy. Podzieliła się wrażeniami z przyjęcia tej ekspozycji w różnych zakątkach Polski („Spotkaj się z dziećmi” jest wystawą objazdową, w naszej Bibliotece można ją było obejrzeć do 7 stycznia 2000 r.).

Podczas seminarium wystąpili:

– Christina Björk, pisarka szwedzka – mówiła o swojej twórczości i o Szwedzkiej Akademii Książki Dziecięcej.

– Joanna Papuzińska, pisarka polska – opowiadała o swej działalności pisarskiej i krytycznoliterackiej.

– Sonja Svensson, dyrektor Szwedzkiego Instytutu Książki Dziecięcej – mówiła o losach szwedzkiej książki dziecięcej.

– Ewa Gruda, kierownik Muzeum Książki Dziecięcej – skupiła się na historii i współczesności Muzeum, a także na obecności szwedzkiej literatury dziecięcej w Polsce.

Ostatnim punktem seminarium była dyskusja. W jej trakcie odniosłam wrażenie, że goście szwedzcy nie oczekiwali tak dobrej znajomości skandynawskiej (a więc i szwedzkiej) literatury dziecięcej w naszym kraju. Szwedzka kultura, a co ważniejsze, szwedzka wyobraźnia i poczucie piękna od dawna już zadomowiły się w Polsce. Ileż pokoleń wychowało się na *Cudownej podróży* Selmy Lagerlöf. A w najwcześniejszym dzieciństwie zapoznajemy się z uroczą opowieścią Marii Konopnickiej *Na jagody* nie podejrzewając, że obcujemy z klasycznym dziełem Elsy Beskow *Przygody Puttego w jagodowym lesie*. Współczesną szwedzką literaturę dla dzieci reprezentuje Astrid Lindgren. Jest też Tove Jansson (jeśli zaliczymy ją do autorek szwedzkich), Gösta Knutsson, Gunnel Linde i paru jeszcze innych. Ale co możemy powiedzieć o nieco późniejszych dokonaniach pisarzy szwedzkich?

Wystawa pomogła poznać niektórych z nich. Ekspozycja jest niewielka. Składa się z trzech gablot z zabawkami i niespodziankami oraz kilkunastu plansz, na których przedstawiono w skrócie, jak w przeciągu ostatniego stulecia zmieniali się dziecko jako bohater literacki. To oczywista konsekwencja zmian w pedagogice, nie tylko w literaturze. Niektórzy autorzy, jak choćby wspomniane wyżej Elsa Beskow, Selma Lagerlöf czy Astrid Lindgren są w Polsce znani, o innych, jak Maj Lindman, Lennart Hellsig, Ulf Stark, Barbro Lindgren czy Siv Widerberg wiemy niewiele lub nic. I to jest jedna z konkluzji wystawy i seminarium. Tłumacze i wydawcy powinni jak najrychlej uzupełnić tę lukę. Inna myśl, jaka się nasuwa to ta, że dysproporcja między wzajemną znajomością naszej literatury dziecięcej

jest ogromna. W Szwecji przeciętny czytelnik nic o polskiej książce nie wie. I to także jest zadanie dla Polaków – proponowanie, propagowanie, przekłady, reklama.

Odrębny tekst warto by poświęcić ilustracjom szwedzkich książek dziecięcych. W tym miejscu chciałabym jedynie zauważyć, że – wnioskuje z wystawy – daleko odbiegają one od lubianego w Polsce disney- i barbiepodobnego stylu. Dzieci widziane oczyma Szwedów nie bywają idealnie piękne (podobnie jak zabawki pokazane na wystawie), ale przez to nie są wcale gorsze ani mniej godne miłości niż dzieci „cudnej urody” tak wszechobecne w wielu książkach wydawanych w Polsce.

LIDIA BŁASZCZYK

Muzeum Książki Dziecięcej i... dzieci

Polsko-szwedzkie seminarium stało się okazją do zaprezentowania szerszemu gronu słuchaczy (także zagranicznych) działalności Muzeum Książki Dziecięcej – od początków do chwili obecnej. Sam proces tworzenia księgozbioru, historię narodzin Muzeum, zasługi pierwszej kierowniczki, Marii Gutry, oraz dzieje wojenne i powojenne tego działu Biblioteki Głównej zostały opisane w „Poradniku Bibliotekarza” w 1994 r. * Tam też można znaleźć informację o rutynowych formach działalności Muzeum, do których, oprócz gromadzenia, wszechstronnego opracowania i udostępniania księgozbioru należy przyjmowanie wycieczek szkolnych i studenckich oraz tworzenie bieżącej *Bibliografii z zakresu historii i krytyki literatury dla dzieci, bibliotekarstwa i czytelnictwa dziecięcego*, jak również bibliografii retrospektywnej, sięgającej 1864 r. Autorka wspomnianego artykułu kreśli sylwetkę Muzeum jako działu zaspokajającego potrzeby szeroko pojętego grona profesjonalistów. Chciałabym dzisiaj uzupełnić nieco tę informację, bo też poszerzył się wyraźnie i zakres codziennej pracy Muzeum, i grono odwiedzających tę placówkę osób. Pracując na co dzień z książką dziecięcą oraz ze specjalistami od wychowania, nauczania i literatury dziecięcej, zdecydowaliśmy się również na bezpośredni kontakt z dzieckiem – właściwym odbiorcą gromadzonej przez nas literatury. Takiemu otwarciu sprzyjają też okoliczności. Kilka razy w roku organizujemy bowiem wystawy, które są znakomitą okazją do interesujących, mam nadzieję, spotkań z dziećmi. Niektóre wystawy organizujemy sami, według własnego scenariusza, inne – przy współdziałaniu zaprzyjaźnionych z nami instytutów kultury, m.in. duńskiego, szwedzkiego, francuskiego, a zwłaszcza Instytutu Goethego, który udostępnił nam materiały monachijskiej Internatio-

* Lidia Błaszczuk: *Tradycja i współczesność Muzeum Książki Dziecięcej Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy – Biblioteki Głównej „Poradnik Bibliotekarza” 1994 nr 11/12 s. 15-18.*

Od lewej: Erland Ringborg, Ewa Gruda, Christina Björk, Sonja Svensson

nale Jugendbibliothek. W ciągu minionych dwóch lat zorganizowaliśmy dwie wystawy poświęcone wybitnym polskim twórcom literatury dziecięcej: Ewie Szelburg-Zarembinie i Kornelowi Makuszyńskiemu, gościliśmy wystawę dziecięcej książki duńskiej, wystawę poświęconą ilustracjom do baśni braci Grimm, ekspozycję ilustracji i książek francuskich oraz dwie najnowsze – niedawno zamkniętą monachijską wystawę o przyjaźni i tolerancji „Dzień dobry, kochany wrogu” oraz bieżącą ekspozycję, towarzyszącą polsko-szwedzkiemu seminarium „Spotkaj się z dziećmi”. W tym czasie przyjęliśmy wiele zorganizowanych grup – uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Staraliśmy się zapoznać dzieci z wartościową i piękną książką, ze znanymi pisarzami, a także z przykładami literackiego odzwierciedlenia problemów wieku dziecięcego i wieku dojrzewania. Oprowadzając po wystawie, zachęcaliśmy zwiedzających do formułowania uwag, nazywania odczuć, podtrzymywania zainicjowanej rozmowy. W trakcie spotkań mali goście poznawali też historię i dzień dzisiejszy Muzeum. Uczyli się korzystać z katalogów, kartotek, encyklopedii i słowników. Oglądali różne książki, stosownie do tematu wystawy. Czasami wspólnie czytaliśmy wybrane fragmenty, czasami nawet je inscenizowaliśmy, jak w przypadku *Przyjaciela Wesolego Diabła*, kiedy to mogliśmy skorzystać z autentycznych lalek teatralnych, wypożyczonych z teatru „Baj”. Często dzieci rysowały lub pisały „coś od siebie”. Piękne, dojrzałe artystycznie ilustracje dziecięce zainspirowane twórczością Kornela Makuszyńskiego stano-

wiły arcyciekawe uzupełnienie wystawy poświęconej temu pisarzowi. Budziły zachwyt zwiedzających. W tej chwili, wraz z Instytutem Goethego, Muzeum przygotowuje specjalny katalog niedawnej wystawy „Dzień dobry, kochany wrogu”. Jego autorami są dzieci, które odwiedziły wystawę i dostarczyły nam swe rysunki oraz prace literackie, powstałe z przeżyć związanych z trudną i poruszającą treścią wystawy.

Dzieci są w Muzeum gośćmi oczekiwany i mile widzianymi, choć na co dzień, jak było powiedziane, służymy przecież osobom dorosłym – wydawcom, nauczycielom, krytykom, pracownikom naukowym i studentom. Z rozbowieniem patrzymy, jak dzieciaki „rzucają się” na prezentowane im książki-zabawki. Przez godzinę – dwie w Muzeum robi się gwarno i wesoło. Dzięki członkom Polskiego Towarzystwa Czytelniczego, którzy zgodzili się przeznaczyć na ten cel część składkowych funduszy, możemy naszych gości przyjmować słodczymi – chcemy, żeby czuli się u nas i swojsko, i świątecznie.

Zajęcia w Muzeum podobają się dzieciom i nauczycielom, o czym świadczą wypracowane podziękowania w formie albumików ze zdjęciami, a także liczne prośby nauczycieli o następne spotkania. Wzruszającym wyrazem sympatii jest obraz namalowany przez ucznia gimnazjum Instytutu Głuchoniemych. Ofiarowany nam przez autora, ozdabia teraz naszą czytelnię.

EWA GRUDA

Lidia Błaszczki i Ewa Gruda
pracują w Muzeum Książki Dziecięcej
w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy –
Bibliotece Głównej Województwa Mazowieckiego

Biblioteka Szkolno-Pedagogiczna w Pruszkowie

EWA CZERNIAK

W 1999 r. minęło 40 lat od chwili powstania Biblioteki Pedagogicznej w Pruszkowie. Mieściła się ona początkowo w jednym pokoiku przy Wydziale Oświaty. Pierwszym kierownikiem biblioteki była nauczycielka języka polskiego Hanna Roźniatowska, która przekonywała władze miasta o konieczności istnienia takiej placówki w Pruszkowie. Pozyskiwała też fundusze na zakup nowych książek oraz starała się o osobny lokal na zgromadzone już zbiory biblioteczne. Założyła także katalogi – alfabetyczny i rzeczowy.

W ciągu swojego istnienia Biblioteka Pedagogiczna jeszcze kilkakrotnie zmieniała swoją siedzibę i tak było aż do 1977 r.

Wtedy to w Pruszkowie oddano do użytku Dom Pedagoga, wybudowany przy dużym udziale nauczycieli.

Tu na drugim piętrze biblioteka znalazła nareszcie godne lokum. Na łącznej powierzchni 210 m² znalazła miejsce duża czytelnia, przestronna wypożyczalnia oraz zaplecze socjalne.

Biblioteka zaczęła normalnie funkcjonować. Kupowano dużo nowości, prenumerowano ponad 60 tytułów czasopism, w większości pedagogicznych. Ze zbiorów korzystali nauczyciele, studenci oraz uczniowie szkół średnich.

Lata 90. to czas transformacji ustrojowej naszego kraju. Wtedy to ucierpiała i biblioteki, szczególnie ze względu na brak funduszy na zakup nowości. Nie było też koncepcji co do przyszłości bibliotek pedagogicznych i wiele z nich zlikwidowano lub połączono z innymi bibliotekami.

Również Biblioteka Pedagogiczna w Pruszkowie zaczęła przeżywać ciężkie chwile. Po pierwsze było coraz mniej pieniędzy na zakup nowości i prenumeratę czasopism, a po drugie na ścianach budynku Domu Pedagoga zaczęły pojawiać się pęknięcia. Po przeprowadzeniu ekspertyzy stwierdzono słabość stropów ze względu na duże obciążenie. Zaleceniem komisji było usunięcie zbiorów bibliotecznych. Mimo protestów bibliotekarzy i czytelników zapadła decyzja o likwidacji Biblioteki Pedagogicznej z dniem 1 sierpnia 1992 r.

Od 1 września 1992 r. rozpoczyna się nowy etap w działalności Biblioteki Pedagogicznej w Pruszkowie. Wtedy to dzięki zgodzie dyrektora Szkoły Podstawowej nr 2 Tadeusza Powązki zbiory zostały przekazane bibliotece szkolnej, a pracownicy byłej Biblioteki stali się z dniem 1 września 1992 r. nauczycielami bibliotekarzami tej szkoły.

Po adaptacji pomieszczeń piwnicy szkoły dla zbiorów bibliotecznych ustawiono regały i wyłożono książki, początkowo tylko w wypożyczalni.

Zbiory zaczęto udostępniać czytelnikom od połowy lutego 1994 r.

Czytelnia została uruchomiona w październiku 1994 r.

Zgodnie ze statutem Szkoły Podstawowej nr 2 w Pruszkowie, działa w niej jedna biblioteka składająca się z dwóch oddziałów:

- A – oddział dla dzieci i młodzieży, z którego korzystają nauczyciele, uczniowie oraz inni pracownicy szkoły;
- B – oddział pedagogiczny pełniący funkcję biblioteki pedagogicznej dla miasta Pruszkowa i okolic, z którego korzystają nauczyciele, studenci, uczniowie szkół średnich oraz inni zainteresowani książką i czasopiśmem.

Każdy oddział ma osobne pomieszczenia, księgozbiory, księgi inwentarzowe, katalogi. Są to więc dwie biblioteki działające w jednym budynku, którymi kieruje dyrektor szkoły przy pomocy kierownika biblioteki (zgodnie z decyzją Kuratora Oświaty z 1992 r.). Oba oddziały są finansowane z budżetu szkoły i nie są to środki zapewniające prawidłowy rozwój biblioteki, szczególnie oddziału pedagogicznego.

Biblioteka szkolna działa bardzo prężnie, a oba oddziały współpracują ze sobą przy organizacji różnych form pracy.

- Biblioteka jest organizatorem konferencji metodycznych dla nauczycieli bibliotekarzy szkół podstawowych i średnich z Pruszkowa, Brwinowa, Piastowa, Otrębus, Nowej Wsi, Komorowa.
- Od czterech lat biblioteka organizuje międzyszkolne konkursy czytelnicze dla uczniów szkół podstawowych, cieszące się dużym zainteresowaniem, o różnej tematyce, np.:

1. „Najmilsza sercu jest Warszawa” dla klas I-VII w trzech kategoriach: inscenizacja legend o Warszawie, recytacja wierszy, piosenki. W konkursie wzięło udział ok. 200 uczniów, a zwycięzcy otrzymali nagrody książkowe, dyplomy.

2. „Jan Brzechwa – poeta dziecięcej radości” dla klas I-V, w dwóch kategoriach: inscenizacja bajki *Czerwony Kapturek*, recytacja wierszy. W konkursie wzięło udział ok. 100 uczestników, a zwycięzcy również otrzymali nagrody ufundowane przez Urząd Miasta Pruszkowa.

- Biblioteka współpracuje z Miejską Biblioteką Publiczną w Pruszkowie. Wspólnymi siłami organizowane są spotkania z ciekawymi ludźmi: Arnoldem Mostowiczem, Tony Haliakiem.
- Wymiana doświadczeń z bibliotekami duńskimi. Już dwukrotnie bibliotekarze duńscy byli w Prusz-

kowie i zapoznali się z pracą bibliotek szkolnych, biblioteki publicznej oraz zwiedzili miasto. Tak im się ono spodobało, że zaproponowali współpracę między Kolding a Pruszkowem.

- Przy Oddziale Pedagogicznym działa też Koło Przyjaciół Książki, którego założycielką i prowadzącą zajęcia z młodzieżą jest Anna Lipiec. Każde spotkanie ma swój temat. Organizowane są też wycieczki do muzeów, księgarń warszawskich, wydawnictw.
- Pierwsza Giełda Szkół Ponadpodstawowych odbyła się w Pruszkowie dzięki inicjatywie naukowców biblioteczni SP nr 2, pod kierunkiem Ewy Czerniak. W giełdzie wzięło udział 14 szkół – Piastów, Pruszków, Milanówek, Brwinów, Warszawa.

Oddział Pedagogiczny Biblioteki Szkolnej działa bardzo dobrze. Co roku przybywają nowi czytelnicy, którzy znajdują tu potrzebne im dokumenty. Nadal utrzymany jest profil pedagogiczny, ale kupowane są też książki o innej tematyce z zakresu marketingu, zarządzania itp. Sporą część czytelników stanowią uczniowie szkół średnich.

Dzięki Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Warszawie, która pełni nadzór merytoryczny nad biblioteką w Pruszkowie, gromadzone są czasopisma metodyczno-przedmiotowe – ok. 70 tytułów. Obecny stan księgozbioru wynosi 32 500 vol.

Myślę, że dzięki przychylności władz miasta Pruszkowa oraz Piastowa i Brwinowa uda się pozyskać większe fundusze na uzupełnianie zbiorów Oddziału Pedagogicznego pełniącego nadal funkcję biblioteki pedagogicznej.

Ewa Czerniak jest kierownikiem
Biblioteki Szkolno-Pedagogicznej
w Pruszkowie

Jak najefektywniej wykorzystać lekturę...

KRYSTYNA KARWAS

Jestem bibliotekarzem od 1980 r. Pierwszym po studiach miejscem mojej pracy była wieś i znajdująca się w niej zbiorcza szkoła gminna. Nie uczyło się w niej wiele dzieci – klas równoległych zwykle nie było. Lektur szkolnych też. Były jednak pieniądze, blisko duże miasta – Warszawa i Łódź, dużo zapалу, wspaniała dyrekcja, której zależało na polonistycznej edukacji dzieci jak niejednemu poloniście. Mnie pozostawało jeździć i kupować nowe książki oraz naprawiać stare i zużyte.

W 1984 r. zmieniłam miejsce pracy, przenieśliśmy się do miasta, w którym mieszkałam, do szkoły mającej priorytety w zakresie wydawania pieniędzy. Jest szkołą sportową, co natychmiast określa jej główny priorytet finansowy – sport: lekka atletyka i szachy. Biblioteka nie ma do dyrekcji pretensji za brak określonej na początku roku szkolnego lub budżetowego puli pieniędzy z przeznaczeniem na książki, które niestety są bardzo kosztowne, a w mojej szkole potrzeba ich dużo, gdyż klas równoległych jest zwykle pięć na każdym poziomie. Należało pomyśleć, jak wykorzystywać tę minimalną liczbę dostępnej dzieciom lektury.

W szkole podstawowej nie jest ona omawiana w porządku historyczno-literackim w żadnej z klas. Poloniści mogą dostosować termin pracy nad jednostką lekturową do swego prywatnego rozkładu materiału lub rozkładu materiału (czasowo) do dostępnej im lektury. Należało tylko wyeliminować zbyt długie przetrzymywanie lektury spowodowane zbyt dużym rozproszeniem po różnych klasach danego poziomu. Dochodzimy do sedna sprawy: **wszystkie egzemplarze danej lektury – do jednej klasy**. Początkowo, na sugestię dyrekcji, wyłożony został arkusz papieru, na którym poloniści przy tytułach lektur umieszczali orientacyjne daty ich omawiania. Stanowiły one dla biblioteki podstawę do gospodarowania książkami. Niestety, zbyt formalną. Okazało się, że poloniści lepiej potrafią się między sobą „dogadać”. Zadaniem biblioteki było wypożyczyć książki i czuwać nad ich obiegiem: nie rozpraszać tytułu, domagać się jego zwrotu przez zapominalskich (duża w tym pomoc również polonistów). Na zapominalskich był jeszcze inny sposób. Nie otrzymywali następnej lektury do chwili przyniesienia już omówionej. Na kartach czytelników zaznaczano literą „L” numery inwentarzowe wypożyczonych pozycji lekturowych. Pozwalało nam to natychmiast orientować się ogólnie w strukturze wypożyczeń, a przede wszystkim w obiegu lektury, do kontrolowania którego przyczynia się również zgrupowanie kart książek w osobnych przegródkach, a nie rozproszenie ich ułożeniem według numerów inwentarzowych wraz z innymi, pozalekturowymi książkami.

Ten system wypożyczeń funkcjonuje już ok. 10 lat. Początkowo nie wszyscy zainteresowani dostrzegali jego zalety. Zarzucano bibliotece, iż jej pracownicy wyręczają młodzież w samodzielnym poszukiwaniu książek, młodzież zapomina drogę do biblioteki oraz jej wygląd. Nieprawda, wszystkie książki pozalekturowe są udostępniane bezpośrednio w bibliotece – nikt z nimi nie chodzi do klas. Jeżeli ktoś pragnie wypożyczyć książkę, przeczytać prasę, odnaleźć potrzebne lub interesujące informacje – zawsze drogę do nas znajdzie.

Krystyna Karwas jest bibliotekarzem
w Zespole Sportowych
Szkół Ogólnokształcących
w Skierniewicach

Gminna Biblioteka Publiczna w Garbowie (pow. Lublin) otrzymała imię Bronisława Pietraka

ZDZISŁAW BIELEŃ

Gminna Biblioteka Publiczna w Garbowie obchodziła 18 grudnia 1999 r. 50-lecie swego powstania. Tradycje bibliotekarskie wsi sięgają, jak można było dowiedzieć się z eksponatów wystawowych, okresu międzywojennego. Działały wtedy w Garbowie biblioteki: szkolna, parafialna i prywatna w pałacu właściciela majątku. Gminna publiczna, ta, która obchodziła jubileusz, powstała w grudniu 1949 r. Dzisiaj GBP w Garbowie jest wyróżniająca się placówką, znaną nie tylko w naszym regionie. O jej „przewagach” decydują wyniki czytelnicze (od lat wysokie wskaźniki) oraz wielokierunkowa działalność środowiskowa, zdynamiczowana od chwili przenosin do nowego, dużego i naprawdę ładnego pomieszczenia po byleję szkole podstawowej. Z pełną odpowiedzialnością można stwierdzić, iż jest to wielofunkcyjny ośrodek kultury, w którym dominującą rolę odgrywa czytelnictwo książek i prasy. Biblioteka mocno powiązana jest z miejscowym ruchem regionalnym (Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Garbowskiej, indywidualni miłośnicy lokalnej przeszłości, gazeta „Głos Garbowa”). W pomieszczeniach GBP często eksponowane są wystawy dokumentujące dorobek miejscowych regionalistów i twórców. Jednym z najbardziej znanych i zasłużonych garbowian był zmarły 2 lata temu twórca ludowy, poeta, kowal, wycinkarz – Bronisław Pietrak z Gutanowa. Była to postać znana nie tylko na terenie Lubelszczyzny. Należał do grona założycieli Stowarzyszenia Twórców Ludowych i współtwórców niedzielnej audycji kulturalnej „Kiermasz pod kogutkiem”. Wielokrotnie urzędował w różnych miejscowościach woj. lubelskiego spotkania – konkursy kowalstwa artystycznego.

W uroczystości, która odbyła się w grudniową sobotę w Garbowie, oprócz miejscowej społeczności

udział wzięli przedstawiciele władz wojewódzkich (Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, Kuratorium, Wojewódzka Biblioteka Publiczna) oraz zaprzyjaźnione bibliotekarki z sąsiednich gmin. W spotkaniu uczestniczyła też rodzina Bronisława Pietraka, żona i syn.

Po wstępnych ceremoniach sekretarz Urzędu Gminy odczytał uchwałę Zarządu Gminy o nadaniu Bibliotece im. Bronisława Pietraka. Przewodnicząca Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Garbowskiej przybliżyła zebrany postać Patrona. Krótką historię Biblioteki zaprezentowała dyr. Ewa Korulczyk. Z okazji jubileuszu kierownictwo GBP wyróżniło kilku najstarszych czytelników ostatnią książką Pietraka *Na przelaj przez życie*. Po odczytaniu okolicznościowych adresów władz wojewódzkich najstarsza czytelniczka, Krystyna Maliszewska, wygłosiła gawędę „Moje biblioteki”, poświęconą przeszłości placówki, z której korzysta już trzecie pokolenie jej rodziny, a ona sama od 47 lat. Goście mogli obejrzeć występy zespołów: recytatorskiego (młodzieżowego) i tanecznego (dziecięcego), działających przy GBP. Imprezie towarzyszyła wystawa prezentująca historię i dzień dzisiejszy biblioteki oraz twórczość Bronisława Pietraka.

Warto w tym miejscu podkreślić, że w kilku wystąpieniach uroczystości przewijał się motyw nadawania placówkom kulturalnym i oświatowym imion miejscowych patronów. Wójt w Garbowie zapowiedział, iż w najbliższym czasie jedna ze szkół otrzyma imię Zofii Trzcinińskiej-Kamińskiej, rzeźbiarki sakralnej, osoby znanej nawet poza granicami Polski.

Miłym akcentem końcowym jubileuszu była deklaracja władz samorządowych gminy o zwiększeniu od przyszłego roku środków na zakup nowości książkowych oraz zapowiedź komputeryzacji biblioteki.

Zdzisław Bieleń jest wicedyrektorem
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie

Wkrótce ukaże się drukiem publikacja CUKB

Walory edukacyjne literatury dziecięcej

Materiały z ogólnopolskiego seminarium organizatorów
czytelnictwa dziecięcego, Białystok 11-13 maja 1999 r.
w serii **Warsztaty dydaktyczne 2.**

Z a m ó w i e n i a: CUKB, Warszawa 02-103 ul. Hankiewicza 1
tel. (0-22) 822-43-49, 822-43-46.

WARSZTATY CZYTELNICZE

Laureaci Literackiej Nagrody Nobla

Kalendarz rocznic 2000

GRAŻYNA BILSKA

STYCZEŃ

4.01. Thomas Stearns Eliot

35 rocznica śmierci – 1965, Nagroda Nobla – 1948.

Urodził się 26 VIII 1888 r., poeta, dramaturg i eseista angielski. Wyróżniony Nagrodą Nobla za „wybitny wkład nowatorski we współczesną poezję”. *Jałowa ziemia* 1922 (wyd. pol. 1946), *Mord w katedrze* 1935 (wyd. pol. 1976), *Poezje wybrane* 1943 (wyd. pol. 1960), *Szkice krytyczne* (wyd. pol. 1972), *Szkice literackie* (wyd. pol. 1963), *Wiersze o kotach* (wyd. pol. 1970), *Wybór dramatów* (wyd. pol. 1982).

23.01. Derek Walcott

70 rocznica urodzin, Nagroda Nobla – 1992.

Poeta i dramaturg karaibsko-brytyjski. Jest autorem ponad dwudziestu tomów wierszy i kilkunastu dramatów. Jego najnowszy dramat pt. *Ostatni karnawał* był wystawiany w Sztokholmie w momencie przyznania literackiej Nagrody Nobla. Polskie przekłady utworów drukowane były na łamach czasopism: *Kodycył* „Tyg. Powszechny” 1992 nr 43 s. 9, *Las Europy* „Gaz. Wyborcza” 1992 nr 238 s. 10, *Mroczny sierpień. Gwiazda. Miłość po miłości* „Świat Literacki” 1992 nr 6 s. 8-11.

31.01. Kenzaburo Oe

65 rocznica urodzin, Nagroda Nobla – 1994.

Pisarz, eseista japoński. Nagrodzony za „siłę i poezję w tworzeniu wyimaginowanego świata, w którym życie i mit składają się na poruszający obraz sytuacji człowieka we współczesnym świecie”. *Cień wschodzącego słońca* 1972, *Futbol ery Manen* 1967 (wyd. pol. 1979), *Sprawa osobista* 1964 (wyd. pol. 1974), *Tydzień świętego mozołu* 1986.

LUTY

7.02. Sinclair Lewis

115 rocznica urodzin – 1885, Nagroda Nobla – 1930.

Zmarł 10 I 1951 r., powieściopisarz i nowelista amerykański porównywany do

Ch. Dickensa. Uehonorowany Nagrodą Nobla za „potężną i wyrazistą sztukę prozatorską oraz rzadką umiejętność tworzenia za pomocą satyry i humoru nowych typów i charakterów”. *Babbitt* 1922 (wyd. pol. 1927), *Elmer Gantry* 1927 (wyd. pol. 1959), *Królewska krew* 1947 (wyd. pol. 1949-1950), *Małżeństwo* 1945 (wyd. pol. 1947), *Ulica Główna* 1920 (wyd. pol. 1933).

17.02. Samuel Josef Agnon właśc. Samuel Josef Chalewi Czaczkes

30 rocznica śmierci – 1970, Nagroda Nobla – 1966.

Urodził się 17 VII 1888 r., prozaik hebrajski. Nagrodzony za „głęboko oryginalną sztukę prozatorską, przenikniętą żydowskimi motywami ludowymi”. *Polskie przekłady utworów drukowane były na łamach czasopism*.

29.02. Jorgos Seferis właśc. Jorgos Stillanos Seferiadis

100 rocznica urodzin – 1900, Nagroda Nobla – 1963.

Zmarł 20 IX 1971 r., poeta i eseista grecki. Nagrodę Nobla otrzymał za „wybitne utwory liryczne, oddające pokłon światu starożytnych Hellenów”. *Polskie przekłady w Antologii poezji greckiej* 1970.

MARZEC

13.03. Ivo Andrić

25 rocznica śmierci – 1975, Nagroda Nobla – 1961.

Urodził się 10 X 1892 r., powieściopisarz, nowelista i poeta jugosłowiański. Nagrodzony za „siłę daru epickiego, pozwalającą w całej pełni odślonić ludzkie losy i problemy związane z historią jego kraju”. *Ex Ponto* 1918 (wyd. pol. 1985), *Konsulowie ich cesarskich mości* 1945 (wyd. pol. 1960), *Most na Drinie* 1945 (wyd. pol. 1956), *Opowiadania o bracie Piotrze* (wyd. pol. 1977), *Panna* 1940 (wyd. pol. 1962), *Pragnienie* 1920 (wyd. pol. 1957), *Przekłete podwórze* 1954 (wyd. pol. 1959).

15.03. Paul Heyse

170 rocznica urodzin – 1830, Nagroda Nobla – 1910.

Zmarł 2 IV 1914 r., poeta, powieściopisarz, dramaturg i nowelista niemiecki. Literacką

Nagrodę Nobla otrzymał za „artyzm i idealizm, które demonstrował na przestrzeni całej swojej długiej i płodnej twórczo drogi”. *Cztery kobiety* (wyd. pol. 1928), *Wesele na Capri* (wyd. pol. 1924).

16.03. Selma Lagerlöf

60 rocznica śmierci – 1940, Nagroda Nobla – 1909.

Urodziła się 20 XI 1858 r., powieściopisarka i nowelistka szwedzka. Wyróżniona literacką Nagrodą Nobla „w hołdzie wielkiemu idealizmowi, błyskotliwej wyobraźni i duchowej przenikliwości, które wyróżniają jej utwory”. *Cudowna podróż* 1906-1907 (wyd. pol. 1920), *Dziwy antychrysta* 1897 (wyd. pol. 1909), *Gösta Berling* 1891 (wyd. pol. 1905), *Jerozolima* 1901-1902 (wyd. pol. 1908), *Legends Chrystusowe* 1904 (wyd. pol. 1905), *Pierścień generała* 1925 (wyd. pol. 1931), *Tętniące serce* 1914 (wyd. pol. 1922), *Związki niewidzialne* 1912 (wyd. pol. 1912).

KWIECIEŃ

15.04. Jean Paul Sartre

20 rocznica śmierci – 1980, Nagroda Nobla – 1964 – nie przyjęta.

Urodził się 21 VI 1905 r., powieściopisarz, dramaturg, eseista i filozof francuski. Przyznano mu Nagrodę Nobla za „bogata w idee, przesiąknięta duchem wolności i poszukiwaniami prawdy twórczość, mająca ogromny wpływ na nasze czasy”. *Czym jest literatura?* 1947 (wyd. pol. 1968), *Dramaty* (wyd. pol. 1957), *Drogi wolności* 1945-1949 (wyd. pol. 1957-1958), *Marksizm i egzystencjalizm* (wyd. pol. 1983), *Mdłości* 1938 (wyd. pol. 1974), *Mur* 1939 (wyd. pol. 1958), *Rozważania o kwestii żydowskiej* 1946 (wyd. pol. 1957), *Słowa* 1964 (wyd. pol. 1968), *Wyobrażenie* 1940 (wyd. pol. 1970).

MAJ

24.05. Josif Brodski

60 rocznica urodzin – 1940, Nagroda Nobla – 1987.

Zmarł 28 I 1996 r. Poeta i eseista rosyjski mieszkający od 1972 r. w USA. Otrzymał literacką Nagrodę Nobla za „uniwersalne wartości całokształtu twórczości literackiej, odznaczające się jasnością myśli i poetycką siłą”. *Lustro weneckie* (wyd. pol. 1993), *Marmur* 1984 (wyd. pol. 1993), *Mniej niż ktoś* 1986 (wyd. pol. 1989), *Wiersze i poematy* (wyd. pol. 1979).

24.05. Michaił Aleksandrowicz Szołochow

95 rocznica urodzin – 1905, Nagroda Nobla – 1965.

Zmarł 21 II 1984 r., powieściopisarz rosyjski. Wyróżniony Nagrodą Nobla za „siłę

artystyczną i prawdziwość epopei o dońskim kozactwie w przełomowych dla Rosji czasach. *Cichy Don* 1928-1940 (wyd. pol. 1934-1938, całość 1946-1948), *Los człowieka* 1957 (wyd. pol. 1960), *Opowiadania znad Donu* 1926 (wyd. pol. 1958), *Słowo o ojczyźnie* 1951 (wyd. pol. 1951), *Zaorany ugór* 1932, 1960 (wyd. pol. 1949, 1961).

LIPIEC

16.07. Heinrich Böll

15 rocznica śmierci – 1985, Nagroda Nobla – 1972.

Urodził się 21 XII 1917 r., prozaik niemiecki. Nagrodzony za „twórczość, w której szeroki ogląd rzeczywistości łączy się z wielką sztuką tworzenia charakterów”. *Bilard o wpół do dziewiątej* 1959 (wyd. pol. 1961), *Chleb najwcześniejszych lat* (wyd. pol. 1957), *Gdzie byłeś Adamie?* 1951 (wyd. pol. 1957), *I nie poskarżył się ani jednym słowem* 1953 (wyd. pol. 1956), *Koniec podróży służbowej* 1966 (wyd. pol. 1969), *Nie strzeżone progi* 1954 (wyd. pol. 1957), *Opiekuńcze oblężenie* 1979 (wyd. pol. 1986), *Opuszczenie oddziału* 1964 (wyd. pol. 1970), *Portret duchowy z damą* 1971 (wyd. pol. 1993), *Śmierć Lohengrina i inne opowiadania* (wyd. pol. 1977), *Utracona część Katarzyny Blum* 1974 (wyd. pol. 1976), *Zwierzchnia kłowna* 1963 (wyd. pol. 1968).

29.07. Eyvind Johnson

100 rocznica urodzin – 1900, Nagroda Nobla – 1974.

Zmarł 25 VIII 1976 r., prozaik szwedzki. Wyróżniony Nagrodą Nobla za „sztukę powieściową przeglądającą się w czasie i przestrzeni i służącą wolności”. *Chmury nad Matapontem* 1957 (wyd. pol. 1981), *Czasy jego wysokości* 1960 (wyd. pol. 1976), *Fale przyboju* 1946 (wyd. pol. 1975), *Powieść o Olafie* 1937 (wyd. pol. 1977).

SIERPIEŃ

12.08. Thomas Mann

45 rocznica śmierci – 1955, Nagroda Nobla – 1929.

Urodził się 6 VI 1875 r., prozaik niemiecki. Uhonorowany literacką Nagrodą Nobla przede wszystkim za wielką powieść „Buddenbrookowie”, która stała się klasyką współczesnej literatury, i której popularność nieustannie rośnie. *Buddenbrookowie* 1901 (wyd. pol. 1931), *Czarodziejska góra* 1924 (wyd. pol. 1930), *Doktor Faustus* 1947 (wyd. pol. 1960), *Eseje* (wyd. pol. 1964), *Jak powstał doktor Faustus? Powieść o powieści* 1949 (wyd. pol. 1960), *Józef i jego bracia* 1933-1943 (wyd. pol. 1961), *Listy* 1889-1936

(wyd. pol. 1966-1973), *Lotta w Weimarze* 1939 (wyd. pol. 1958), *Oszukana* 1953 (wyd. pol. 1958), *Wybór nowel i esejów* (wyd. pol. 1975), *Wybraniec* 1951 (wyd. pol. 1960), *Wyznania hochsztaplera Feliksa Krulla* 1954 (wyd. pol. 1957).

WRZESIEŃ

1.09. François Mauriac

30 rocznica śmierci – 1970, Nagroda Nobla – 1952.

Urodził się 11 X 1885 r., powieściopisarz, poeta i dramaturg francuski. Otrzymał Nagrodę Nobla za „głęboką przejrzystość duchową i siłę artystyczną, z którą ukazuje w swoich powieściach dramat ludzkiego życia”. *Bóg i złoty cieciec* 1921 (wyd. pol. 1958), *Ciało i krew* 1920 (wyd. pol. 1947), *Cierpienia i szczęście chrześcijanina* 1930 (wyd. pol. 1958), *Faryzeuszka* 1941 (wyd. pol. 1956), *Galigai* 1951 (wyd. pol. 1959), *Genitrix* 1923 (wyd. pol. 1936), *Jagnię* 1954 (wyd. pol. 1958), *Kłębowski zmij* 1932 (wyd. pol. 1932), *Koniec nocy* 1935 (wyd. pol. 1956), *Listy* 1904-1969 (wyd. pol. 1989), *Nowy pamiętnik życia wewnętrznego* 1965 (wyd. pol. 1964), *Pamiętnik życia wewnętrznego* 1959 (wyd. pol. 1964), *Pustynia miłości* 1925 (wyd. pol. 1934), *Teresa Desqueyroux* 1927 (wyd. pol. 1930), *Uprzywilejowani* 1921 (wyd. pol. 1958), *Życie Jezusa* 1936 (wyd. pol. 1937), *Życie Racine'a* 1928 (wyd. pol. 1959).

LISTOPAD

2.11. George Bernard Shaw

50 rocznica śmierci – 1950, Nagroda Nobla – 1925.

Urodził się 26 VII 1856 r., dramaturg i prozaik angielski pochodzenia irlandzkiego. Literacką Nagrodę Nobla otrzymał za „twórczość naznaczoną idealizmem i humanizmem, za przenikliwą satyrę, która często łączy się z wyjątkowym pięknem poetyckim”. *Cezar i Kleopatra* 1898 (wyd. pol. 1921), *Dom serc złamanych* 1919 (wyd. pol. 1930), *Kandyda* 1898 (wyd. pol. 1906), *Major Barbara* 1905 (wyd. pol. 1910), *Pigmalion* 1913 (wyd. pol. 1914), *Profesja pani Warren* 1898 (wyd. pol. 1904), *Szczygły zaulek* 1892 (wyd. pol. 1908), *Święta Joanna* 1923 (wyd. pol. 1924), *Uczeń diabła* 1897 (wyd. pol. 1903), *Żołnierz i bohater* 1894 (wyd. pol. 1904).

GRUDZIEŃ

5.12. Władysław Stanisław Reymont

75 rocznica śmierci – 1925, Nagroda Nobla – 1924.

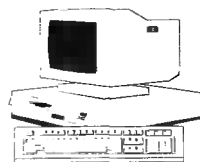
Urodził się 7 V 1867 r., pisarz i publicysta polski. Nagrodę Nobla otrzymał za wielki cykl epicki „Chłopi”. *Chłopi* 1904-1909, *Fermenty* 1897, *Komediantka* 1896, *Rok 1794*, 1913-1918, *Ziemia obiecana* 1899.

Grażyna Biłska jest
st. kustoszem-instruktorem
w PiMBP w Kłodzku

INTERNET W BIBLIOTECE (2)

SEWERYN DOBRZELEWSKI

Poznajemy przeglądarkę

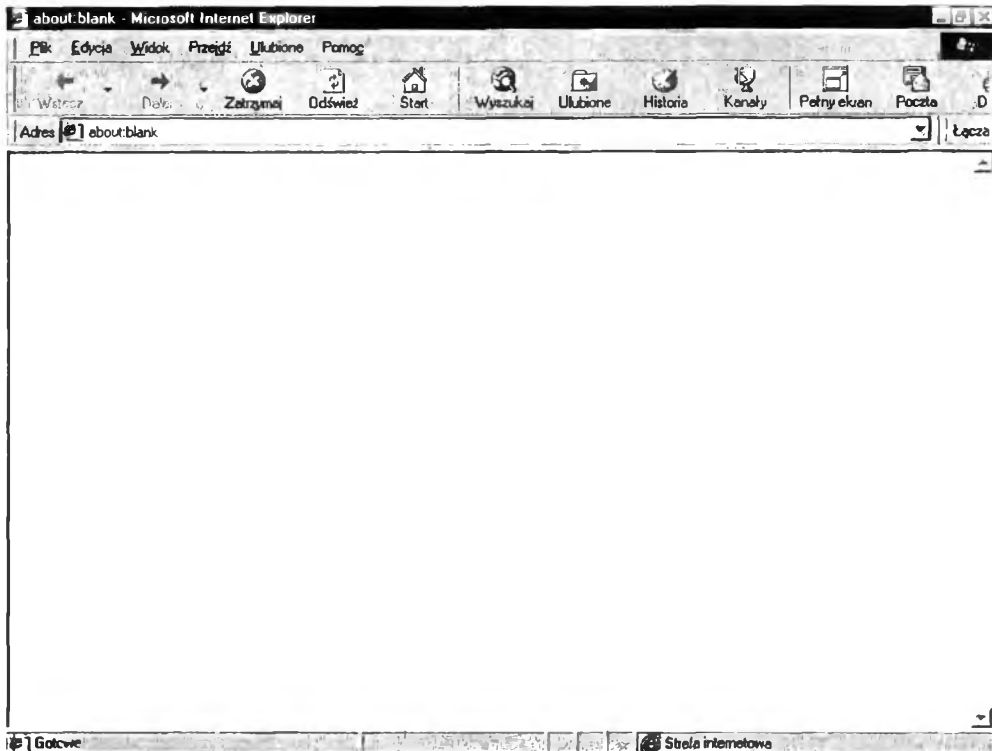

Swoje zmagania z siecią Internet najczęściej zaczynamy od przeglądania stron www. Abyśmy mogli czytać informacje jakie ktoś na tych stronach umieścił, abyśmy mogli łączyć się ze stronami interesującymi nas firm, organizacji czy instytucji, musimy w naszym komputerze mieć zainstalowaną przeglądarkę.

Na polskim rynku najbardziej popularnymi narzędziami umożliwiającymi przeglądanie stron napisanych w języku HTML są: Internet Explorer i Netscape Navigator. Obie te przeglądarki są darmowe, więc nie musimy się martwić o fundusze na zakup tego typu oprogramowania. Program Internet Explorer jest dostarczany wraz z systemem Windows 95/98 (co prawda nie w najnowszej wersji), natomiast Netscape Navigator możemy „ściągnąć” z ogólnodostępnych tzw. anonimowych serwerów FTP – czyli miejsc w sieci, gdzie możemy się zaopatrywać w potrzebne nam do pracy oprogramowanie.

Dla naszych potrzeb, potrzeb małych bibliotek wybór przeglądarki nie ma większego znaczenia – staramy się zainstalować na naszym komputerze taką, do której mamy łatwiejszy dostęp.

Programy te różnią się między sobą szatą graficzną, dodatkowymi, zaawansowanymi funkcjami, natomiast pewne schematy postępowania, algorytmy łączenia się z poszczególnymi stronami pozostają takie same.

Uruchomiony program Internet Explorer

W artykule tym omówię właśnie tylko te wspólne cechy, tak aby każdy kto siądzie do komputera potrafił taką przeglądarkę uruchomić i przeglądać strony www.

Aby usystematyzować naszą wiedzę na temat przeglądarek, ujmę poszczególne elementy opisu w punktach:

1. Adres serwera, z którym chcemy się połączyć

Każda strona www w sieci Internet posiada unikatowy adres i tym właśnie adresem posługujemy się, aby odczytać informacje jakie zostały umieszczone przez jakąś instytucję mającą swoje serwery w sieci. Każdy adres URL (tak określane są adresy stron www) zaczyna się od stałego ciągu znaków: `http://`

Jest to informacja dla przeglądarki, iż będziemy korzystali z protokołu dla transferu hipertekstu – czyli po prostu do transferu internetowych stron www.

Po dwukropku i kreskach ukośnych wpisujemy już dokładny adres strony, z którą chcemy się połączyć, np.

`http://www.polska.pl`
`http://www.uw.edu.pl`
`http://www.lis.uw.edu.pl`
`http://venus.ci.uw.edu.pl`

Adres strony wpisujemy w okienko o nazwie „Adres” w Internet Explorerze lub „Location” w Netscape Navigatorze. Po wpisaniu adresu wciskamy klawisz Enter i czekamy, aż informacje zawarte na danej stronie pojawią się na ekranie naszego komputera.

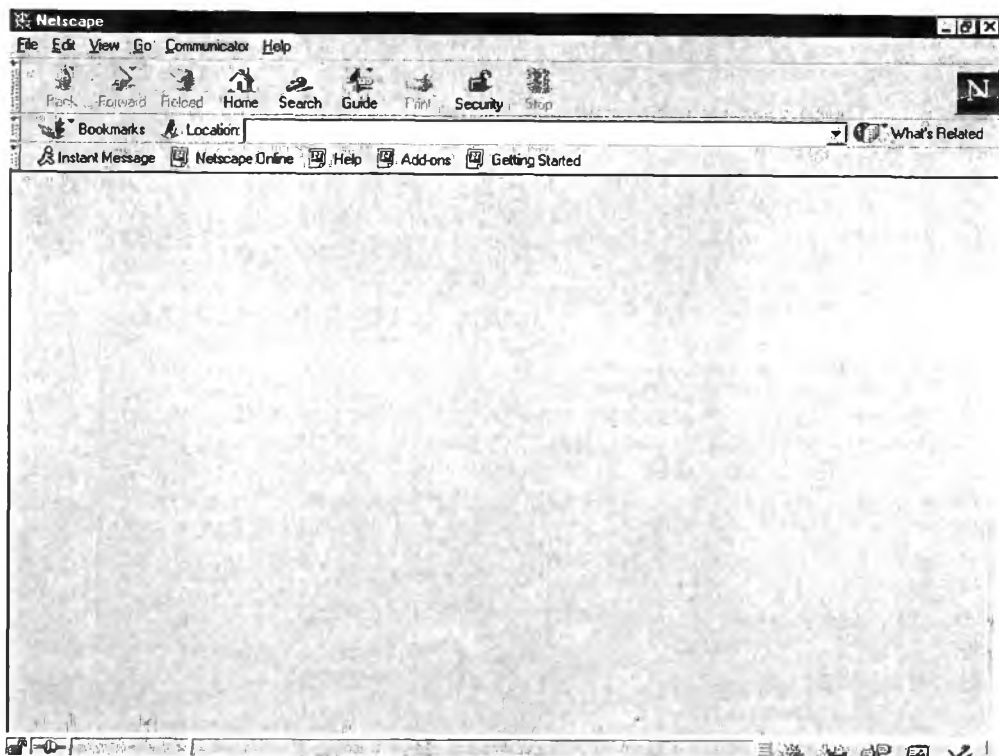
Przy korzystaniu z Internetu powinniśmy raczej uzbroić się w cierpliwość. Szczególnie gdy korzystamy z połączenia modemowego, na wczytanie się strony, która zawiera dużą ilość grafiki, niestety musimy troszkę poczekać.

2. Okienko stanu pracy przeglądarki

Informację o tym, iż komputer jeszcze pracuje, czyli próbuje połączyć się i załadować stronę, możemy odczytać z prawego górnego rogu naszej przeglądarki. W Internet Explorerze mamy tam logo Windows, natomiast w programie Netscape Navigator literkę N. Gdy obrazy te są animowane (poruszają się) oznacza to, iż program próbuje wczytać zadaną stronę. Gdy animacja ustaje oznacza to, iż przeglądarka wczytała wszystkie informacje, jakie na danej stronie się znajdowały.

Dodatkowo w dolnym pasku przeglądarki najczęściej ukazuje się informacja o jej stanie, np.

- łączenie z serwerem,
- serwer połączony,
- wczytano ...% z ...bajtów itd.

Uruchomiony program Netscape Navigator

3. Praca ze stroną wczytaną do przeglądarki

Strony www mogą i najczęściej są zaprojektowane w ten sposób, iż posiadają odnośniki (linki) do innych stron. Mogą to być dodatkowe (rozszerzone) informacje na jakiś temat bądź po prostu przeniesienie do zupełnie innego serwera i do zupełnie innej strony. Link taki możemy rozpoznać po tym, iż w pewnych miejscach kursor myszy przesuwany po ekranie głównym przeglądarki zmienia kształt na dłoń z wyciągniętym palcem wskazującym. Kliknięcie w tym momencie myszą powoduje otwarcie następnej strony.

Odnośnikiem do innej strony mogą być różnego rodzaju elementy umieszczone na stronach. Rysunki, przyciski oraz sam tekst, który w tym przypadku najczęściej będzie podkreślony i wyświetlony czcionką o innym kolorze.

4. Połączenie z innym adresem

Gdy zapoznaliśmy się już ze stroną, z którą udało nam się połączyć, możemy w miejsce poprzednio wpisanego adresu wpisać nowy, wcisnąć klawisz Enter i kontynuować pracę.

5. Przyciski w Menu

Często używanymi elementami są przyciski sterujące, znajdujące się u góry przeglądarki.

Wstecz – kliknięcie powoduje powrót do ostatnio oglądanej strony.

Dalej – kliknięcie powoduje obejrzenie następnej.

Stop – przycisk służący do zatrzymania pracy przeglądarki przy wczytywaniu strony.

Odśwież – służy do powtórzonego wczytania tej samej strony.

Start lub Home – połączenie się ze stroną główną firmy, która wyprodukowała przeglądarkę (z tego miejsca najczęściej możemy uaktualnić nasze oprogramowanie internetowe do najnowszej wersji).

6. Powrót do poprzednio oglądanych stron

Jeśli nie kończyliśmy pracy z naszą przeglądarką – zawsze możemy użyć przycisku „wstecz”. W przypadku gdy okno przeglądarki zostało zamknięte i uruchomiliśmy ją powtórnie, przycisk „wstecz” jest nieaktywny (komputer zapamiętuje powrót do poprzednio oglądanej strony ale tylko z aktualnej sesji).

Do poprzednio oglądanych stron możemy wrócić otwierając okno „adres” (trójkącik po jego prawej stronie). Z listy, która ukaże się na ekranie, wybieramy interesujący nas adres i komputer ponownie się z nim łączy. Niestety i ta metoda czasami jest zawodna. Oprogramowanie samoczynnie usuwa z tej listy adresy, które nie są często używane (najczęściej ok. 30 dni w zależności od konfiguracji).

Aby stronę na stałe wpisać do pamięci naszego komputera, musimy dodać ją do tzw. folderu ulubione. Po pierwszym połączeniu się ze stroną klikamy w menu na słowo „ulubione”, następnie wybieramy „dodaj do ulubionych” i zatwierdzamy wszystko przyciskiem „OK”. By powrócić w dowolnym czasie do strony z menu wybieramy „ulubione”, gdzie odszukujemy interesującą nas stronę.

Podstawowa praca z przeglądarką sprowadza się więc do kilku czynności, pewnych schematów, które z czasem wykonujemy automatycznie i bez zastanowienia.

Seweryn Dobrzelewski jest pracownikiem naukowym w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW

Z żałobnej karty

JÓZEFA BALCEREK (1927-1999)

Z wielkim smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość, że 27 listopada 1999 roku odeszła na zawsze Pani Józefa Balcerek, człowiek wyjątkowy, wielce zasłużony dla czytelnictwa i bibliotekarstwa publicznego Mokotowa.

Józefa Balcerek pracowała w Bibliotece Publicznej Dzielnicy Mokotów w Warszawie od 16 września 1959 r. do 30 czerwca 1990 r. Kierowała kolejno placówkami różnego typu: wypożyczalnią studencką, biblioteką dla dzieci i młodzieży oraz reprezentacyjną wypożyczalnią dla dorosłych. Efektem jej pracy był rozwój czytelnictwa na terenie działalności filii, zbliżenie bibliotek do środowiska poprzez zorganizowanie aktywnego Koła Przyjaciół Biblioteki oraz wielu cieszących się uznaniem czytelników akcji oświatowych. Swoją rzetelną wiedzę merytoryczną wykorzystywała w bezpośrednich kontaktach z czytelnikami, udzielając fachowej i rzeczowej informacji z różnych dziedzin wiedzy.

Dzięki wyróżniającej się postawie społecznej, umiejętnościom zawodowym, wyjątkowej prawości charakteru i talentowi organizacyjnemu Pani Józefa Balcerek została powołana z dniem 1 października 1976 r. na stanowisko kustosa, zastępcy dyrektora Biblioteki Publicznej Dzielnicy Mokotów.

Od tego momentu ofiarnie i efektywnie współdziałała na rzecz rozwoju sieci bibliotecznej na Mokotowie, a zakres Jej obowiązków powiększał się wraz z powstawaniem nowych placówek. Wniosła też znaczny wkład w organizację czterech nowych filii

w latach 1979-1982 oraz w reorganizację trzech istniejących placówek, szereg prac wykonując społecznie. Opieką instruktazową otaczała trzydzieści placówek filialnych, a z powodu ciągłych braków w kadrze bibliotekarskiej, wiele prac warsztatowych wykonywała własnoręcznie - bardzo często w czasie prywatnym.

Za twórcze działanie, aktywną postawę i zaangażowanie była wielokrotnie wyróżniana i nagradzana, między innymi odznaką Zasłużonego Działacza Kultury, Medalem 40-lecia Polski Ludowej, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi oraz licznymi dyplomami.

W czasie trzydziestu lat pracy Pani Józefa Balcerek zdobyła sobie zaufanie współpracowników i miała wśród nich duży autorytet. Współpraca układała się harmonijnie i w każdej sytuacji można było liczyć na rzeczową radę i pomoc Pani Ziuty. Jej dobroć i zrozumienie dla ludzkich słabości łagodziły zdarzające się czasami konflikty wśród pracowników. Szlachetność charakteru, niezwykła ofiarność w służbie ludziom, kultura, takt oraz wielka miłość do ludzi ukształtowały z Pani Balcerek wzór pracownika i szefa trudny do naśladowania. Mokotowskiej Bibliotece Pani Ziuta poświęciła wszystkie swoje siły intelektualne i fizyczne, nie szczędząc wolnego czasu ani zdrowia.

Osobowość Pani Józefy Balcerek tak wiele znaczyła dla Biblioteki, że w jej dotychczasowych dziejach stanowi kartę najpiękniejszą.

W naszej pamięci pozostanie jako Osoba wyjątkowej prawości, subtelna, szczerza, ofiarna i wielkiego serca.

*Z ostatnimi słowami pożegnania
dyrekcja i współpracownicy
Biblioteki Publicznej Dzielnicy Mokotów
w Warszawie*

ELŻBIETA FRANKIEWICZ

* * *

Jeden moment
Jedno tchnienie
Ostatnie
Wydane bez echa
I jest się już wszystkim

I niczym
Wszędzie
I nigdzie
Małąką cząsteczką Wszechświata.

ANNA CZACHOROWSKA

Wideozbiórka Narodowa Teatru Telewizji w Bibliotece Narodowej

● Na podstawie porozumienia między Biblioteką Narodową a Telewizją Polską S.A. zawartego 15.11.1999 r. Książnica Narodowa otrzymała pierwszy komplet „Złotej Setki Teatru Telewizji”, utrwalony na taśmach VHS. Drugi komplet – przekazany będzie Bibliotece w 2000 r. Biblioteka Narodowa zapewni pomieszczenie przeznaczone na przechowywanie, ekspozycję i korzystanie z zasobów Wideozbiórki. Zadania opracowania i udostępniania Wideozbiórki powierzono Pracowni Dokumentów Dźwiękowych, która od kilku lat gromadzi również dokumenty audiowizualne. Obecnie trwają prace nad skatalogowaniem spektakli teatralnych oraz przystosowaniem obecnej Czytelni Dokumentów Dźwiękowych do dodatkowej funkcji. Czytelnicy będą mogli korzystać z zasobów Wideozbiórki posługując się tradycyjnymi urządzeniami (telewizor i magnetowid), ale także zapoznać się z wybraną audycją za pomocą komputera z czytnikiem DVD. (J. Ch.)

IV Plenum SBP

● Zgodnie z przyjętym harmonogramem ostatnie posiedzenie Zarządu Głównego SBP odbyło się 20.12.1999 r. W czasie posiedzenia, które miało uroczyste, przedświąteczny charakter, omówiono następujące problemy:

- 1) Sprawozdanie z pracy ZG SBP w 1999 r. – sekretarz generalny SBP Janina Jagielska
- 2) Zamierzenia i wstępny plan pracy ZG SBP na 2000 r. – przewodniczący SBP dr Stanisław Czajka
- 3) Działalność Biura ZG SBP w 1999 r. – dyr. dr Mieczysław Szyszko, wicedyr. Anna Majcher
- 4) Zamierzenia wydawnicze SBP na 2000 r. – dyr. Janusz Nowicki.

Biblioteki publiczne – realia i warunki rozwoju

● Pod takim tytułem Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich organizuje ogólnopolską konferencję szkoleniową w dniach 21-22.02.2000 r. w Warszawie/Miedzeszynie. Tematyka narady uwzględni potrzeby środowiskowe wynikające z nowych uwarunkowań funkcjonowania bibliotek wojewódzkich i powiatowych – w aspekcie wspomaganie lokalnych inicjatyw i rozstrzygnięć służących bibliotekom. W programie m.in.: Andrzej Tyws „Organizacja samorządowych bibliotek publicznych, a ich finansowanie”, Lucjan Biliński „Biblioteki powiatowe wobec prób łączenia z innymi instytucjami”, Stanisław Czajka „Tendencje w budownictwie bibliotecznym”, Jadwiga Sadowska „Możliwości korzystania z elektronicznych baz danych”, Jerzy Maj „Tendencje w komputeryzacji bibliotek publicznych”, Jan Wołosz „Sposoby i formy pozyskiwania decydentów, mediów i opinii publicznej”. Uczestnicy konferencji zwidzą nowy gmach Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego. (J. Ch.)

O książce w IKiCz BN

● Instytut Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej organizuje w dniu 21.02.2000 r. sesję poświęconą wydawnictwom, bibliotekom, czytelnictwu. W programie: Witold Adamiec „Co się stało z rynkiem książki?”, Katarzyna Wolff „Społeczny zasięg książki w Polsce”, Jadwiga Kołodziejewska „Terażniejszość i przyszłość bibliotek publicznych”, Jan Wołosz „Biblioteka Narodowa na rzecz książki i bibliotek”. Zagajenie – Michał Jagiełło – dyrektor Biblioteki Narodowej. (J. Ch.)

Blżej licencjatu

● Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy w Warszawie prowadzi od 24.10.1999 r. Kurs przygotowujący do zintensyfikowanych studiów licencjackich w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW.

Celem kursu jest aktualizacja treści nauczania realizowanych w pomaturalnym studium bibliotekarskim zaocznym – przed 1993 r. – w aspekcie drożności ze studiami licencjackimi.

Uczestnikami kursu organizowanego przez CUKB są absolwenci PSBZ, którzy ukończyli szkołę w latach 1986-1993. W I edycji kursu uczestniczy 64 słuchaczy z bibliotek publicznych z całej Polski.

W lutym 2000 r. rozpoczyna się zajęcia II edycji kursu – dla absolwentów wszystkich szkół pomaturalnych.

(Danuta Kurach)

„Biblioterapeuta” nr 3/1999

● Kolejny numer tego interesującego czasopisma poleca czytelnikom następujące artykuły: Krystyna Hrycyk „Animacja jest kultem twórczości”, Irena Borecka „Rysunek rodziny w diagnozie i terapii pedagogicznej”, Elżbieta Grzebyk „Warsztat z zakresu arteterapii”, Anna Jędrzycka-Hamera „Od rytmyki i aerobiku do choreoterapii psychologicznej”. Ponadto warto przeczytać: sprawozdania z konferencji, „Człowiek chory i niepełnosprawny w filmie fabularnym oraz w programach i filmie dokumentalnym”, listy do redakcji, wiersze. Adres redakcji: Biuletyn Informacyjny Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego, ul. Niemcewicza 4, 50-238 Wrocław tel./fax (0-71) 322-76-82, 322-20-68. Adres internetowy: www.free.polbox.pl/p/ptbwr/polbox.com (J. Ch.)

Reforma ustrojowa państwa

● Publikacja pod takim właśnie tytułem (pod red. Elżbiety Stec i Marty Madej), ukazała się w minionym roku nakładem Działu Informacyjno-Bibliograficznego Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach (Kielce 1999).

Broszura ta uwzględnia teksty dotyczące reformy wprowadzonej z dn. 1 stycznia 1999 r., które ukazały się w okresie od stycznia 1998 do września 1999 r. Są to zbiory przepisów, komentarze prawne, opracowania i artykuły publicystyczne omawiające funkcjonowanie poszczególnych szczebli administracji.

Zestawienie bibliograficzne dotyczące tak aktualnego tematu to z pewnością wydawnictwo przydatne bezpośrednio w pracy bibliotekarzy (zwłaszcza bibliotek publicznych), jak i poszukiwane przez czytelników.

(Małgorzata Kisilowska)

Spotkanie z prof. R. Millerem w CUKB

● Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy zaprasza do udziału w spotkaniu, na którym prof. Robert Miller z Notre Dame University USA wygłosi wykład na temat **współpracy bibliotek publicznych i szkolnych w USA**.

Spotkanie odbędzie się 15 marca 2000 r. Szczegółowe informacje można uzyskać pod nr tel. 822-43-49.

(Hanna Ochmańska)

3 odmiany komputerowego systemu

LIBRA dla bibliotek:

**Posiada wszystko
moduły niezbędne
w bibliotece**

**Bezpłatnie
udostępniamy
zainteresowanym
bibliotekom
pełną wersję
systemu LIBRA
na dwutygodniowy
okres próbny**

**NOWA SIEDZIBA:
81-340 Gdynia
ul. Hryniewickiego 10
tel./fax (058) 661 15 83
tel./fax (058) 620 39 53
e-mail: mol@mol.com.pl**

- **PUBLICZNYCH**
- **PEDAGOGICZNYCH**
- **FIRM**

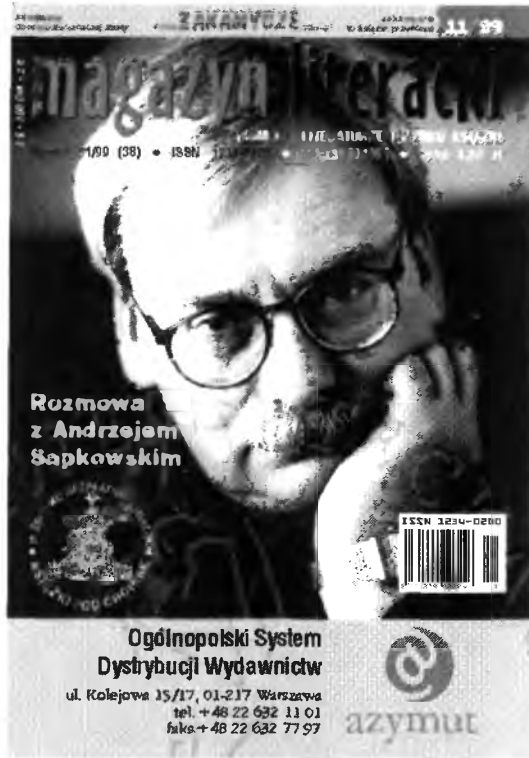
MOL

Sp. z o.o.

magazyn literacki

najlepsze źródło informacji
o literaturze i rynku książki

PRENUMERATA NA ROK 2000 tylko 45 zł za 10 numerów

Wpłaty prosimy dokonywać na konto:
Wydawnictwo Magazyn Literacki Sp. z o.o.,
00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 77,
BPH SA Filia IV O/W-wa 10601060-320000440610

DO AUTORÓW

Redakcja uprzejmie prosi Autorów nadsyłających teksty do druku o podawanie następujących danych:

1. Imię i nazwisko
2. Data i miejsce urodzenia
3. Imiona rodziców
4. Adres zamieszkania
5. Adres urzędu skarbowego
6. Nr PESEL
7. Nr NIP
8. Miejsce pracy i funkcja
9. Numer konta bankowego

Biblioteka Analiz

Najszybsza informacja o rynku książki

Od stycznia 2000 co dwa tygodnie nowy numer. Informacje o rynku wydawniczym i księgarskim. Wyniki spółek i prognozy rozwoju branży. Informacje o zmianach adresów i telefonów, oferty pracy, informacje o imprezach targowych i wydarzeniach na rynku edytorskim i księgarskim. Nowe regulacje prawne związane z książką wraz z komentarzami.

Najbardziej specjalistyczny informator o polskiej książce.

Zamawiając prenumeratę co dwa tygodnie otrzymacie Państwo nowy serwis informacyjny. Możecie otrzymywać go w dowolnej, wygodnej dla Was formie – drukowanej lub elektronicznej (na dyskietce lub e-mailem).

Do współpracy zapraszamy wydawców, hurtowników i księgarzy. Informacje o działalności Państwa firm zamieszczać będziemy **za darmo!** Ogłoszenia w działach szukam/dam pracę, zmiana adresu/telefonu, targi i spotkania promocyjne również są **bezpłatne!** Chcesz aby twoja informacja dotarła do branży – zgłoś się do redakcji „Biblioteki Analiz”.

Kupon prenumeraty prosimy przesłać faksem pod nr (22) 6615032

Zamawiam prenumeratę „Biblioteki Analiz”

kwartalną za 250 zł półroczną za 400 zł roczną za 600 zł

Numery chcę otrzymywać:

pocztą w formie drukowanej; pocztą na dyskietce e-mailem

Dokładna nazwa i adres odbiorcy wraz z numerem NIP:

Każdy numer trafi do Państwa co dwa tygodnie rozpoczynając od 10 stycznia 2000.

Wpłaty należy dokonywać na konto: PKO BP XV Oddz. Warszawa
nr rachunku: 10201156-405472-270-1.

WYDAWNICTWO SBP

oferuje najnowszą, bardzo ciekawą książkę
dr. Jerzego FRANKE

POLSKA PRASA KOBIECA w I. 1820-1918

Od sentymentalizmu do feminizmu

Na tle szerokiej panoramy społecznej Autor ukazuje losy polskiego piśmiennictwa kobiecego i treści, które były wówczas przekazywane. To jest książka niezbędna dla polonistów, historyków, bibliotekarzy a także dziennikarzy.
Stron 344, cena 41 zł

Zamówienia: Wydawnictwo SBP, ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-335 Warszawa

Folia samoprzylepna do oprawy książek

Wymiary rolki (m x cm)	Cena rolki
25 x 24	71,00
25 x 26	75,00
25 x 28	79,20
25 x 30	83,00
25 x 35	98,00
25 x 40	109,80
25 x 45	123,00

PROWADZIMY SPRZEDAŻ WYSYŁKOWĄ
Ceny brutto w PLN, nie zawierają kosztu przesyłki

DANTEKS

Zamówienia:

60-195 Poznań, ul. Szeherazady 32
tel. (0-61) 861-87-67, fax (0-61) 861-88-31
E-mail: afrackowiak@post.pl

Poradnik BIBLIOTEKARZA

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
Ukazuje się od roku 1949

Redaktor naczelny: Jadwiga CHRUŚCIŃSKA tel. 822-43-49, 0604-132-264

Sekretarz redakcji: Małgorzata KISIŁOWSKA tel. 0602-343-267

Redaktor techniczny: Elżbieta MATUSIAK 827-52-96

Projekt graficzny okładki i piktogramów: Agata LIPNICKA

Współpracują z redakcją: Lucjan Biliński, Grażyna Bilka, Lidia Bit, Lidia Błaszczuk, Ewa Gruda, Bogdan Klukowski, Stefan Kubów, Krystyna Kuźmińska, Grażyna Lewandowicz, Elżbieta Barbara Zybert

Komitet Redakcyjny: Józef Lewicki (przewodniczący), Jadwiga Andrzejewska, Jan Burakowski, Marcin Drzewiecki, Andrzej Kempa, Krystyna Kuźmińska, Mirosława Majewska, Wojciech Szymonowski, Ryszard Turkiewicz

Dyrektor Wydawnictwa — Janusz NOWICKI tel./fax 827-52-96
00-335 WARSZAWA, ul. Konopczyńskiego 5/7

Konto SBP: BIG Bank Gdański SA IV O/Warszawa Nr 11601120-4040-132

Papier offset. kl. III, 70 g. B1. Skład, lamowanie, druk i oprawa: Warszawska Drukarnia Naukowa PAN,
00-656 Warszawa, ul. Śniadeckich 8, tel. 628-87-77, ISSN 0208-4333. Indeks 352624

UWAGA - ZMIANY!!!

Uprzejmie informujemy, że od **1 marca 2000 r.**
Biuro Zarządu Głównego
Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich zmienia
adres swojej siedziby na:

Zarząd Główny
Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
00-973 Warszawa Al. Niepodległości 213
(w budynku parterowym Biblioteki Narodowej)

Telefony:

- 1. Dyrektor Biura ZG SBP
i Dział Organizacyjno-Prezydialny – 608-28-24
fax – 608-28-23**
- 2. Księgowość, kasa – 608-28-25**
- 3. Dział Promocji i Kolportażu – 608-28-26**

Jednocześnie informujemy, że siedziba i telefony
WYDAWNICTWA SBP pozostają bez zmian:

Wydawnictwo SBP,
00-335 Warszawa ul. Konopczyńskiego 5/7,
tel. 827-52-96, 827-08-47

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

poleca:

Helena Adamczewska BAŚNIE I LEGENDY DALEKIEGO WSCHODU

Wyd. 1, ks. popularnonauk., s. 527. tw., 16,5x24 cm
ISBN 83-01-13064-4 cena 70 zł.

Książka przenosi czytelnika w świat bogów, duchów, smoków, mądrych cesarzy i okrutnych chanów. Mity i legendy są próbą odpowiedzi na zagadkę istnienia i logicznego porządku świata. Baśnie i bajki osnute wokół motywów i skutków ludzkich zachowań, przekazują potomnym całą mądrość życia i niezmiennosc praw przyrody. A w przypowieściach czytelnik odkryje uniwersalne wzory zachowań. Poprzez baśniową tematykę i znakomity język książka ta jest, zwłaszcza dla młodych czytelników, doskonałym wstępem do poznania i zrozumienia oryginalnej kultury Dalekiego Wschodu.

Ischak Cukierman „Antek” NADMIAR PAMIĘCI

(Siedem owych lat) Wspomnienia 1939-1946
Szewa haszanim hahejn (Those Seven Years: 1939-1946)

Tłum. Zoja Perelmuter

Red. nauk. i przedmowa Marian Turski

Wyd. 1, ks. pom., s. 445, brosz., 16,5x24 cm
ISBN 83-01-13032-6 cena 68 zł

Jest to dzieło wybitne, o wyjątkowym znaczeniu dla poznania losu Żydów polskich od wybuchu wojny po pierwsze dwa lata po jej zakończeniu. Autorem jest jeden z najwybitniejszych działaczy żydowskich podczas II wojny – Ischak Cukierman „Antek”, wybijający się przywódca młodzieży syjonistycznej przed 1939 r., zastępca komendanta żydowskiej Organizacji Bojowej w Warszawie – M. Anielewicza. Na książkę składają się wspomnienia Cukierniana, nagrane na taśmę i spisane, a wydane – zgodnie z zaleceniem autora – dopiero kilka lat po jego śmierci. Wspomnienia Cukierniana są nieocenionym źródłem poznawczym, wręcz encyklopedią nazwisk i ugrupowań czasów II wojny światowej.

LIRYKA GRECKA. WYBÓR TEKSTÓW I KOMENTARZ Pod red. Jerzego Danielewicz

Wyd. 1, nauk., t. 1 s. ok. 420, t. 2 s. ok. 420, brosz., 14,3x20,5 cm

Kryszyna Bartol T. I: Jamb i elegia

ISBN 83-01-12925-5 cena 64 zł

Autorka analizuje jambografi i elegiki greckie, często wykorzystując teksty mało znane i spopularyzowane. Dzięki temu czytelnik może się zapoznać z lirykami rzadko przedstawianymi nawet w dydaktyce uniwersyteckiej. Komentarz do tekstów greckich ma charakter wszechstronny – od językowego, przez gramatyczny, rzeczowy, stylistyczny, aż po literacki. Rozważania opierają się na najaktualniejszej literaturze przedmiotu oraz na własnych sądach. Książkę zamyka starannie dobrana bibliografia.

Jerzy Danielewicz T. II: Melika

ISBN 83-01-12963-8 cena 58 zł

Autor analizuje kanon dziewięciu melików, wzbogacając swe rozważania o analizę pieśni ludowych i biesiadnych. Charakterystyczną cechą pracy jest aktywne podejście do tekstu. Prof. Danielewicz nie opiera się na jednym wydaniu, lecz w oparciu o różne lekcje tekstu, decyduje się na własny wybór, stając się w pełni edytorem naukowym. Komentarz do tekstów greckich jest wszechstronny. Autor opiera się na najaktualniejszej literaturze przedmiotu oraz na własnych, bardzo kompetentnych sądach. Publikację zamyka bogaty wybór literatury. Prof. Jerzy Danielewicz jest jednym z najbardziej uznanych badaczy literatury greckiej w Europie, dysponuje znakomitym warształem badawczym, a napisana pod jego redakcją naukową dwutomowa praca, w połączeniu z wydaną w 1996 r. *Liryką starożytną Grecji*, będzie kompleksowym opracowaniem liryków greckich na światowym poziomie.

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

00-251 WARSZAWA, ul. Miodowa 10

Dział Sprzedaży: tel. (0-22) 695-43-21, fax (0-22) 826-71-63

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN S.A.

Dział Dystrybucji Wysyłkowej Prenumerat

00-251 WARSZAWA, ul. Miodowa 10

tel. 0-800-120-145 (ogłoszenie bezpłatne w godz. 8-18)

Zapraszamy do naszych księgarni własnych i promocyjnych na terenie całego kraju,
w których można kupić wszystkie publikacje naszego Wydawnictwa